

Fàbriques de Creació

Objectius comuns i indicadors per al diagnòstic de la realitat d'acció

*Indicadors qualitius i quantitius per a una avaluació compartida dels projectes
que configuren el programa Fàbriques de Creació de l'Ajuntament de Barcelona*

Segona fase: operativització dels indicadors comuns

Dra. Alba Colombo i Sr. Martí Font
Universitat Oberta de Catalunya

Barcelona, abril de 2020

1. Introducció.....	5
2. Objectius i plantejament de treball	8
3. Procediment i metodologia utilitzada.....	9
4. Desenvolupament de taules i glossaris.....	10
4.1. Taula i glossari. Acompanyament.....	10
4.2. Taula i glossari 3. Cura	22
4.3. Taula i glossari 4. Retorn obert.....	36
5. Metodologia, instruments i temporalitat necessàries.....	43
5.1. Instruments metodològics quantitativs	43
5.2. Instruments metodològics qualitativs	43
5.3. Resum dels instruments necessaris per temporalitat	44
6. Procés avaluatiu compartit	47
6.1. Moment actual: modelització compartida	47
6.2. Totalitat del procés avaluatiu compartit	49
6.3. Proposta de passos següents per desenvolupar	51
7. Recomanacions	52
8. Conclusions	53
9. Referències i documents d'interès	54
11. Annex.....	59
11.1. Classificació dels conceptes.....	59
11.2. Fitxes dels conceptes	60
11.2.1. Acompanyament	61
11.2.2. Creació	64
11.2.3. Experimentació i risc.....	68
11.2.4. Recursos	71
11.2.5. Accessibilitat.....	74
11.2.6. Treball.....	77
11.2.7. Residència.....	80
11.2.8. Retorn obert.....	85
11.2.9. Formació.....	88
11.2.10. Difusió.....	91

1. Introducció

Actualment, diferents administracions han mostrat gran interès desenvolupar eines i procediments per a poder observar la realitat de l'acció que es desenvolupa en projectes i equipaments culturals que tenen suport públic. Tant des de la Diputació de Barcelona, el Consell Nacional de la Cultura i les Arts, com des de l'Ajuntament de Barcelona (ICUB)¹, s'han fet grans esforços per presentar models i propostes que donin una visió general de les accions dutes a terme per assegurar que es té una imatge real del que es desenvolupa (Cubeles, 2018; CoNCA, 2014; ARTImetría, 2013; Calafell, Iñiguez i Moreno, 2015).²

Des de fa anys que l'Institut de Cultura de Barcelona (ICUB) elabora indicadors y genera dades estadístiques per entendre i explicar la realitat cultural de la ciutat. ha tingut la voluntat de treballar en el disseny del procés avaluatiu dels projectes relacionats amb la cultura, i per aquest motiu s'han desenvolupat diferents estudis i propostes d'indicadors. Des del 2013 hi ha hagut especial interès en la xarxa de Fàbriques de Creació (XFC), que va generar una primera proposta d'indicadors com a primera mirada del que podria ser una avaluació en què s'introduís també la dimensió qualitativa. Durant el 2015 es van consensuar els primers documents amb una proposta concreta del conjunt d'indicadors per a l'avaluació de les accions desenvolupades pel XFC.

El 2017 es va iniciar el procés de debat sobre la mesura de govern de les Fàbriques de Creació (a partir d'ara, «MG») amb el conjunt dels centres i entitats. Entre els diversos objectius de la MG hi ha el de «definir un sistema d'avaluació quantitativa i qualitativa de resultats, d'àmbit intern (funcional) o sectorial (impacte en el sector), ben definit i consensuat entre totes les fàbriques» (Barcelona Cultura, 2017). Per tant, es mostra el gran interès i el compromís per establir un sistema d'avaluació que sigui doble, amb

---

¹ Des de l'ICUB s'ha treballant intensament en aquest sentit, com es pot veure moltes evidències, com per exemple les enquestes (<https://ajuntament.barcelona.cat/ca/informacio-administrativa/registre-enquestes-i-estudis-opinio>), o el treball amb els indicadors (<http://www.ub.edu/cultural2/Eventos/DocsPublicosCultura/TortMontserratConocerPublicosCultura.pdf>).

² Tal com diu la guia *Criteris multilingües per a la redacció de textos igualitaris*, gramaticalment, el masculí en català pot tenir un ús no marcat; per tant, al llarg d'aquest text es farà servir així, respectant en tot moment, però, la diversitat i la igualtat de gènere.

impacte en el sector i també amb impacte intern, així com que estigui treballat de manera coordinada amb els mateixos projectes.

Com a resultat de la voluntat explícita en la MG, el 2018, des de la Direcció de Cultura de Proximitat de l'ICUB, es va fer l'encàrrec a dos professionals independents, la Dra. Alba Colombo (Universitat Oberta de Catalunya) i Tere Badia (Culture Action Europe), d'elaborar un model d'indicadors que donés resposta a una doble vessant d'anàlisi, la qualitativa i la quantitativa.

Les característiques dels projectes que formen part del XFC presenten el repte de fixar criteris objectius que puguin ser comuns a realitats molt diverses. Les diferències i les diversitats fan molt ric el programa, però, a la vegada, dificulten els exercicis avaluatius quan aquests volen ser generalistes. Amb la voluntat de voler respectar, mantenir i donar valor a aquesta diversitat en el procés avaluatiu, les tasques que es van haver de fer en aquest primer encàrrec van ser trobar una definició de les diferències dels projectes i esbrinar quins són els objectius que poden tenir en comú.

Cada projecte del XFC té un origen, un naixement, un context, un entorn territorial, un marc de relacions socials i artístiques, agents i col·lectius impulsors que li són propis. Tanmateix, es considera que s'han d'identificar les característiques i els objectius comuns que els destaquen en el context d'infraestructures culturals de la ciutat. El conjunt d'indicadors que es va proposar reflecteix tant la singularitat dels projectes que constitueix la seva riquesa com el que tenen en comú pel fet de formar part d'un mateix projecte de la ciutat. Tenint en compte aquests dos tipus d'indicadors, es van definir dos nivells: els compartits entre totes les fàbriques de creació i els indicadors específics per a cada un dels projectes.

El treball es va desenvolupar al llarg de mig any, dissenyant el model en estreta col·laboració amb tots els projectes que constitueixen la XFC i amb la Direcció de Cultura de Proximitat. El model creat per Alba Colombo i Tere Badia va ser lliurat a finals d'octubre del 2018 amb un informe titulat *Fàbriques de Creació. Objectius comuns i indicadors per al diagnòstic de la realitat d'acció. Proposta d'indicadors qualitius i quantitius per a una avaluació compartida dels projectes que conformen el Programa de*

Fàbriques de Creació de l'Ajuntament de Barcelona (a partir d'ara, «MACB») (Colombo i Badia, 2018).

El MACB és un model ampli, que identifica en la seva totalitat la complexitat d'un programa en què la diferència i la diversitat, tant de maneres de funcionar com de sectors i teixits culturals en què s'intervé, són la seva pròpia bellesa. L'amplitud del model determina aquesta complexitat i, per tant, fa recomanable desenvolupar-lo pas a pas. Per això, el 2019 (desembre) des de la Direcció de Cultura de Proximitat de l'ICUB es va fer l'encàrrec a la Dra. Alba Colombo (Universitat Oberta de Catalunya) d'avançar cap a l'operativització del model centrant-se només en un dels diferents nivells d'indicadors, els comuns, elaborant un glossari explicatiu de la definició dels conceptes emprats i esbossant-ne la metodologia de l'aplicació. Aquesta operativització s'ha centrat en la remodelació de les taules d'indicadors, i s'ha desenvolupat amb estreta coordinació amb la Secretaria Tècnica de l'ICUB i amb la Direcció de Cultura de Proximitat. Aquesta coordinació ha permès anar identificant els elements que eren de gran importància i interès per poder desenvolupar de forma entenedora l'operativització dels indicadors comuns del model. Per tant, com a resultat d'aquest exercici s'han generat canvis i noves propostes tant de l'estructura com de nous indicadors respecte del model original.

Per poder comprendre en quin moment som del que seria el projecte d'avaluació del programa Fàbriques de Creació de l'ICUB, els autors han fet l'esforç de dibuixar el que podria ser el procés avaluatiu complet, en què es pot identificar en quin moment som i quins són els passos que s'haurien de fer per poder-lo portar a terme.

L'informe que es presenta aquí descriu el procés d'elaboració d'aquest segon encàrrec, els resultats que s'han obtingut, és a dir, les propostes de taules executives i els glossaris, així com la primera imatge del procés avaluatiu complet.

Diferents persones han ajudat a obrir camí en aquest treball; per tant, es vol agrair especialment l'esforç que van fer el conjunt de les Fàbriques de Creació en la primera fase del projecte que ha permès portar a terme aquest treball, als membres participants des de l'ICUB, per confiar-nos aquest encàrrec i identificar la necessitat de seguir treballant en aquesta direcció, per la complexitat de la feina desenvolupada i per tots els comentaris i observacions que han aportat. També es vol agrair al catedràtic Dr. Joan

Pujolar i a la professora Dra. Maite Puigdevall la generositat de les seves aportacions específiques, així com al professor Dr. Joan Fuster, el fet de donar llum verda a la possibilitat d'un projecte d'aquestes característiques. També es vol agrair el suport indirecte que ens ha donat l'ajudant de recerca Esther Oliver, pel fet que ha conviscut en aquest projecte i paral·lelament en el projecte de recerca europeu titulat *FestSpaces*, finançat per HERA.

2. Objectius i plantejament de treball

El model de què partim proposa una avaluació compartida de la realitat d'acció i el diagnòstic de cada una de les fàbriques a través d'objectius i indicadors (comuns i específics), tant quantitatius com qualitius. Aquest primer treball es va desenvolupar en estreta col·laboració amb els projectes que formen part del XFC per assegurar un disseny elaborat a partir del consens i amb coherència amb les línies de treball que tenen cada un dels projectes, per tal que reflectís les característiques de cada un i de tots en el seu conjunt.

Aquesta segona proposta de treball es considera necessària per orientar el model cap a la seva operativització. Per seguir treballant en aquesta línia, el projecte que s'ha elaborat en aquesta segona fase té diferents objectius, fent especial atenció al disseny d'aplicabilitat i a la concreció terminològica dels conceptes proposats. Concretament, les fites han estat les següents.

Taula 1. Fites del treball

Elaboració d'un glossari	Crear un glossari dels paràmetres que permetin desglossar el contingut i el significat dels conceptes exposats, en concret els que apareixen en les taules 2, 3 i 4 ³ de l'informe original del MACB, presentat en el marc de la primera fase del projecte (en les taules vinculades als indicadors comuns, relacionats amb l'acompanyament, la cura de les condicions de treball i amb el retorn obert dels processos).
--------------------------	---

³ Cal especificar que en aquest encàrrec no es desenvolupa el treball en relació a la Taula 1 de l'informe original MACB, degut a que va lligada a indicadors municipals.

Identificació de conceptes	Trobar els que poden dur a terme malentesos o interpretacions, classificant-los segons la prioritització i la seva importància dins dels processos proposats en els indicadors.
Orientacions metodològiques	Elaborar una primera aproximació d'orientacions metodològiques del que podrien ser els instruments, així com la temporització i els actors que es veurien involucrats en el procediment de recollida de dades, és a dir, la monitorització.
Moment en què som	Identificar el moment en què som ara del que podria ser un procés avaluatiu complet i consensuat.
Redacció d'un informe	Elaborar un informe final que permeti identificar i consultar de forma ràpida cada un dels conceptes del glossari pactat, així com identificar aquests elements metodològics.

Font: elaboració pròpia

Per donar resposta a aquests objectius s'ha dissenyat un procediment i una metodologia per poder elaborar, d'una banda, el glossari i la classificació dels conceptes i, de l'altra donar orientacions metodològiques. Aquests dos elements es concreten en un redisseny de les taules originals del MACB, que ens permeten identificar de forma clara i ràpida el que es proposa en el model, així com elaborar de nou el glossari en funció de les taules.

3. Procediment i metodologia utilitzada

Per garantir el bon funcionament del procediment de redisseny de les taules proposades al MACB i l'elaboració del glossari demanat, s'ha desenvolupat diferents accions metodològiques que s'enumeren a continuació:

- Una anàlisi en profunditat dels discursos de les fàbriques i dels continguts que es van recollir a les entrevistes amb els directors dels projectes que configuren el

XFC, durant el 2018. Això ens ha assegurat entendre en profunditat les definicions i les especificats dels conceptes entesos per cada una de les fàbriques.

- La gènesi d'una fitxa per cada concepte clau, a través d'una prospecció teòrica i a la vegada d'una prospecció pràctica, per poder identificar des d'on hem partit per arribar a definir el terme, com s'ha definit (aquestes són adjuntes a l'annex).
- El redisseny de les taules 2 (acompanyament), 3 (cura) i 4 (retorn obert) del MACB, que agilita tant la comprensió com l'operativització dels indicadors qualitatius i quantitatius, incloent-hi aspectes específics i elements metodològics.
- L'elaboració d'un glossari de conceptes, que es formalitzen per mitjà de tres taules vinculades estretament a les taules redissenyades de les originals 2, 3 i 4 del MACB.
- L'elaboració de la llista dels conceptes que es considera necessari definir per a la bona comprensió, per a l'aplicabilitat i l'operativització del model.
- La classificació en tres graus segons la importància dins del model per seleccionar els que finalment es defineixen.
- La redacció de definicions de com s'entendran diferents conceptes especificant el que entendrem en cada un i el que no inclourem.
- El disseny del que seria el procés d'avaluació complet per poder identificar en quin moment som.
- El contrast constant al llarg de tota l'elaboració de la feina feta amb la Secretaria Tècnica i amb els representants de la Direcció General de proximitat de l'ICUB.

4. Desenvolupament de taules i glossaris

En aquest apartat es presenten els redissenys executius de les taules originals, l'acompanyament, la cura i el retorn obert del MACB i els seus glossaris de conceptes corresponents. Es vol subratllar que en aquestes taules hi ha certes variacions respecte a les originals que s'han dissenyat amb l'objectiu d'assegurar la comprensió correcta dels indicadors, i també per facilitar tant la recollida de dades, és a dir, la monitorització, com l'anàlisi posterior, és a dir, el procés avaluatiu.

4.1. Taula i glossari. Acompanyament

Recordem que aquesta taula d'indicadors comuns relacionada amb aquests paràmetres originals del MACB va ser elaborada i consensuada amb totes les fàbriques, entenent que l'acompanyament a la creació, l'experimentació, l'assaig, el risc i la innovació fa referència al paper de la fàbrica en el suport a la creació, al valor de la recerca, l'experimentació i el risc i a la importància que es dona al procés, al laboratori, al suport a la creació per totes les vies, a l'acompanyament al creador, així com al control dels processos.

bit temàtic	Dimensió avaluativa	QUALITATIVA					QUANTITATIVA				
		Indicador	Sistema de mesura	A qui s'adreça	Temporalitat	Aplicabilitat	Indicador	Sistema de mesura	A qui s'adreça	Temporalitat	Aplicabilitat
2.1. ACOMPANYAMENT	2.1.1. QUALITAT DE L'ACOMPANYAMENT	2.1.1.QL.1. Valoració sobre la qualitat de l'acompanyament	Enquesta	Creadors	Al final de l'estada o residència de cada creador	MESURA 1. Preguntes tancades Es valoraran, mitjançant preguntes tancades i a través d'una escala de valor de l'1 al 10, diferents aspectes dels procés d'acompanyament com: a) <i>el seguiment dels creadors,</i> b) <i>l'accés a l'acompanyament de qualitat,</i> c) <i>els recursos materials o immaterials a disposició.</i> MESURA 2. Preguntes obertes Es valoraran, amb preguntes obertes, diferents aspectes del procés d'acompanyament com: a) <i>les accions i les activitats de seguiment,</i> b) <i>la participació d'altres creadors,</i> c) <i>la consulta i l'escolta d'inquietuds i propostes.</i>	2.1.1.QT.1. Intensitat de l'acompanyament a partir del nombre de persones i hores dedicades	Càlcul quantitatiu	Equip tècnic	Al final de l'estada o residència de cada creador	MESURA. Quantificació Es calcularà el nombre de persones que participen en l'acompanyament de cada projecte de creació, i també les hores totals que hi dediquen els diferents agents que formen la comunitat del projecte: a) <i>Treballadors (+ hores)</i> b) <i>Col·laboradors externs (+ hores)</i> c) <i>Altres artistes i creadors (+ hores)</i>
		2.1.1.QL.2. Descripció de les accions de seguiment	Memòria	Equip tècnic	Anual	MESURA. Memòria Es detallaran, mitjançant un informe descriptiu, diferents aspectes relacionats amb les accions que s'han dut a terme des de l'FC, al llarg del període avaluat, amb l'objectiu de brindar un acompanyament de qualitat als creadors	2.1.1.QT.2. Intensitat de l'acompanyament a partir del nombre d'accions i hores dedicades	Càlcul quantitatiu	Equip tècnic	Al final de l'estada o residència de cada creador	MESURA. Quantificació Es calcularà el nombre d'accions que es dediquen a l'acompanyament de cada projecte de creació, i també les hores totals que suma cada tipus d'acció.

⁴ Les taules i els glossaris mantenen la numeració del primer informe per garantir que es relacionen de manera automàtica i que s'identifiquen fàcilment. Per tant, pot ser que aquesta numeració no sigui correlativa en aquest informe.

						<p>durant l'estada o residència:</p> <p>a) els tipus d'accions, b) els objectius de les accions, c) els agents involucrats en les accions, d) la temporalitat de les accions, e) els resultats de les accions.</p> <p>(Després d'una primera fase —que podria ser una prova pilot— es poden establir tipologies d'accions de seguiment.)⁵</p>					(A partir de la tipologia d'accions que l'FC estableix en l'indicador 2.1.1.QL.2)
2.1.2. COMISSIONS O CONSELLS DE PRESA DE DECISIONS VINCULATS AL PROCÉS DE SEGUIMENT	2.1.2.QL.1. Descripció de les comissions, consells o altres òrgans de presa de decisions vinculats al procés de seguiment	Memòria	Equip tècnic	Anual	<p>MESURA. Memòria</p> <p>Es detallaran, mitjançant un informe descriptiu, diferents aspectes relacionats amb les comissions, consells o altres òrgans de presa de decisions vinculats al procés de seguiment, com ara:</p> <p>a) els tipus de comissions, consells o altres òrgans, b) la seva composició, c) el seu funcionament, d) la periodicitat de les reunions, e) els seus objectius.</p> <p>(Després d'una primera fase —que podria ser una prova pilot— es poden establir tipologies de comissions, consells o altres òrgans.)</p>	<p>2.1.2.QT.1. Nombre de comissions, consells o altres òrgans de presa de decisions vinculats al procés de seguiment</p>	Càlcul quantitatiu	Equip tècnic	Anual	<p>MESURA. Quantificació</p> <p>Es calcularà el nombre de comissions, consells o altres òrgans de presa de decisions vinculats al procés de seguiment.</p> <p>(A partir de la tipologia de comissions, consells o altres òrgans que l'FC estableix en l'indicador 2.1.2.QL.1)</p>	
					<p>a) els tipus de comissions, consells o altres òrgans, b) la seva composició, c) el seu funcionament, d) la periodicitat de les reunions, e) els seus objectius.</p> <p>(Després d'una primera fase —que podria ser una prova pilot— es poden establir tipologies de comissions, consells o altres òrgans.)</p>	<p>2.1.2.QT.2. Representativitat dels diferents agents en les comissions, consells o altres òrgans de presa de decisions vinculats al procés de seguiment</p>	Càlcul quantitatiu	Equip tècnic	Anual	<p>MESURA. Quantificació</p> <p>Es calcularà el percentatge de representativitat dels diferents agents que formen la comunitat del projecte en les comissions o consells de presa de decisions vinculats al procés de seguiment:</p> <p>a) treballadors, b) col·laboradors externs, c) artistes i creadors.</p>	

⁵ Es considera important que aquestes tipologies es facin a partir del que hagi pogut descriure cada una de les fàbriques en un primer exercici avaluatiu, ja que, si només es fa aquest exercici amb una prova pilot aplicant el model a algunes de les fàbriques, es poden perdre certs matisos definidors i es podria tendir a generalitzar. Aquest comentari fa referència a tots els indicadors en què s'exposa aquesta necessitat de crear tipologies.

	2.1.3. SISTEMA DE RECOLLIDA, CONSULTA I ESCOLTA D'INQUIETUDS I PROPOSTES	<p>2.1.3.QL.1. <i>Descripció de les accions de recollida, consulta i escolta d'inquietuds i propostes</i></p>	Memòria	Equip tècnic	Anual	<p>MESURA. Memòria</p> <p>Es detallaran, mitjançant un informe descriptiu, diferents aspectes relacionats amb les accions que s'han dut a terme des de l'FC, al llarg del període avaluat, amb l'objectiu de recollir, consultar i escoltar les inquietuds i les propostes dels creadors i els treballadors:</p> <p>a) <i>els tipus d'accions,</i> b) <i>els objectius de les accions,</i> c) <i>els agents involucrats en les accions,</i> d) <i>la temporalitat de les accions.</i></p> <p><i>(Després d'una primera fase —que podria ser una prova pilot— es poden establir tipologies d'accions de recollida i consulta d'inquietuds i escolta.)</i></p>	<p>2.1.3.QT.1. Nombre d'accions de recollida, consulta i escolta d'inquietuds i propostes, així com hores dedicades</p>	Càlcul quantitatiu	Equip tècnic	Anual	<p>MESURA. Quantificació</p> <p>Es calcularà el nombre d'accions de recollida, consulta i escolta d'inquietuds i propostes de creadors i treballadors, així com les hores totals que suma cada tipus d'acció.</p> <p><i>(A partir de la tipologia d'accions que l'FC estableix en l'indicador 2.1.3.QL.1)</i></p>
		<p>2.1.3.QL.2. <i>Descripció dels resultats de les accions de recollida, consulta i escolta d'inquietuds i propostes</i></p>	Memòria	Equip tècnic	Anual	<p>MESURA. Memòria</p> <p>Es detallaran, mitjançant un informe descriptiu, els resultats obtinguts en les accions de recollida, consulta i escolta d'inquietuds i propostes dels creadors i els treballadors.</p>	<p>2.1.3.QT.2. Nombre d'inquietuds i propostes de creadors i treballadors rebudes</p>	Càlcul quantitatiu	Equip tècnic	Anual	<p>MESURA. Quantificació</p> <p>Es calcularà el nombre d'inquietuds i propostes de creadors i treballadors rebudes, a través del sistema de recollida, consulta i escolta de l'FC.</p>

2.2. EXPERIMENTACIÓ I RISC	2.2.1. VALOR DE L'EXPERIMENTACIÓ I RISC	<p>2.2.1.QL.1 Valor dels processos artístics d'experimentació i risc</p>	Enquesta	<p>Creadors, treballadors i col·laboradors externs</p>	<p>Creadors: al final de l'estada o residència.</p> <p>Treballadors i col·laboradors externs: anual.</p>	<p>MESURA. Preguntes tancades</p> <p>Es valoraran, mitjançant preguntes tancades i a través d'una escala de valor de l'1 al 10, diferents aspectes relatius al valor que l'FC atorga als processos d'experimentació i risc:</p> <p>a) <i>l'existència dels processos d'experimentació i risc,</i> b) <i>la facilitat d'accés als espais d'experimentació i risc,</i> c) <i>la qualitat dels espais d'experimentació i risc,</i> d) <i>l'impuls d'artistes i companyies emergents,</i> e) <i>l'impuls de nous formats de creació,</i> f) <i>l'impuls de formes de creació comunitària.</i></p> <p>Es recomana que es facin enquestes a un nombre significatiu de persones que hagin estat involucrades en l'FC al llarg del període que s'avalua.</p>	<p>2.2.1.QT.1 Nombre d'accions destinades a incentivar l'experimentació i el risc en els processos de creació</p>	Càlcul quantitatiu	Equip tècnic	Anual	<p>MESURA. Quantificació</p> <p>Es calcularà el nombre d'accions que s'han dut a terme des de l'FC, al llarg del període avaluat, amb l'objectiu d'incentivar l'experimentació i el risc en els processos de creació.</p>
		<p>2.2.1.QL.2 Descripció de les accions de documentació dels processos artístics d'experimentació i risc</p>	Memòria	Equip tècnic	Anual	<p>MESURA. Memòria</p> <p>Es detallaran, mitjançant un informe descriptiu, diferents aspectes de les accions que s'han dut a terme des de l'FC, al llarg del període avaluat, amb l'objectiu de documentar els processos artístics d'experimentació i risc:</p> <p>a) <i>els tipus d'accions,</i> b) <i>els objectius de les accions,</i> c) <i>els agents involucrats en les accions,</i> d) <i>la temporalitat de les accions,</i> e) <i>els resultats de les accions.</i></p> <p><i>(Després d'una primera fase —que podria ser una prova pilot— es poden establir tipologies d'accions de documentació.)</i></p>	<p>2.2.1.QT.2 Nombre d'accions de documentació dels processos artístics d'experimentació i risc</p>	Càlcul quantitatiu	Equip tècnic	Anual	<p>MESURA. Quantificació</p> <p>Es calcularà el nombre d'accions que s'han dut a terme des de l'FC, al llarg del període avaluat, amb l'objectiu de documentar els processos artístics d'experimentació i risc.</p> <p><i>(A partir de la tipologia d'accions que l'FC estableixi en l'indicador 2.2.1.QL.2)</i></p>

Dimensió avaluativa 2.1.1. Qualitat de l'acompanyament

CONCEPTE	QUÈ ENTENDREM PER...?	QUÈ NO ENTENDREM PER...?
<p>[...] acompanyament</p> <p>(Dimensió qualitativa 2.1.1.QL.1)</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem l'<i>acompanyament</i> com el conjunt d'accions i activitats que es promouen des de la fàbrica de creació (FC) amb l'objectiu de brindar atenció, suport i assessorament artístic als creadors i de generar espais de diàleg i transferència que permetin enfortir i enriquir el seu procés creatiu en les condicions adequades. Pel que fa a la <i>qualitat de l'acompanyament</i>, és el valor (mesurable) que es genera a partir de l'opinió de diferents actors, i també a partir d'altres indicadors quantitius.</p> <p>Exemples d'acompanyament: <i>els tipus d'acció serien l'assessorament artístic i tècnic dels creadors per part dels diferents agents que formen la comunitat del projecte, les reunions o tutories valoratives amb la direcció artística de la fàbrica, les trobades amb altres creadors residents a la fàbrica, les mentories amb professionals artístics, etc.</i></p> <p>Exemples de qualitat de l'acompanyament: <i>consideracions i valoracions sobre l'assessorament artístic que reben els creadors, consideracions sobre els canals d'interlocució amb l'FC, el nombre de persones dedicades a l'acompanyament i el nombre d'hores que hi dediquen, etc.</i></p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que no formen part de l'<i>acompanyament</i> totes les activitats que es fan a l'FC però que no estan estretament vinculades amb el seguiment, l'assessorament i el suport als creadors. Pel que fa a la <i>qualitat de l'acompanyament</i> queden excloses totes les valoracions que no facin referència directa al seguiment, l'assessorament i el suport als creadors.</p> <p>Exemples: <i>les accions i les valoracions sobre l'àmbit del treball, les activitats de retorn, les activitats dels formadors fora del centre, els processos d'experimentació i risc, etc.</i></p>
<p>Seguiment dels processos dels creadors</p> <p>(Paràmetre 2.1.1.QL.1.a)</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem el <i>seguiment dels processos dels creadors</i> com el conjunt d'accions i activitats que es promouen des de l'FC amb l'objectiu de brindar atenció, suport i assessorament artístic als creadors i de generar espais de diàleg i transferència d'opinions i valoracions que permetin enfortir i enriquir el seu procés creatiu.</p> <p>Exemples: <i>l'assessorament artístic i tècnic per part dels diferents agents que formen la comunitat del projecte, les reunions o tutories valoratives amb la direcció artística de l'FC, les trobades amb altres creadors residents a l'FC, etc.</i></p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que no formen part del <i>seguiment dels processos dels creadors</i> les accions i les activitats que o bé no són promogudes des de l'FC o bé no tenen com a objectius específics l'atenció, el suport i l'assessorament artístic dels creadors, així com la generació d'espais de diàleg i la transferència d'opinions i valoracions amb aquests creadors.</p> <p>Exemples: <i>els tallers formatius impartits pels mateixos creadors, les trobades informals amb altres creadors residents, els tallers que organitza l'FC i en què no participen els creadors, etc.</i></p>

<p style="text-align: center;">Accés a l'acompanyament de qualitat</p> <p style="text-align: center;">(Paràmetre 2.1.1.QL.1.b)</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem l'<i>accés a l'acompanyament de qualitat</i> com un paràmetre avaluable a partir de la valoració sobre el conjunt de facilitats i dificultats amb què es troben els creadors, durant la seva estada o residència a l'FC, a l'hora de rebre l'atenció, el suport i l'assessorament que requereixen per poder desenvolupar el seu procés creatiu en les condicions apropiades. Conseqüentment, entendrem que <i>l'acompanyament és accessible</i> quan els creadors percebin que s'han trobat amb més facilitats que dificultats a l'hora de rebre l'atenció, el suport i l'assessorament esmentats.</p> <p>Exemples: <i>entendrem com a facilitats d'accés l'existència de diferents modalitats de pagament de les quotes d'associació, la possibilitat de fer col·laboracions no econòmiques, la fluïdesa dels canals d'atenció als dubtes i les inquietuds dels creadors, etc.</i></p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que <i>l'acompanyament NO és accessible</i> quan els creadors percebin que s'han trobat amb més dificultats que facilitats a l'hora de rebre l'atenció, el suport i l'assessorament que requereixen per poder desenvolupar el seu procés creatiu en les condicions apropiades.</p> <p>Exemples: <i>entendrem com a dificultats d'accés els obstacles econòmics o administratius que interposa l'FC, la manca d'empatia per part dels diferents agents de l'FC amb relació a les necessitats dels creadors, els canals d'interlocució poc fluïds o inexistents, etc.</i></p>
<p style="text-align: center;">Recursos materials i immaterials a disposició</p> <p style="text-align: center;">(Paràmetre 2.1.1.QL.1.c)</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem els <i>recursos materials</i> com el conjunt de béns, mitjans o serveis, ja siguin materials o immaterials, que l'FC posa a disposició dels creadors per tal de facilitar i garantir que treballin i desenvolupin el seu procés creatiu en les condicions apropiades. Entendrem per <i>recursos materials</i> tots els béns o els mitjans de caràcter tangible que l'FC posa a disposició dels creadors o de les companyies en residència amb la finalitat de facilitar i fer possible el desenvolupament dels seus projectes i processos creatius.</p> <p>Entendrem per <i>recursos immaterials</i> els béns, els mitjans i els serveis de caràcter intangible que l'FC posa a disposició dels creadors o de les companyies en residència amb la finalitat de facilitar i fer possible el desenvolupament dels seus projectes i processos creatius.</p> <p>Exemples: <u>materials:</u> <i>recursos econòmics, recursos d'espai i infraestructures i recursos personals, les beques i les sales d'assaig, les eines, els materials i els instruments, el personal tècnic a disposició, els serveis d'assessorament, els contactes amb altres artistes, els recursos d'internacionalització, entre d'altres;</i></p> <p><u>immaterials:</u> <i>assessorament artístic i tècnic als projectes, les activitats i els programes, trobades de suport amb tècnics o altres artistes, assessorament artístic, els tallers, les xerrades, els seminaris, els cursos, l'accés a entorns creatius multidisciplinaris, la col·laboració amb altres artistes, entre d'altres.</i></p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que no són recursos materials i immaterials a disposició els béns, els mitjans o els serveis que o bé no són contribucions expressades de l'FC o bé no busquen complir l'objectiu específic de facilitar i garantir que els creadors puguin desenvolupar el seu procés creatiu en les condicions apropiades.</p> <p>Exemples: <i>els materials, els espais i els mitjans destinats a la intendència i el manteniment de l'FC, els espais i els materials que es lloguen a altres artistes, els recursos destinats a activitats d'exhibició, etc.</i></p>

<p>Participació d'altres creadors</p> <p>(Paràmetre 2.1.1.QL.1.e)</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que l'acompanyament ha incorporat la <i>participació d'altres creadors</i> sempre que aquesta representi una contribució activa i específica al procés del creador, o bé estigui vehiculada a través d'alguna de les activitats formatives que l'FC ofereix als diferents membres que formen la comunitat del projecte.</p> <p>Exemples: <i>els assessoraments artístics per part d'altres creadors interns o externs, els tallers formatius impartits per altres creadors, les trobades organitzades per l'FC entre residents, etc.</i></p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que no formen part d'aquest paràmetre les contribucions que o bé no estan específicament dirigides a acompanyar el procés del creador o bé es donen de manera espontània en el context del dia a dia de l'FC i sense que aquesta les promogui de manera activa.</p> <p>Exemples: <i>les trobades informals entre creadors a l'FC, les reunions amb el conjunt d'agents de l'FC per debatre temes de convivència i usos de l'espai, etc.</i></p>

<p>[...] agents que formen la comunitat del projecte</p> <p>(Indicador 2.1.1.QT.1)</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que la tipologia d'<i>agents que formen la comunitat del projecte</i> està formada per les persones que tenen una vinculació directa amb l'FC i que, consegüentment, es poden englobar en alguna de les categories següents.</p> <p>a) <i>Treballadors:</i> són les persones que tenen un contracte laboral amb l'FC (tècnics, gestors, administratius, etc.).</p> <p>b) <i>Col·laboradors externs:</i> són les persones que tenen una vinculació eventual amb l'FC (talleristes, assessors, etc.).</p> <p>c) <i>Creadors:</i> són les persones que tenen una vinculació artística amb l'FC, ja sigui per una residència (residents) o de manera eventual (artistes usuaris).</p> <p>Exemples: <i>tècnics, gestors, administratius, etc. (treballadors); talleristes, assessors artístics (col·laboradors externs); artistes residents, artistes que fan ús de les instal·lacions, etc. (creadors).</i></p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que no formen part de la tipologia d'<i>agents que formen la comunitat del projecte</i> les persones que no tenen una vinculació directa amb l'FC i que, consegüentment, no es poden englobar en cap de les categories esmentades.</p> <p>Exemples: <i>les persones que assisteixen com a espectadors a les mostres artístiques o a qualsevol dels espectacles organitzats per l'FC, el personal extern de comunicació, etc.</i></p>
---	---	--

Dimensió avaluativa 2.1.2. Comissions o consells de presa de decisions vinculats al procés de seguiment

CONCEPTE	QUÈ ENTENDREM PER	QUÈ NO ENTENDREM PER
<p>[...] comissions, consells o altres òrgans de presa de decisions vinculats al procés de seguiment</p> <p>(Indicador 2.1.2.QL.1)</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que formen part de les <i>comissions, consells o altres òrgans de presa de decisions vinculats al procés de seguiment</i> els organismes interns de l'FC que tenen la capacitat d'incidir en la definició, el disseny i la posada en acció de les pautes i els models de seguiment del procés de treball dels creadors.</p> <p>Exemples: <i>les comissions de seguiment dels projectes residents, les comissions en què les companyies o els residents tenen participació, etc.</i></p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que no formen part de les <i>comissions, consells o altres òrgans de presa de decisions vinculats al procés de seguiment</i> els organismes interns de l'FC que no tenen cap mena de capacitat d'incidència amb relació a la definició, el disseny i la posada en acció de les pautes i els models de seguiment del procés de treball dels creadors.</p> <p>Exemples: <i>les comissions de programació d'activitats, els consells de direcció o administratius, etc.</i></p>

Dimensió avaluativa 2.1.3. Sistema de recollida, consulta i escolta d'inquietuds i propostes

CONCEPTE	QUÈ ENTENDREM PER	QUÈ NO ENTENDREM PER
<p>[...] accions i activitats de recollida, consulta i escolta d'inquietuds i propostes</p> <p>(Indicador 2.1.3.QL.1)</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem les <i>accions i les activitats de recollida, consulta i escolta d'inquietuds i propostes</i> com el conjunt d'actuacions que es promouen des de l'FC amb la finalitat de recopilar les inquietuds, les propostes, les opinions, els suggeriments, les queixes i les recomanacions dels diferents agents que formen la comunitat del projecte.</p> <p>Exemples: <i>les reunions amb el conjunt d'agents de l'FC per debatre temes de convivència i usos de l'espai, l'existència de canals d'interlocució formals, etc.</i></p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que no són <i>accions i activitats de recollida, consulta i escolta d'inquietuds i propostes</i> les actuacions que o bé no tinguin com a finalitat específica la recopilació de les inquietuds, les propostes, les opinions, els suggeriments, les queixes i les recomanacions dels diferents agents que formen la comunitat del projecte, o bé es donin de manera informal durant el dia a dia de l'FC.</p> <p>Exemples: <i>les converses informals entre creadors i equip tècnic, i en definitiva tot el que s'esdevingui o es parli de manera espontània o en contextos no formals.</i></p>

Dimensió avaluativa 2.2.1. Valor de l'experimentació i el risc

CONCEPTE	QUÈ ENTENDREM PER	QUÈ NO ENTENDREM PER
<p>[...] processos artístics d'experimentació i risc</p> <p>(Indicador 2.2.1.QL.1)</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem com a <i>processos artístics d'experimentació i risc</i> tots els projectes, les pràctiques i les actuacions que tenen com a prioritat la recerca, la investigació o la innovació artística i que, consegüentment, impliquen una determinada aposta pel risc, l'experimentació i l'exploració de nous formats creatius.</p> <p>Exemples: <i>els processos artístics en fase de recerca o investigació, els processos artístics impulsats per companyies o creadors emergents, els processos artístics que experimenten amb formats multidisciplinaris, etc.</i></p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que no són <i>processos artístics d'experimentació i risc</i> tots els projectes, les pràctiques i les actuacions que no tenen com a prioritat cap dels objectius esmentats i que, consegüentment, no es pot considerar que impliquin una determinada aposta pel risc, l'experimentació i l'exploració de nous formats creatius.</p> <p>Exemples: <i>els projectes creatius que no són inèdits o que ja tenen un cert recorregut, les propostes estètiques que no busquen innovar mitjançant nous formats, etc.</i></p>
<p>Accés als espais d'experimentació i risc</p> <p>(Paràmetre 2.2.1.QL.1.b)</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem l'<i>accés als espais d'experimentació i risc</i> com un paràmetre avaluable a partir de la valoració sobre el conjunt de facilitats i dificultats amb què es troben els creadors, durant la seva estada o residència a l'FC, a l'hora de participar o fer ús dels espais que permetin desenvolupar projectes que es caracteritzin per tenir com a prioritat la recerca, la investigació o la innovació artística i que, per aquesta raó, impliquin una aposta determinada pel risc, l'experimentació i l'exploració de nous formats creatius. Consegüentment, entendrem que <i>els espais d'experimentació i risc són accessibles</i> quan els creadors percebin que s'han trobat amb més facilitats que dificultats a l'hora de participar o fer ús dels espais esmentats.</p> <p>Exemples: <i>entendrem com a facilitats d'accés la possibilitat de participar en laboratoris de creació i experimentació, la possibilitat de generar propostes estètiques diferents i innovadores, etc.</i></p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que els <i>espais d'experimentació i risc</i> no són accessibles quan el creador percebi que s'ha trobat amb més dificultats que facilitats a l'hora de participar o fer ús dels espais que permetin desenvolupar projectes caracteritzats per tenir com a prioritat els objectius esmentats i que, consegüentment, impliquin una determinada aposta pel risc, l'experimentació i l'exploració de nous formats creatius.</p> <p>Exemples: <i>entendrem com a dificultats d'accés l'existència de condicions materials i immaterials a l'experimentació artística, la imposició de línies estètiques per part de l'FC, la supeditació de la recerca i la creació a les necessitats de l'exhibició, etc.</i></p>
<p>Impuls d'artistes i companyies emergents</p> <p>(Paràmetre 2.2.1.QL.1.d)</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que l'<i>aposta pels artistes i les companyies emergents</i> forma part del conjunt de mesures que l'FC pot promoure amb l'objectiu d'incentivar l'experimentació i el risc en els processos de creació. Entendrem que formen part d'aquest paràmetre tots els artistes i les</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que no formen part d'aquest paràmetre tots els artistes i les companyies que tenen una trajectòria àmplia o consolidada i que, consegüentment, no poden ser considerats emergents o novells.</p>

	<p>companyies que no tenen un trajectòria àmplia ni consolidada i que, consegüentment, poden ser considerats emergents o novells.</p> <p>Exemples: <i>companyies joves, creadors que ara acaben els estudis artístics, etc.</i></p>	<p>Exemples: <i>companyies de llarga trajectòria, creadors consolidats en la seva disciplina artística, etc.</i></p>
<p>Impuls de nous formats de creació</p> <p>(Paràmetre 2.2.1.QL.1.e)</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que l'<i>aposta per nous formats de creació</i> forma part del conjunt de mesures que l'FC pot promoure amb l'objectiu d'incentivar l'experimentació i el risc en els processos de creació.</p> <p>Exemples: <i>els formats de creació que busquen innovar des de l'originalitat de les propostes, la cerca de nous públics, la multidisciplinarietat, etc.</i></p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que no formen part d'aquest paràmetre els formats de creació que no tenen com a prioritats l'originalitat, la innovació, la multidisciplinarietat i, en definitiva, tots els elements que impliquen un grau d'experimentació i risc determinat.</p> <p>Exemples: <i>les propostes artístiques que parteixen de formats clàssics o que no posen el focus en la innovació, l'adaptació i reproducció d'espectacles anteriors, etc.</i></p>
<p>[...] accions destinades a incentivar l'experimentació i el risc en els processos de creació</p> <p>(Indicador 2.2.1.QT.1)</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem les <i>accions destinades a incentivar l'experimentació i el risc en els processos de creació</i> com el conjunt d'actuacions que es duen a terme des de l'FC amb l'objectiu de promoure la recerca, la investigació, la innovació artística i, en definitiva, les pràctiques artístiques que impliquen una determinada aposta per l'experimentació i el risc.</p> <p>Exemples: <i>seminaris, tallers i cursos de formació, així com accions d'assessorament i intercanvi que el que promoguin sigui expressament incentivar l'experimentació i el risc en processos creatius.</i></p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que no són <i>accions destinades a incentivar l'experimentació i el risc en els processos de creació</i> les actuacions que o bé no es duen a terme des de l'FC o bé no tenen l'objectiu específic de promoure la recerca, la investigació, la innovació artística i, en definitiva, les pràctiques artístiques que impliquen una determinada aposta per l'experimentació i el risc.</p> <p>Exemples: <i>accions de difusió, de formació no experimental, d'activitats d'assessorament tècnic sense experimentació, entre d'altres.</i></p>
<p>[...] accions de documentació dels processos artístics d'experimentació i risc</p> <p>(Indicador 2.2.1.QL.2)</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem les <i>accions de documentació dels processos artístics d'experimentació i risc</i> com el conjunt d'actuacions que es promouen des de l'FC amb la finalitat d'enregistrar —i deixar-ne constància— els processos artístics que tenen com a prioritat la recerca, la investigació o la innovació artística i que, consegüentment, impliquen una determinada aposta pel risc, l'experimentació i l'exploració de nous formats creatius.</p> <p>Exemples: <i>l'enregistrament audiovisual dels processos i els tallers d'experimentació, l'enregistrament de les dinàmiques artístiques que sorgeixen als laboratoris de creació, etc.</i></p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que no són accions de documentació les actuacions i les maniobres d'enregistrament que no són fetes expressament des de l'FC amb l'objectiu de deixar constància dels processos artístics que acull. En el cas concret d'aquest indicador, tampoc es tindran en compte les accions de documentació dels processos artístics que no impliquen un grau determinat d'experimentació i risc.</p> <p>Exemples: <i>les gravacions que puguin fer els creadors amb els seus mitjans dels seus propis processos artístics, l'enregistrament d'espectacles o mostres artístiques, etc.</i></p>

4.2. Taula i glossari 3. Cura

En aquest cas, la taula d'indicadors comuns del MACB, relacionada amb la cura de les condicions de treball, fa referència a aspectes com les condicions immaterials del treball, al tracte amb els artistes: al treball com a pràctica emancipada, a les noves formes de creació comunitària i de relacions interpersonals, als replantejaments de la figura de l'artista, i també a les condicions materials, les ajudes a la producció, les infraestructures i les condicions laborals.

Taula executiva 3. Cura de les condicions de treball Font: elaboració pròpia

Àmbit temàtic	Dimensió avaluativa	QUALITATIVA					QUANTITATIVA				
		Indicador	Sistema de mesura	A qui s'adreça	Temporalitat	Aplicabilitat	Indicador	Sistema de mesura	A qui s'adreça	Temporalitat	Aplicabilitat
3.1. RESIDÈNCIES I ALTRES CANALS DE SUPORT A LA CREACIÓ	3.1.1. RESIDÈNCIES	3.1.1.QL.1. Descripció de les residències	Memòria	Equip tècnic	Anual	<p>MESURA. Memòria</p> <p>Es detallaran, mitjançant un informe descriptiu, diferents aspectes relacionats amb les residències que acull l'FC:</p> <p>a) <i>tipologia i orientació de les residències,</i> b) <i>disciplina o ús artístic de les residències,</i> c) <i>temporalitat de les residències,</i> d) <i>àmbit sectorial de les residències,</i> e) <i>àmbit geogràfic de les residències,</i> f) <i>cost de les residències,</i> g) <i>públic objectiu de les residències.</i></p> <p><i>(Apartat A, després d'una primera fase —que podria ser una prova pilot— es poden establir tipologies de residències.)⁶</i></p>	<p>3.1.1.QT.1. Nombre i temporalitat de les residències</p>	Càlcul quantitatiu	Equip tècnic	Anual	<p>MESURA. Quantificació</p> <p>Es calcularà el nombre de projectes que l'FC ha acollit en residència durant el període avaluat, així com la temporalitat de cada projecte.</p> <p><i>(A partir de la tipologia establerta per l'FC en el paràmetre 3.1.1.QL.1.a)</i></p>
						<p>3.1.1.QT.2. Nombre de les residències i àrea d'actuació per àmbit sectorial i àmbit geogràfic</p>	Càlcul quantitatiu	Equip tècnic	Anual	<p>MESURA. Quantificació</p> <p>Es calcularà el nombre de projectes que l'FC ha acollit en residència durant el període avaluat, tant per àmbit sectorial com geogràfic.</p> <p><i>(A partir de la tipologia establerta per l'FC en el paràmetre 3.1.1.QL.1.a)</i></p>	

⁶ Es considera important que aquestes tipologies es facin a partir del que hagi pogut descriure cada una de les fàbriques en un primer exercici avaluatiu, ja que, si només es fa aquest exercici amb una prova pilot aplicant el model a algunes de les fàbriques, es poden perdre certs matisos definidors i es podria tendir a generalitzar. Aquest comentari fa referència a tots els indicadors en què s'exposa aquesta necessitat de crear tipologies.

	3.1.2. ALTRES CANALS DE SUPORT A LA CREACIÓ	3.1.2.QL.1. Descripció dels canals de suport a la creació al marge de les residències	Memòria	Equip tècnic	Anual	MESURA. Memòria	3.1.2.QT.1. Nombre de canals de suport a la creació al marge de les residències	Càlcul quantitatiu	Equip tècnic	Anual	MESURA. Quantificació
						<p>Es detallaran, mitjançant un informe descriptiu, diferents aspectes relacionats amb els canals de suport a la creació de què disposa l'FC al marge de les residències, com ara la tipologia, l'àrea d'actuació, els objectius (formació, recerca, producció, exhibició, etc.), la temporalitat, etc.:</p> <p>a) <i>tipologia dels canals de suport,</i> b) <i>temporalitat dels canals de suport,</i> c) <i>àmbit sectorial dels canals de suport,</i> d) <i>àmbit geogràfic dels canals de suport,</i> e) <i>cost dels canals de suport,</i> f) <i>públic objectiu dels canals de suport.</i></p> <p>(Apartat A, després d'una primera fase —que podria ser una prova pilot— es poden establir tipologies de canals de suport.)</p>	3.1.2.QT.2. Nombre de canals de suport a la creació al marge de les residències per àmbit sectorial i àmbit geogràfic	Càlcul quantitatiu	Equip tècnic	Anual	MESURA. Quantificació

3.2. RECURSOS DESTINATS AL SUPORT A LA CREACIÓ, PRODUCCIÓ I RECERCA

3.2.1. RECURSOS MATERIALS O IMMATERIALS DESTINATS AL SUPORT A LA CREACIÓ

<p>3.2.1.QL.1. <i>Descripció dels recursos materials destinats al suport a la creació</i></p>	<p>Memòria</p>	<p>Equip tècnic</p>	<p>Anual</p>	<p>MESURA. Memòria</p> <p>Es detallarà, mitjançant un informe descriptiu, les característiques dels diferents recursos materials que l'FC ha destinat al suport a la creació durant el període avaluat a partir d'una tipologia com la següent:</p> <p>a) <i>recursos econòmics,</i> b) <i>recursos d'espai,</i> c) <i>recursos personals,</i> d) <i>altres recursos materials.</i></p>	<p>3.2.1.QT.1. <i>Percentatge de dedicació dels diferents recursos materials vers el total del pressupost</i></p>	<p>Càlcul quantitatiu</p>	<p>Equip tècnic</p>	<p>Anual</p>	<p>MESURA. Quantificació</p> <p>Es calcularà el percentatge de dedicació dels diferents recursos materials a cadascuna de les residències o altres canals de suport a la creació vers el total del pressupost:</p> <p>a) <i>% de recursos econòmics vers el total del pressupost</i> b) <i>% de recursos d'espai vers el total del recurs</i> c) <i>% de recursos personals vers el total del recurs</i></p>
<p>3.2.1.QL.2. <i>Descripció dels recursos immaterials destinats al suport a la creació</i></p>	<p>Memòria</p>	<p>Equip tècnic</p>	<p>Anual</p>	<p>MESURA. Memòria</p> <p>Es detallarà, mitjançant un informe descriptiu, les característiques dels diferents recursos immaterials que l'FC ha destinat al suport a la creació durant el període avaluat a partir d'una tipologia com la següent:</p> <p>a) <i>assessoraments artístics i tècnics,</i> b) <i>activitats i programes de suport a la creació,</i> c) <i>altres recursos immaterials,</i> d) <i>altres (s'ha d'especificar).</i></p>					

3.3. TREBALL (RELACIONS, CONDICIONS, DINÀMIQUES...)

3.3.1. VALORACIÓ DEL TREBALL

<p>3.3.1.QL.1. Valoració sobre el procés de treball a l'FC</p>	<p>Enquesta</p>	<p>Creadors, treballadors, col·laboradors externs</p>	<p>Creadors: al final de l'estada o residència.</p> <p>Treballadors i col·laboradors externs: anual.</p> <p>Col·laboradors externs: al final de la seva participació.</p>	<p>MESURA. Preguntes obertes</p> <p>Es valoraran, mitjançant preguntes obertes, diferents aspectes relacionats amb el procés de treball a l'FC, com ara els següents:</p> <p>a) <i>el tracte de l'FC amb els creadors,</i> b) <i>les relacions interpersonals dins l'FC,</i> c) <i>el respecte al treball com a pràctica emancipada,</i> d) <i>l'impuls de formes de creació comunitària.</i></p>					
<p>3.3.1.QL.2. Valoració sobre l'acompliment del treball a través de les residències</p>	<p>Enquesta</p>	<p>Creadors, treballadors, col·laboradors externs</p>	<p>Creadors: al final de l'estada o residència.</p> <p>Treballadors: al final de cada residència.</p> <p>Col·laboradors externs: al final de la seva participació.</p>	<p>MESURA. Preguntes obertes</p> <p>Es valorarà, mitjançant preguntes obertes, l'acompliment del treball a través de les residències, ja sigui per objectius de treball o per projecte.</p> <p>Es recomana que es faci l'enquesta a un nombre representatiu dels tres perfils de participants.</p>	<p>3.3.1.QT.1. Percentatge d'acompliment de les residències</p>	<p>Càlcul quantitatiu</p>	<p>Equip tècnic i creadors</p>	<p>Al final de cada residència</p>	<p>MESURA. Quantificació</p> <p>Es calcularà el percentatge d'acompliment de les residències amb relació als objectius de treball definits i acordats a l'inici de cada projecte entre l'FC i els creadors.</p>

<p style="text-align: center;">3.3.2. RELACIONS I CONDICIONS DE TREBALL</p>	<p style="text-align: center;">3.3.2.QL.1. Valoració de les relacions i les condicions de treball a l'FC</p>	<p style="text-align: center;">Enquesta</p>	<p style="text-align: center;">Treballadors, col·laboradors externs</p>	<p>Treballadors: anual.</p> <p>Col·laboradors externs: al final de la seva participació.</p>	<p style="text-align: center;">MESURA. Preguntes obertes</p> <p>Es valoraran, mitjançant preguntes obertes, diferents aspectes relacionats amb les condicions i les relacions de treball a l'FC, com ara:</p> <p>a) <i>la formalització mitjançant convenis o contractes,</i> b) <i>el respecte pels drets laborals dels treballadors,</i> c) <i>les accions de millora de les condicions laborals,</i> d) <i>altres.</i></p>	<p style="text-align: center;">3.3.2.QT.1. Nombre de contractes o convenis amb els diferents tipus d'agents</p>	<p style="text-align: center;">Càlcul quantitatiu</p>	<p style="text-align: center;">Equip tècnic</p>	<p style="text-align: center;">Anual</p>	<p style="text-align: center;">MESURA. Quantificació</p> <p>Es calcularà el nombre de contractes o convenis que l'FC té formalitzats amb els diferents tipus d'agents:</p> <p>a) <i>treballadors,</i> b) <i>col·laboradors externs,</i> c) <i>artistes i creadors.</i></p>
<p style="text-align: center;">3.3.3. DINÀMIQUES DE TREBALL INTERN COHERENTS AMB ELS VALORS SOCIALS</p>	<p style="text-align: center;">3.3.3.QL.1. Descripció de les accions de desenvolupament i seguiment de dinàmiques coherents amb els valors socials</p>	<p style="text-align: center;">Memòria</p>	<p style="text-align: center;">Equip tècnic</p>	<p style="text-align: center;">.Anual</p>	<p style="text-align: center;">MESURA. Memòria</p> <p>Es detallaran, mitjançant un informe descriptiu, diferents aspectes relacionats amb les accions que s'han dut a terme des de l'FC, al llarg del període avaluat, amb l'objectiu de desenvolupar —i fer-ne un seguiment— dinàmiques coherents amb valors socials com la llibertat d'expressió, la no discriminació, el llenguatge no sexista, etc.:</p> <p>a) <i>els tipus d'accions,</i> b) <i>els objectius de les accions,</i> c) <i>els agents involucrats en les accions,</i> d) <i>la temporalitat de les accions,</i> e) <i>els resultats de les accions.</i></p> <p><i>(Apartat A, després d'una primera fase —que podria ser una prova pilot— es poden establir tipologies d'accions.)</i></p>	<p style="text-align: center;">3.3.3.QT.1. Nombre d'accions de desenvolupament i seguiment de dinàmiques coherents amb els valors socials</p>	<p style="text-align: center;">Càlcul quantitatiu</p>	<p style="text-align: center;">Equip tècnic</p>	<p style="text-align: center;">Anual</p>	<p style="text-align: center;">MESURA. Quantificació</p> <p>Es calcularà el nombre d'accions que s'han dut a terme des de l'FC, al llarg del període avaluat, amb l'objectiu de desenvolupar dinàmiques coherents amb els valors socials i fer-ne un seguiment.</p> <p><i>(A partir de la tipologia d'accions que l'FC estableix en el paràmetre 3.3.3.QL.1.a)</i></p>

3.4. PROGRAMES I ACTIVITATS

3.4. PROGRAMES I ACTIVITATS	3.4.1. PROGRAMES I ACTIVITATS DE CAPACITACIÓ I ASSESSORAMENT	3.4.1.QL.1. <i>Descripció dels programes i les activitats de capacitació i assessorament</i>	Memòria	Equip tècnic	Anual	<p style="text-align: center;">MESURA. Memòria</p> <p>Es detallaran, mitjançant un informe descriptiu, diferents aspectes relacionats amb els programes i les activitats de capacitació i assessorament que s'han fet des de l'FC durant el període avaluat i que van dirigits als membres que constitueixen la comunitat del projecte:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) <i>els tipus de programes i activitats,</i> b) <i>els objectius dels programes i activitats,</i> c) <i>els agents involucrats en els programes i les activitats,</i> d) <i>la temporalitat dels programes i activitats,</i> e) <i>els resultats dels programes i les activitats.</i> <p><i>(Apartat A, després d'una primera fase —que podria ser una prova pilot— es poden establir tipologies de programes i activitats.)</i></p>	3.4.1.QT.1. Nombre de programes i activitats de capacitació i assessorament	Càlcul quantitatiu	Equip tècnic	Anual	<p>MESURA. Quantificació</p> <p>Es calcularà el nombre de programes i activitats de capacitació i assessorament que l'FC ofereix als diferents membres que constitueixen la comunitat del projecte (creadors, treballadors, etc.).</p> <p><i>(A partir de la tipologia de programes i activitats que l'FC estableixi en el paràmetre 3.4.1.QL.1.a)</i></p>
	3.4.2. ALTRES PROGRAMES I ACTIVITATS	3.4.2.QL.1. <i>Descripció dels programes i les activitats</i> <i>(que no encaixen en el descriptor anterior)</i>	Memòria	Equip tècnic	Anual	<p style="text-align: center;">MESURA. Memòria</p> <p>Es detallaran, mitjançant un informe descriptiu, la tipologia i les característiques dels diferents programes i les activitats que s'han portat a terme des de l'FC durant el període avaluat i que no encaixen en el descriptor anterior:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) <i>els tipus de programes i activitats,</i> b) <i>els objectius dels programes i les activitats,</i> c) <i>els agents involucrats en els programes i les activitats,</i> d) <i>la temporalitat dels programes i activitats,</i> e) <i>els resultats dels programes i activitats,</i> f) <i>[...].</i> 	3.4.2.QT.1. Nombre i temporalitat dels programes i activitats <i>(que no encaixen en el descriptor anterior)</i>	Càlcul quantitatiu	Equip tècnic	Anual	<p>MESURA. Quantificació</p> <p>Es calcularà el nombre de programes i activitats que s'han fet des de l'FC durant el període avaluat i que no encaixen en el descriptor anterior, així com la seva temporalitat.</p> <p><i>(A partir de la tipologia de programes i activitats que l'FC estableixi en el paràmetre 3.4.2.QL.1.a)</i></p>

Dimensió avaluativa 3.1.1. Residències

CONCEPTE	QUÈ ENTENDREM PER	QUÈ NO ENTENDREM PER
<p style="text-align: center;">[...] residències</p> <p style="text-align: center;">(Indicador 3.1.1.QL.1)</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que formen part del concepte <i>residència</i> tots els programes impulsats per les FC, a través d'una convocatòria pública, amb l'objectiu de donar suport a diferents projectes, processos i iniciatives de creació, producció, experimentació, innovació o investigació artística, amb l'escolta i l'acompanyament creatiu, l'assessorament tècnic, el proveïment de recursos materials i immaterials, la formació i la capacitació en gestió de projectes culturals i la internacionalització dels processos artístics, entre d'altres. Entendrem que el concepte de <i>residència</i> és extremadament ampli i que pot adquirir múltiples i variades expressions en funció dels criteris següents.</p> <ul style="list-style-type: none"> a) <i>Tipologia i orientació:</i> residències creatives, tècniques, d'investigació, etc. b) <i>Disciplina o ús artístic:</i> projectes teatrals, de dansa, de circ, audiovisuals, plàstics, etc. c) <i>Temporalitat:</i> residències de curta durada, mensuals, anuals, bianuals, etc. d) <i>Àrea d'actuació per sector o teixit cultural:</i> arts escèniques, sector musical, sector audiovisual, arts plàstiques, teixit cultural associatiu, etc. e) <i>Àrea d'actuació per àmbit geogràfic:</i> actuació a escala municipal, nacional, internacional, etc. En aquest cas entendrem que els diferents nivells d'escala estan definits per l'àrea geogràfica en què intervenen. f) <i>Cost:</i> residències de pagament, residències becaades, etc. g) <i>Públic objectiu:</i> creadors individuals, companyies, etc. <p>Exemples: <i>els programes de suport a la creació que promouen les FC, els programes de suport a la recerca i la investigació, els programes d'internacionalització per a creadors, els programes que inclouen estades a l'FC per a artistes que desenvolupen un projecte creatiu, etc.</i></p>	<p>Proposta interpretativa</p> <p>Entendrem que no formen part del concepte <i>residència</i> tots els programes que, tot i ser impulsats per l'FC, no tenen com a objectiu específic el suport als diferents projectes, processos i iniciatives de creació, producció, experimentació, innovació o investigació artística, sinó que estan orientats a altres necessitats o objectius, com per exemple l'exhibició, la comunicació, la difusió o, fins i tot, la formació d'artistes i creadors usuaris, treballadors o públics.</p> <p>Exemples: <i>laboratoris de creació, vivers de creació, cursos i tallers oberts, conferències i xerrades, així com tots els canals de suport a la creació que no estan específicament inclosos en els programes de residències de cada FC.</i></p>

Dimensió avaluativa 3.1.2. Altres canals de suport a la creació

CONCEPTE	QUÈ ENTENDREM PER	QUÈ NO ENTENDREM PER
<p style="text-align: center;">[...] canals de suport a la creació al marge de les residències</p> <p style="text-align: center;">(Indicador 3.1.2.QL.1)</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem els <i>canals de suport a la creació al marge de les residències</i> com el conjunt d'iniciatives, programes o activitats que es promouen des de l'FC i que, si bé no poden ser inclosos en cap de les tipologies de residència, representen igualment canals o vies de suport a la creació. Així mateix, i com en el cas de les residències, entendrem que el concepte de <i>canal de suport a la creació</i> és molt ampli i que pot adquirir múltiples i variades expressions en funció dels criteris següents.</p> <ul style="list-style-type: none"> a) <i>Tipologia:</i> cursos, tallers, xerrades, seminaris, etc. b) <i>Disciplina o ús artístic:</i> projectes teatrals, de dansa, de circ, audiovisuals, plàstics, etc. c) <i>Temporalitat:</i> per hores, dies, setmanes, etc. d) <i>Àrea d'actuació per sector o teixit cultural:</i> arts escèniques, sector musical, sector audiovisual, arts plàstiques, teixit cultural associatiu, etc. (es poden establir tipologies després de fer un primer exercici amb totes les FC). e) <i>Àrea d'actuació per àmbit geogràfic:</i> escala municipal, nacional, internacional, etc. En aquest cas entenem que els diferents nivells d'escala estan definits per l'àrea geogràfica on intervenen. f) <i>Cost:</i> de pagament, de taquilla inversa, gratuïts, etc. g) <i>Públic objectiu:</i> creadors individuals, companyies, etc. <p>Exemples: <i>vivers de creació, workshops i tallers formatius, laboratoris de creació, espais de transmissió de coneixements, cursos monogràfics, etc.</i></p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que no formen part del concepte <i>canals de suport a la creació al marge de les residències</i> totes les iniciatives, els programes o les activitats que, tot i promoure's des de l'FC i no estar incloses en cap de les tipologies de residència, no estan específicament orientades al suport a la creació, sinó a d'altres necessitats o objectius, com per exemple l'exhibició, la comunicació, la difusió o, fins i tot, la formació d'artistes i creadors usuaris, treballadors o públics.</p> <p>Exemples: <i>residències de creació, residències d'investigació, residències tècniques, i en definitiva tots els canals de suport que siguin conceptualitzats com a residències per l'FC.</i></p>

Dimensió avaluativa 3.2.1. Recursos materials o immaterials destinats al suport a la creació

CONCEPTE	QUÈ ENTENDREM PER	QUÈ NO ENTENDREM PER
<p>Recursos materials destinats al suport a la creació</p> <p>(Indicador 3.2.1.QL.1)</p>	<p>Proposta interpretativa i exemples: entendrem que són <i>recursos materials destinats al suport a la creació</i> tots els béns o els mitjans de caràcter tangible. Entendrem que els recursos en qüestió poden ser classificats en una tipologia similar a la següent:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) <i>recursos econòmics</i> b) <i>recursos d'espai</i> c) <i>recursos personals</i> d) <i>altres recursos materials [...]</i> <p>Exemples: <i>beques o honoraris, finançament per desplaçaments, etc. (recursos materials econòmics); sales de creació o assaig exclusives, espais de coworking, etc. (recursos materials d'espai); personal tècnic, assessors artístics, etc. (recursos materials personals); utillatge, vestuari, escenografia, etc. (altres recursos materials).</i></p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que no formen part del concepte <i>recursos materials destinats al suport a la creació</i> els béns que, tot i estar a la disposició dels creadors i tenir un caràcter tangible, no estan destinats de manera específica al suport a la creació, sinó a d'altres aspectes relatius als àmbits de l'exhibició, la difusió, la comunicació, la programació, el manteniment de l'espai, etc.</p> <p>Exemples: <i>la cessió d'espais per a l'exhibició, l'accés a espais comuns i a la cuina, l'elaboració de materials comunicatius, entrades per a espectacles, allotjament, ajudes a la manutenció, etc.</i></p>
<p>Recursos immaterials destinats al suport a la creació</p> <p>(Paràmetre 3.2.1.QL.2)</p>	<p>Proposta interpretativa i exemples: entendrem que són <i>recursos immaterials destinats al suport a la creació</i> tots els béns, els mitjans i els serveis de caràcter intangibles. Entendrem que els recursos en qüestió poden ser classificats en una tipologia similar a la següent:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) <i>assessorament artístic i tècnic als projectes</i> b) <i>activitats i programes</i> c) <i>altres recursos immaterials [...]</i> <p>Exemples: <i>trobades de suport amb tècnics, amb artistes, etc. (assessorament artístic i tècnic als projectes); tallers, xerrades, seminaris, cursos, etc. (activitats i programes); accés a entorns creatius multidisciplinaris, col·laboració amb altres artistes, etc. (altres recursos immaterials).</i></p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que no formen part del concepte <i>recursos immaterials destinats al suport a la creació</i> els béns, els mitjans i els serveis que, tot i estar a la disposició dels creadors i tenir un caràcter intangible, no estan destinats de manera específica al suport a la creació, la producció i la recerca, sinó a d'altres aspectes relatius als àmbits de l'exhibició, la difusió, la comunicació, la programació, el manteniment de l'espai, etc.</p> <p>Exemples: <i>les trobades professionals amb programadors, el suport comunicatiu, l'opció de participar en gires d'exhibició, l'accés a xarxes nacionals i internacionals, etc.</i></p>

Dimensió avaluativa 3.3.1. Valoració del treball

CONCEPTE	QUÈ ENTENDREM PER	QUÈ NO ENTENDREM PER
<p>[...] procés de treball a l'FC</p> <p>(Indicador 3.3.1.QL.1)</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem el <i>procés de treball a l'FC</i> com un valor mesurable a partir de les opinions i les valoracions dels diferents agents que formen la comunitat del projecte amb relació a diversos paràmetres relacionats amb la dimensió professional i laboral de l'FC, com ara el tracte amb els creadors, les relacions interpersonals en la quotidianitat del projecte, el respecte a l'autonomia i la independència dels projectes creatius, etc.</p> <p>Exemples: <i>consideracions i valoracions relatives a les relacions entre els creadors i els treballadors de l'FC, en relació amb l'autonomia i la independència del treball dels creadors; etc.</i></p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que no formen part d'aquest indicador les consideracions relatives a les condicions, els drets i les relacions laborals que s'estableixen entre l'FC i els treballadors, temes que es tindran en consideració en els indicadors corresponents a la <i>dimensió avaluativa 3.3.3</i>.</p> <p>Exemples: <i>consideracions i valoracions sobre el grau de formalització de les relacions laborals a l'FC, valoracions sobre el respecte pels drets laborals dels treballadors, etc.</i></p>
<p>Tracte de l'FC amb els creadors</p> <p>(Paràmetre 3.3.1.QL.1.a)</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem el <i>tracte de l'FC amb els creadors</i> com un paràmetre avaluable a partir de la valoració sobre la qualitat de la relació professional que s'estableix entre l'equip tècnic de l'FC i els creadors o les companyies que aquesta acull en residència.</p> <p>Exemples: <i>professionalitat i qualitat de la relació laboral que s'estableix entre els creadors i l'FC, respecte pels creadors com a treballadors i professionals de l'art, etc.</i></p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que el <i>tracte de l'FC amb els creadors</i> no fa referència a cap altra mena de relació més que la que s'estableix professionalment entre l'FC, sigui a través del seu equip tècnic o dels seus treballadors, i els creadors o les companyies que acull en residència.</p> <p>Exemples: <i>les consideracions i les valoracions relatives a la relació que s'estableix entre els creadors i altres artistes usuaris o residents, les valoracions respecte a la relació que s'estableix entre els creadors i el públic assistent a les activitats de retorn, etc.</i></p>
<p>Relacions interpersonals dins de l'FC</p> <p>(Paràmetre 3.3.1.QL.1.b)</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem les <i>relacions interpersonals dins l'FC</i> com un paràmetre avaluable a partir de la valoració sobre la qualitat de les relacions professionals que s'estableixen en la quotidianitat de l'FC entre els diferents agents que formen la comunitat del projecte.</p> <p>Exemples: <i>les relacions entre creadors residents, les relacions entre treballadors i creadors residents, les relacions entre creadors residents i artistes usuaris de les instal·lacions, etc.</i></p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que no són <i>relacions interpersonals dins l'FC</i> les relacions que es produeixen amb agents externs a la comunitat del projecte.</p> <p>Exemples: <i>espectadors que assisteixen als espectacles o a les mostres artístiques, personal de comunicació extern a l'FC, etc.</i></p>

<p align="center">Respecte al treball com a pràctica emancipada</p> <p align="center">(Paràmetre 3.3.1.QL.1.c)</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que el concepte <i>respecte al treball com a pràctica emancipada</i> al·ludeix a la deferència mostrada per part de l'equip tècnic envers el procés de treball desenvolupat pels creadors i les companyies residents, la seva autonomia i la independència creativa de cada projecte.</p> <p>Exemples: <i>llibertat creativa i independència dels artistes, formats d'assessorament no impositiu i respectuosos amb les inquietuds i les voluntats dels creadors, etc.</i></p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que no és <i>respecte al treball com a pràctica emancipada</i> el fet que la direcció o l'equip tècnic de l'FC imposin determinades línies estètiques o direccionalitzin interessadament els processos creatius que acull, faltant d'aquesta manera a l'autonomia i la independència creativa dels projectes.</p> <p>Exemples: imposició de criteris i metodologies artístiques als creadors, formats d'assessorament poc respectuosos amb les voluntats dels creadors, direccionalització dels processos artístics, etc.</p>
<p align="center">Impuls de formes de creació comunitària</p> <p align="center">(Paràmetre 3.3.1.QL.1.d)</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem l'<i>impuls de formes de creació comunitària</i> com la promoció i la posada en marxa, per part de l'FC, de processos de creació col·lectius que tinguin una articulació clara amb les necessitats i les demandes de la comunitat territorial on s'inscriu el projecte, i que comptin amb la participació dels veïns i les veïnes que en formen part.</p> <p>Exemples: <i>processos de teatre fòrum amb els veïns del barri, treball artístic amb col·lectius i entitats pertanyents al teixit comunitari, etc.</i></p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que no formen part d'aquest indicador les accions o les activitats que, tot i estar enfocades al treball amb la comunitat o el barri, no tenen com a objectiu específic la creació col·lectiva ni la participació activa dels membres de la comunitat en el procés creatiu.</p> <p>Exemples: <i>activitats formatives dels creadors a les escoles o als equipaments del barri, la formació de públics o espectadors, etc.</i></p>
<p align="center">[...] acompliment del treball a través de les residències</p> <p align="center">(Indicador 3.3.1.QL.2)</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que l'<i>acompliment del treball de les residències</i> fa referència a la satisfacció o la realització dels diferents objectius de treball planificats pels creadors o les companyies residents en relació amb el seu projecte creatiu, ja sigui en l'àmbit de la creació, la recerca, l'experimentació, la producció o l'exhibició artística, i en el marc de la seva estada a l'FC.</p> <p>Exemples: <i>no escau.</i></p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que l'<i>acompliment del treball de les residències</i> no és la simple finalització de la residència o del conveni estipulat entre l'FC i els creadors o les companyies, sinó la deguda realització dels objectius de treball planificats i acordats a l'inici de la seva estada al projecte.</p> <p>Exemples: <i>no escau.</i></p>

Dimensió avaluativa 3.3.2. Relacions i condicions de treball

CONCEPTE	QUÈ ENTENDREM PER	QUÈ NO ENTENDREM PER
<p>[...] relacions i condicions de treball a l'FC</p> <p>(Indicador 3.3.2.QL.1)</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem com a <i>relacions i condicions de treball a l'FC</i>, el tracte que té l'FC amb les persones que hi intervenen, ja siguin treballadors col·laboradors externs o creadors. Per tant, es considera important identificar aquestes relacions i condicions a través dels contractes o la documentació oficial, així com a través de la valoració que en facin els diferents agents implicats.</p> <p>Exemples: <i>contractacions, altres formalitzacions col·laboratives, intercanvis, consideracions i valoracions sobre el grau de formalització de les relacions laborals a l'FC, valoracions sobre el respecte pels drets laborals dels treballadors, etc.</i></p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que no formen part d'aquest indicador les consideracions relatives al procés de treball que es desenvolupa a l'interior de l'FC, temes que es tindran en consideració en els indicadors corresponents a la <i>dimensió avaluativa 3.3.2</i>.</p> <p>Exemples: <i>consideracions i valoracions relatives a les relacions entre els creadors i els treballadors de l'FC, en relació amb l'autonomia i la independència del treball dels creadors, etc.</i></p>
<p>La formalització laboral mitjançant convenis o contractes</p> <p>(Paràmetre 3.3.2.QL.1.a)</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem la <i>formalització laboral mitjançant convenis o contractes</i> com un paràmetre avaluable a partir de la valoració sobre les diferents formes de relació contractual i professional que l'FC estableix amb els treballadors, creadors i col·laboradors externs, i consegüentment, del grau de formalització laboral que hi ha a l'FC.</p> <p>Exemples: <i>consideracions sobre el tipus de contracte laboral que tenen els treballadors amb l'FC, valoracions sobre els convenis que se signen amb altres espais de creació o entitats del sector, etc.</i></p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que no formen part d'aquest concepte les relacions que l'FC estableix amb els treballadors, els creadors i els col·laboradors externs que no tenen una fórmula contractual o de conveni i que, consegüentment, no impliquen cap tipus de formalització en termes laborals.</p> <p>Exemples: <i>relacions de treball informals, acords de voluntariat, etc.</i></p>
<p>El respecte pels drets laborals dels treballadors</p> <p>(Paràmetre 3.3.2.QL.1.b)</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem el <i>respecte pels drets laborals dels treballadors</i> com un paràmetre avaluable a partir de la valoració d'aquests sobre les condicions de treball existents a l'FC i sobre si aquestes entren en conflicte amb els seus drets laborals o no.</p> <p>Exemples: <i>la no explotació laboral dels treballadors, el compliment de les normatives de seguretat, el respecte pels horaris i els dies festius, el respecte pel</i></p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que no impliquen <i>respecte pels drets laborals dels treballadors</i> les pràctiques o les condicions laborals que minen o disminueixen les garanties dels treballadors, ja sigui perquè representen una explotació, un abús o qualsevol altra vulneració dels seus drets com a professionals.</p> <p>Exemples: <i>l'incompliment de les normatives de seguretat per part de l'FC, la sobreexplotació laboral dels treballadors, la discriminació salarial per raons de</i></p>

	<i>dret a vaga, el salari digne, etc.</i>	<i>gènere, etc.</i>
<p>Accions de millora de les condicions laborals</p> <p>(Paràmetre 3.3.2.QL.1.c)</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem les <i>accions de millora de les condicions laborals</i> com el conjunt d'actuacions que es promouen des de l'FC amb l'objectiu d'incrementar la qualitat de les condicions de treball dels diferents agents que formen la comunitat del projecte.</p> <p>Exemples: <i>increments salarials, millores en la temporalitat dels contractes, millores en les condicions materials de treball (instal·lacions, recursos d'oficina, etc.), etc.</i></p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que no són accions de millora de les condicions laborals les actuacions que o bé no siguin promogudes per l'FC o bé no estiguin específicament orientades a l'objectiu d'incrementar la qualitat de les condicions laborals dels agents que formen la comunitat del projecte.</p> <p>Exemples: <i>millores en l'entorn laboral promogudes pels mateixos treballadors, accions orientades a millorar les condicions de treball dels residents o dels artistes usuaris.</i></p>

Dimensió avaluativa 3.3.3. Dinàmiques de treball intern coherents amb els valors socials

CONCEPTE	QUÈ ENTENDREM PER	QUÈ NO ENTENDREM PER
<p>[...] accions de desenvolupament i seguiment de dinàmiques de treball intern coherents amb els valors socials</p> <p>(Indicador 3.3.3.QL.1)</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem les <i>accions de desenvolupament i seguiment de dinàmiques de treball coherents amb els valors socials</i> com el conjunt d'actuacions que es promouen des de l'FC amb la finalitat de garantir que les dinàmiques de treball intern són respectuoses i coherents amb uns valors socials mínims, com ara la llibertat d'expressió, la no discriminació per raons de raça o gènere, etc. Entendrem que formen part d'aquest indicador tant les accions de promoció d'aquests valors com les que busquen garantir el manteniment de les ja existents.</p> <p>Exemples: <i>sessions de cura o treball emocional, procediments formals de denúncia d'actituds discriminatòries, promoció dels valors socials a través de campanyes, etc.</i></p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que no són <i>accions de desenvolupament i seguiment de dinàmiques de treball coherents amb els valors socials</i> les actuacions que no tenen l'objectiu específic de promoure i desenvolupar dinàmiques laborals respectuoses i no discriminatòries i fer-ne un seguiment, així com totes les activitats que sí que el tenen però que no són promogudes directament per la direcció de l'FC.</p> <p>Exemples: <i>campanyes o accions promogudes pels treballadors o els creadors, mecanismes informals de denúncia, etc.</i></p>

Dimensió avaluativa 3.4.1. Programes i activitats de capacitació i assessorament

CONCEPTE	QUÈ ENTENDREM PER	QUÈ NO ENTENDREM PER
<p>[...] programes i activitats de capacitació i assessorament</p> <p>(Indicador 3.4.1.QL.1)</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem els <i>programes i activitats de capacitació i assessorament</i> com el conjunt d'iniciatives i actuacions que es promouen des de l'FC amb l'objectiu de brindar competències professionals als creadors i treballadors de l'FC en els àmbits de la gestió i l'administració de projectes artístics i culturals.</p> <p>Exemples: <i>workshops i tallers sobre gestió de projectes culturals, cursos sobre gestió de xarxes socials, assessorament professional, etc.</i></p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que no són <i>programes i activitats de capacitació i assessorament</i> les iniciatives i les actuacions que, tot i que es promouen des de l'FC, no tenen l'objectiu específic de brindar competències professionals als creadors i treballadors de l'FC en els àmbits de la gestió i l'administració de projectes artístics i culturals, sinó en altres àmbits relacionats amb el suport a la creació, la recerca, l'experimentació, etc.</p> <p>Exemples: <i>tallers formatius impartits pels creadors, assessorament artístic, cursos sobre temes relatius a la creació artística, etc.</i></p>

4.3. Taula i glossari 4. Retorn obert

El retorn obert, considerat com a resultat dels processos, fa referència a la transferència del coneixement, als programes d'activitats com a contextos de formació, de trobada d'intercanvi, a la voluntat d'obertura de la creació, la generació d'espais de visibilitat diferida, l'acompanyament del públic, la mediació amb el teixit corresponent, i també la perspectiva posterior al pas dels creadors pel projecte.

Taula executiva 4. Retorn obert resultant dels processos Font: elaboració pròpia

Àmbit temàtic	Dimensió avaluativa	QUALITATIVA					QUANTITATIVA				
		Indicador	Sistema de mesura	A qui s'adreça	Temporalitat	Aplicabilitat	Indicador	Sistema de mesura	A qui s'adreça	Temporalitat	Aplicabilitat
4.1. RETORN OBERT RESULTANT DELS PROCESSOS	4.1.1. ACTIVITATS FORMATIVES	4.1.1.QL.1. Descripció de les activitats formatives dels creadors	Memòria	Equip tècnic	Anual	<p>MESURA. Memòria</p> <p>Es detallaran, mitjançant un informe descriptiu, diferents aspectes relacionats amb les accions formatives que o bé s'han adreçat als creadors o bé han tingut la participació d'aquests en el paper de formadors o assessors, i que s'han desenvolupat al llarg del període avaluat:</p> <p>a) els tipus d'activitats, b) els objectius de les activitats, c) els agents involucrats en les activitats, d) la temporalitat de les activitats, e) els resultats de les activitats.</p> <p><i>(Apartat A, després d'una primera fase —que podria ser una prova pilot— es poden establir tipologies d'activitats.)⁷</i></p>	4.1.1.QT.1. Nombre, temporalitat i participació en les activitats formatives dels creadors	Càlcul quantitatiu	Equip tècnic	Anual	<p>MESURA. Quantificació</p> <p>Es calcularà el nombre d'activitats formatives dels creadors, així com la temporalitat (en hores) i el grau de participació (especificant la previsió inicial i la participació final en cadascuna de les activitats, o bé en el total).</p> <p><i>(A partir de la tipologia d'activitats que l'FC estableix en l'indicador 4.1.1.QL.1)</i></p>

⁷ Es considera important que aquestes tipologies es facin a partir del que hagi pogut descriure cada una de les fàbriques en un primer exercici avaluatiu, ja que, si només es fa aquest exercici amb una prova pilot aplicant el model a algunes de les fàbriques, es poden perdre certs matisos definidors i es podria tendir a generalitzar. Aquest comentari fa referència a tots els indicadors en què s'exposa aquesta necessitat de crear tipologies.

		<p>4.1.1.QL.2. Descripció de les activitats formatives no específiques dels creadors</p>	Memòria	Equip tècnic	Anual	<p>MESURA. Memòria</p> <p>Es detallaran, mitjançant un informe descriptiu, diferents aspectes relacionats amb les accions formatives que no són específiques dels / per als creadors i que s'han desenvolupat al llarg del període avaluat:</p> <p>a) <i>els tipus d'activitats,</i> b) <i>els objectius de les activitats,</i> c) <i>els agents involucrats en les activitats,</i> d) <i>la temporalitat de les activitats,</i> e) <i>els resultats de les activitats.</i></p> <p><i>(Apartat A, després d'una primera fase —que podria ser una prova pilot— es poden establir tipologies d'activitats.)</i></p>	<p>4.1.1.QT.2. Nombre, temporalitat i participació en les activitats formatives no específiques dels creadors</p>	Càlcul quantitatiu	Equip tècnic	Anual	<p>MESURA. Quantificació</p> <p>Es calcularà el nombre d'activitats formatives no específiques dels / per als creadors, així com la temporalitat (en hores) i el grau de participació (especificant la previsió inicial i la participació final en cadascuna de les activitats, o bé en el total).</p> <p><i>(A partir de la tipologia d'activitats que l'FC estableix en l'indicador 4.1.1.QL.2)</i></p>
4.1.2. ACTIVITATS DE DIFUSIÓ		<p>4.1.2.QL.1. Descripció de les accions de difusió</p>	Memòria	Equip tècnic	Anual	<p>MESURA. Memòria</p> <p>Es detallaran, mitjançant un informe descriptiu, diferents aspectes relacionats amb les accions de difusió dels processos o dels resultats dels projectes que els creadors han desenvolupat al llarg del període avaluat:</p> <p>a) <i>els tipus d'activitats,</i> b) <i>els objectius de les activitats,</i> c) <i>els agents involucrats en les activitats,</i> d) <i>la temporalitat de les activitats,</i> e) <i>els resultats de les activitats.</i></p> <p><i>(Apartat A, després d'una primera fase —que podria ser una prova pilot— es poden establir tipologies d'activitats.)</i></p>	<p>4.1.2.QT.1. Nombre, temporalitat i participació en les activitats de difusió</p>	Càlcul quantitatiu	Equip tècnic	Anual	<p>MESURA. Quantificació</p> <p>Es calcularà el nombre d'activitats de difusió, així com la temporalitat (en hores) i el grau de participació (especificant la previsió inicial i la participació final en cadascuna de les activitats, o bé en el total).</p> <p><i>(A partir de la tipologia d'activitats que l'FC estableix en l'indicador 4.1.2.QL.1)</i></p>

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">4.1.3. ACTIVITATS DELS CREADORS FORA DEL CENTRE</p>	<p style="text-align: center;">4.1.3.QL.1. Descripció de les activitats dels creadors fora del centre</p>	<p>Memòria</p>	<p>Equip tècnic</p>	<p>Anual</p>	<p style="text-align: center;">MESURA. Memòria</p> <p>Es detallaran, mitjançant un informe descriptiu, diferents aspectes relacionats amb les accions que, tot i estar vinculades a l'FC, han estat desenvolupades pels creadors fora del centre (Barcelona, Catalunya, Espanya, resta del món, etc.) al llarg del període avaluat:</p> <p>a) <i>els tipus d'activitats,</i> b) <i>els objectius de les activitats,</i> c) <i>els agents involucrats en les activitats,</i> d) <i>la temporalitat de les activitats,</i> e) <i>els resultats de les activitats.</i></p> <p><i>(Apartat A, després d'una primera fase —que podria ser una prova pilot— es poden establir tipologies d'activitats.)</i></p>	<p style="text-align: center;">4.1.3.QT.1. Nombre d'activitats dels creadors fora del centre</p>	<p>Càlcul quantitatiu</p>	<p>Equip tècnic</p>	<p>Anual</p>	<p style="text-align: center;">MESURA. Quantificació</p> <p>Es calcularà el nombre d'activitats que els creadors han fet fora del centre durant el període avaluat.</p> <p><i>(A partir de la tipologia d'activitats que l'FC estableix en l'indicador 4.1.3.QL.1)</i></p>
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">4.1.4. ACTIVITATS DE RETORN</p>	<p style="text-align: center;">4.1.4.QL.1. Valoració de les activitats de retorn</p>	<p>Enquesta</p>	<p>Creadors, treballadors, públic</p>	<p>Creadors: al final de l'estada o residència.</p> <p>Treballadors: anual.</p> <p>Assistents: al final de cada activitat.</p>	<p style="text-align: center;">MESURA. Preguntes obertes</p> <p>Es valoraran, mitjançant preguntes obertes, diferents aspectes relacionats amb les activitats de retorn, com ara:</p> <p>a. <i>els tipus d'activitats,</i> b. <i>els objectius de les activitats,</i> c. <i>els agents involucrats en les activitats,</i> d. <i>la temporalitat de les activitats,</i> e. <i>els resultats de les activitats,</i> f. <i>l'interès de les activitats,</i> g. <i>la qualitat de les activitats,</i> h. <i>la innovació de les activitats,</i> i. <i>l'accessibilitat de les activitats.</i></p> <p><i>(Apartat A, després d'una primera fase —que podria ser una prova pilot— es poden establir tipologies d'activitats)</i></p>	<p style="text-align: center;">4.1.4.QT.1. Nombre d'activitats dels creadors fora del centre</p>	<p>Càlcul quantitatiu</p>	<p>Equip tècnic</p>	<p>Anual</p>	<p style="text-align: center;">MESURA. Quantificació</p> <p>Es calcularà el nombre d'activitats de retorn que els creadors han fet durant el període avaluat.</p> <p><i>(A partir de la tipologia d'activitats que l'FC estableixi en l'indicador 4.1.4.QL.1)</i></p>

Dimensió avaluativa 4.1.1. Activitats formatives

CONCEPTE	QUÈ ENTENDREM PER	QUÈ NO ENTENDREM PER
<p>[...] activitats formatives dels creadors</p> <p>(Indicador 4.1.1.QL.1)</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem les <i>activitats formatives dels creadors</i> com el conjunt d'accions i actuacions de caràcter formatiu i pedagògic que tenen lloc a l'FC, que estan adreçades de manera específica a les companyies i als creadors, ja siguin residents o usuaris de l'espai, i que consegüentment formen part d'algun programa específic de suport a la creació impulsat per l'FC.</p> <p>Exemples: <i>tallers de formació contínua, workshops, xerrades i conferències, cursos impartits per altres creadors, intencius temàtics, etc.</i></p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que no són <i>activitats formatives dels creadors</i> les accions i les actuacions que o bé no tenen caràcter formatiu i pedagògic o bé no estan adreçades específicament a les companyies i els creadors, ja siguin residents o usuaris de l'espai, i consegüentment no formen part de cap programa específic de suport a la creació impulsat per l'FC.</p> <p>Exemples: <i>cursos oberts al conjunt de la ciutadania, conferències i xerrades no específiques per als creadors, activitats d'exhibició i mostres artístiques, etc.</i></p>
<p>[...] activitats formatives no específiques dels creadors</p> <p>(Indicador 4.1.1.QL.2)</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem les <i>activitats formatives no específiques dels creadors</i> com el conjunt d'accions i actuacions de caràcter formatiu i pedagògic que tenen lloc a l'FC però que no estan adreçades de manera específica a les companyies o els creadors, ja siguin residents o usuaris de l'FC, sinó al conjunt de la ciutadania i al públic en general.</p> <p>Exemples: <i>cursos i tallers oberts, xerrades i conferències obertes, cursos i programes adreçats al públic en general, etc.</i></p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que no són <i>activitats formatives no específiques dels creadors</i> les accions i les actuacions que o bé no tenen caràcter formatiu i pedagògic o bé estan adreçades específicament a les companyies i els creadors, ja siguin residents o usuaris de l'FC.</p> <p>Exemples: <i>tallers de formació contínua exclusius per als creadors, xerrades i conferències a porta tancada, intencius per a creadors, etc.</i></p>

Dimensió avaluativa 4.1.2. Activitats de difusió

<p>[...] activitats de difusió</p> <p>(Indicador 4.1.2.QL.1)</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem les <i>activitats de difusió</i> com el conjunt d'accions i actuacions que es promouen i es fan des de l'FC amb l'objectiu de donar a conèixer els diferents programes, residències, cursos, tallers i altres activitats que es desenvolupen durant el període avaluat a les seves instal·lacions, així com els resultats i els continguts relacionats amb els creadors i els seus processos artístics.</p> <p>Exemples: <i>accions de promoció i difusió de les mostres artístiques, accions comunicatives relacionades amb l'oferta de cursos i taller de l'FC, estratègies comunicatives a XXSS, etc.</i></p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que no són <i>activitats de difusió</i> les accions i les actuacions que no tinguin com a objectiu específic donar a conèixer l'oferta de cursos, residències i tallers de l'FC, així com els resultats i els continguts relacionats amb els creadors i els seus processos artístics.</p> <p>Exemples: <i>accions que no tinguin un propòsit específicament comunicatiu o divulgatiu, accions de coordinació interna pròpies de la programació l'FC, etc.</i></p>
---	--	--

Dimensió avaluativa 4.1.3. Activitats dels creadors fora del centre

CONCEPTE	QUÈ ENTENDREM PER	QUÈ NO ENTENDREM PER
<p>[...] activitats dels creadors fora del centre</p> <p>(Indicador 3.1.2.QL.1)</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem les <i>activitats dels creadors fora del centre</i> com el conjunt d'accions i actuacions que porten a terme les companyies i els creadors residents, o en què participen, i que tenen lloc fora de les instal·lacions de l'FC, ja sigui en altres equipaments del barri, en altres barris de la ciutat, o fins i tot en contextos més allunyats.</p> <p>Exemples: <i>tallers a escoles, instituts o altres equipaments municipals, mostres artístiques fora de les instal·lacions de l'FC, trobades concertades amb creadors en altres espais culturals o FC, etc.</i></p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que no són <i>activitats dels creadors fora del centre</i> les accions i les actuacions que, tot i que les fan les companyies i els creadors residents o hi participen, no es produeixen fora de les instal·lacions de l'FC.</p> <p>Exemples: <i>els tallers impartits pels creadors a les instal·lacions de la mateixa FC, les mostres artístiques que aquests fan també dins de l'FC, etc.</i></p>

Dimensió avaluativa 4.1.4. Activitats de retorn

CONCEPTE	QUÈ ENTENDREM PER	QUÈ NO ENTENDREM PER
<p>[...] activitats de retorn</p> <p>(Indicador 4.1.4.QL.1)</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem les <i>activitats de retorn</i> com el conjunt d'accions i actuacions que són promogudes i portades a terme pels creadors i les companyies com a part del compromís adquirit amb l'FC i a canvi de les prestacions rebudes en el marc d'una residència de qualsevol mena, ja sigui de creació, tècnica, etc. En aquest cas entenem que són totes les activitats que s'han exposat i descrit en els altres indicadors d'aquesta taula.</p> <p>Exemples: <i>mostres obertes en què es facin públics els processos artístics dels creadors, espectacles tancats o en procés de treball, activitats relacionades amb la formació de públics vinculades amb el procés dels creadors, etc.</i></p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que no són <i>activitats de retorn</i> les accions i les actuacions que no es poden entendre com a part del compromís que les companyies i els creadors adquireixen amb l'FC en el marc d'una convocatòria de residència i a canvi de les prestacions o els recursos de suport a la creació acordats a l'inici d'aquesta residència.</p> <p>Exemples: <i>activitats formatives en què els creadors no tenen el paper de formador o d'assessor, activitats de difusió dels mateixos espectacles, etc.</i></p>

<p style="text-align: center;">Interès de les activitats</p> <p style="text-align: center;">(Paràmetre 4.1.4.QL.1.f)</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem l'<i>interès de les activitats</i> com un paràmetre avaluable a partir de la valoració dels creadors, els treballadors i el públic sobre la pertinença i la idoneïtat de les activitats de retorn que sorgeixen de les residències a l'FC i sobre la seva capacitat per generar expectatives, afectacions, motivacions i afinitats artístiques en els espectadors. Conseqüentment, com més positives siguin les consideracions sobre aquests aspectes, més alt serà el valor global d'aquest paràmetre.</p> <p>Exemples: <i>consideracions sobre la idoneïtat de les propostes artístiques, valoracions sobre el tipus d'expectatives i motivacions generades en l'espectador, etc.</i></p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que no formen part d'aquest paràmetre les valoracions que no tinguin a veure específicament amb la pertinença i la idoneïtat de les activitats de retorn que sorgeixen de l'FC. Així mateix, entendrem que com més negatives siguin les consideracions, més baix serà el valor global d'aquest paràmetre.</p> <p>Exemples: <i>consideracions sobre l'originalitat de les propostes artístiques, consideracions sobre aspectes relacionats amb el valor estètic de les propostes, etc.</i></p>
<p style="text-align: center;">Qualitat de les activitats</p> <p style="text-align: center;">(Paràmetre 4.1.4.QL.1.g)</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem la <i>qualitat de les activitats</i> com un paràmetre avaluable a partir de la valoració dels creadors, els treballadors i el públic sobre la capacitat que tenen les diferents activitats de retorn que sorgeixen de l'FC de resoldre i satisfer les expectatives que ells mateixos generen en l'espectador, valorant els diferents aspectes artístics i tècnics que fan possible aquest propòsit, com ara la creativitat, l'estètica i el risc de les propostes, entre d'altres. Conseqüentment, com més positives siguin les consideracions sobre aquests aspectes, més alt serà el valor global d'aquest paràmetre.</p> <p>Exemples: <i>consideracions sobre la capacitat de les propostes per resoldre les expectatives i els conflictes artístics plantejats, consideracions sobre el valor estètic dels projectes, etc.</i></p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que no formen part d'aquest paràmetre les valoracions que no tinguin a veure específicament amb la capacitat de les activitats de retorn de resoldre les expectatives que generen elles mateixes, així com de posar en valor aspectes com la creativitat, l'estètica, el risc, etc. Així mateix, entendrem que com més negatives siguin les consideracions, més baix serà el valor global d'aquest paràmetre.</p> <p>Exemples: <i>consideracions sobre l'originalitat de les propostes artístiques, valoracions sobre la pertinença dels projectes, consideracions sobre l'ús de noves metodologies, etc.</i></p>
<p style="text-align: center;">Innovació de les activitats</p> <p style="text-align: center;">(Paràmetre 4.1.4.QL.1.h)</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem la <i>innovació de les activitats</i> com un paràmetre avaluable a partir de la valoració dels creadors, els treballadors i el públic sobre la capacitat que tenen les diferents activitats de retorn que sorgeixen de les residències a l'FC de generar idees, propostes, metodologies, formats i posades en escena originals o inèdites. Conseqüentment, com més positives siguin les consideracions sobre aquests aspectes, més alt serà el valor global d'aquest paràmetre.</p> <p>Exemples: <i>consideracions sobre l'originalitat dels projectes, valoracions sobre l'ús de noves metodologies o nous formats creatius, etc.</i></p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que no formen part d'aquest paràmetre les valoracions que no tinguin a veure específicament amb la capacitat de les activitats de retorn de generar idees, propostes, metodologies, formats i posades en escena originals o inèdites. Així mateix, entendrem que com més negatives siguin les consideracions, més baix serà el valor global d'aquest paràmetre.</p> <p>Exemples: <i>consideracions sobre l'estètica de les propostes, valoracions sobre la qualitat dels projectes, consideracions relatives a l'accessibilitat, etc.</i></p>
<p style="text-align: center;">Accessibilitat de les activitats</p> <p style="text-align: center;">(Paràmetre 4.1.4.QL.1.i)</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem l'<i>accessibilitat de les activitats</i> com un paràmetre avaluable a partir de la valoració dels creadors, els treballadors i el públic sobre el conjunt de facilitats i dificultats que planteja la realització de les activitats de retorn, així com la participació en aquestes per part del públic o els espectadors, en el context específic de l'FC. Conseqüentment, entendrem que les <i>activitats són accessibles</i> quan els creadors percebin que s'han trobat amb més facilitats que dificultats a l'hora de portar a la pràctica els compromisos de retorn acordats amb l'FC, o quan els espectadors considerin que l'FC interposa més facilitats que dificultats a l'hora de fer públiques les activitats esmentades.</p>	<p>Proposta interpretativa: entendrem que <i>les activitats no són accessibles</i> quan els creadors percebin que s'han trobat amb més dificultats que facilitats a l'hora de portar a la pràctica els compromisos de retorn acordats amb l'FC o quan els espectadors considerin que l'FC interposa més dificultats que facilitats a l'hora de fer públiques les activitats esmentades.</p> <p>Exemples: <i>entendrem com a dificultats d'accés el fet que les activitats de retorn no estiguin obertes al conjunt de la ciutadania, que l'FC obstaculitzi els compromisos adquirits amb els creadors dificultant la utilització de recursos o espais necessaris per fer les activitats, etc.</i></p>

	<p>Exemples: <i>entendrem com a facilitats d'accés el fet que les activitats de retorn siguin obertes a la ciutadania, que els creadors puguin disposar de les infraestructures necessàries per dur a terme les activitats, etc.</i></p>	
--	---	--

5. Metodologia, instruments i temporalitat necessàries

Seguidament, en aquest apartat s'exposen les metodologies i els instruments que es consideren necessaris per desenvolupar correctament l'aplicació d'aquesta proposta d'operativització dels indicadors comuns proposats pel model MACB. També es valoren aspectes com la temporalitat i els actors implicats, segons cada un dels iniciadors, tant qualitatiu com quantitatiu, per tenir una visió general del volum d'accions, instruments i dades que es recolliran en cada moment durant la fase de monitorització de les dades vinculades als indicadors comuns.

5.1. Instruments metodològics quantitatius

Actualment ja es fa una recollida sistemàtica de dades quantitatives relacionades amb diferents àmbits de la cultura i, per tant, també amb les fàbriques de creació. Aquestes dades es gestionen i es recullen des de la Secretaria Tècnica de l'ICUB i es canalitzen a l'Observatori de Dades Culturals de la ciutat. Es recomana que les dades quantitatives que s'han de recollir en relació amb els indicadors proposats aquí es faci pels canals i amb els instruments que ja s'utilitzen habitualment, per així fer més eficaç la seva monitorització.

- Matriu de dades quantitatives: aquesta és una matriu que marca quines són les dades que els actors, treballadors o artistes han d'omplir en diferents moments.
- Processos de recollida de dades: es proposa seguir utilitzant el procediment actual que ha demostrat ser eficient. L'operativització que es presenta aquí proposa que aquestes dades es recullin en diferents moments: anualment, al final de la residència de cada artista i en altres moments, relacionats amb les col·laboracions amb personal extern i amb les activitats programades. També es recomana que es facin servir les eines digitals necessàries per agilitar el recull d'aquestes dades, sigui amb plataformes o amb espais compartits que permetin anar recopilant dades en el moment que es generin.

5.2. Instruments metodològics qualitatiu

Per poder tenir una primera imatge dels diferents instruments qualitatiu que es proposen en aquest model, seguidament s'enumeren i s'argumenten les diferents propostes sense voler

entrar en els dissenys de les eines d'aplicació, ja que entenem que aquestes han de ser elaborades en una fase següent del projecte.

- **Enquestes:** s'entén que aquestes es respondran en diferents moments segons els perfils dels enquestats. Es recomana que aquestes es dissenyin a partir dels indicadors que estan relacionats amb cada un dels perfils d'enquestats, de manera que es concentrin en una mateixa enquesta, per perfil, totes les dades necessàries per donar resposta als indicadors que s'hi relacionin.
- **Memòries:** s'entén que aquestes memòries s'hauran d'entregar totes en un mateix moment. Aquestes hauran d'estar elaborades a partir d'uns models que hauran de ser per a tots els projectes iguals i que hauran d'incloure les dades necessàries per donar resposta als indicadors relacionats. Per tant, es recomana que aquestes siguin dissenyades a partir dels indicadors proposats.

Insistim, doncs, que tot el procés de monitorització es podria fer molt més àgil utilitzant eines digitals que facilitessin l'agregació i segurament també l'anàlisi de les dades obtingudes, tant en el cas de les enquestes com en el de les memòries, cosa que també permetria que les dades fossin introduïdes en diferents moments i per diferents perfils de persones. Es recomanaria, però, que es marquessin unes fites anuals, tant per lliurar les dades com per donar-les per tancades.

5.3. Resum dels instruments necessaris per temporalitat

Seguidament es fa un resum dels instruments necessaris ordenats segons el perfil de qui respon i la temporalitat indicant els indicadors relacionats. Aquest exercici ens permet veure el volum de les accions que s'han de dur a terme, tant per part dels projectes avaluats com per part de l'equip gestor, durant el procés de monitorització de les dades.

Taula 5: Instruments de mesura necessaris

Instrument	Nom	Qui aporta les dades?	Quan es farà?	Indicador amb què cal relacionar-lo
Enquesta	Enquesta 1	Creadors	Al final de la	2.1.1.QL.1 - 2.2.1.QL.1

	(E1)		residència de cada creador	3.3.1.QL.1 - 4.1.4.QL.1
	Enquesta 2 (E2)	Treballadors	Anual	2.2.1.QL.1- 3.3.1.QL.1 3.3.1.QL.2- 3.3.2.QL.1 4.1.4.QL.1
	Enquesta 3 (E3)	Col·laboradors externs	Al final de la seva col·laboració	2.2.1.QL.1- 3.3.1.QL.1. 3.3.1.QL.2- 3.3.2.QL.1
	Enquesta 4 (E4)	Públic	Al final de l'activitat	4.1.4.QL.1
Memòria	Memòria 1 (M1)	Equip tècnic	Anual	2.1.1.QL.2- 2.1.2.QL.1 2.1.3.QL.1- 2.1.3.QL.2 2.2.1.QL.2- 3.1.1.QL.1 3.1.2.QL.1- 3.2.1.QL.1 3.2.1.QL.2- 3.3.3.QL.1 3.4.1.QL.1- 3.4.2.QL.1 4.1.1.QL.1- 4.1.1.QL.2 4.1.2.QL.1- 4.1.3.QL.1
Matriu de dades quantitatives	Matriu 1 (MT1)	Equip tècnic	Anual	2.1.2.QT.1- 2.1.2.QT.2 2.1.3.QT.1- 2.1.3.QT.2 2.2.1.QT.1- 2.2.1.QT.2 3.1.1.QT.1- 3.1.1.QT.2 3.1.2.QT.1- 3.1.2.QT.2 3.2.1.QT.1- 3.3.2.QT.1 3.3.3.QT.1- 3.4.1.QT.1 3.4.2.QT.1- 4.1.1.QT.1 4.1.1.QT.2- 4.1.2.QT.1 4.1.3.QT.1- 4.1.4.QT.1
	Matriu 2 (MT2)	Equip tècnic	Al final de la residència dels creadors	2.1.1.QT.1- 2.1.1.QT.2 3.3.1.QT.1

Font: elaboració pròpia

Aquesta taula especifica quins són els indicadors que es vinculen a cada un d'aquests instruments de mesura, i per tant, pot ser molt útil per guiar el disseny de les eines que seran necessàries per recollir les dades.

Com es pot comprovar en aquesta taula, els sistemes de mesura dels indicadors qualitatiu i quantitativ se centraran bàsicament en tres instruments: les enquestes, les memòries i les matrius. Aquestes seran entregades en diferents moments depenent de les característiques de les dades que aportin. En resum, aquesta taula ens permet tenir una visió general del que cada una de les fàbriques de creació (FC) haurien de recopilar i lliurar.

Pel que fa a la temporalitat, les enquestes E2, amb la memòria M1 i la matriu MT1 es recolliran anualment, en una data que pot ser comuna, mentre que les dades de l'enquesta E1 i la matriu MT2 s'hauran de recopilar en el moment que acabi cadascuna de les residències dels creadors. Així mateix, les dades de les enquestes E3 i E4 s'hauran de recollir quan acabi cada col·laboració i cada activitat.

Taula 6. Resum recopilació de les dades segons la seva temporalitat

Moment	Nom de l'instrument	Resum
Anualment (en un moment determinat)	Enquesta 2 Memòria 1 Matriu 1	E2, M1, MT1
A terme /termini (diversos moments) <ul style="list-style-type: none"> ● Final de les residències dels creadors ● Final de les col·laboracions ● Final de les activitats 	Enquesta 1 Enquesta 3 Enquesta 4 Matriu 2	E1, MT2, E3, E4

Font: elaboració pròpia

Com que entenem que la complexitat de recopilació de les dades de manera temporalment diferenciada pot ser complexa, es recomana que, tal com ja s'ha apuntat, es faci digitalment amb una plataforma de gestió de dades que permeti als mateixos perfils d'actor anar entrant

les dades en el moment corresponent. També es recomana, doncs, que una vegada a l'any es faci el buidatge de les dades existents llavors per arxivar-les. Aquesta acció es pot fer en el moment de tancar la fase anual de recopilació de les dades anuals, recopilant també les que s'hagin entrat fins al moment de les entrades a terme o a termini.

6. Procés avaluatiu compartit

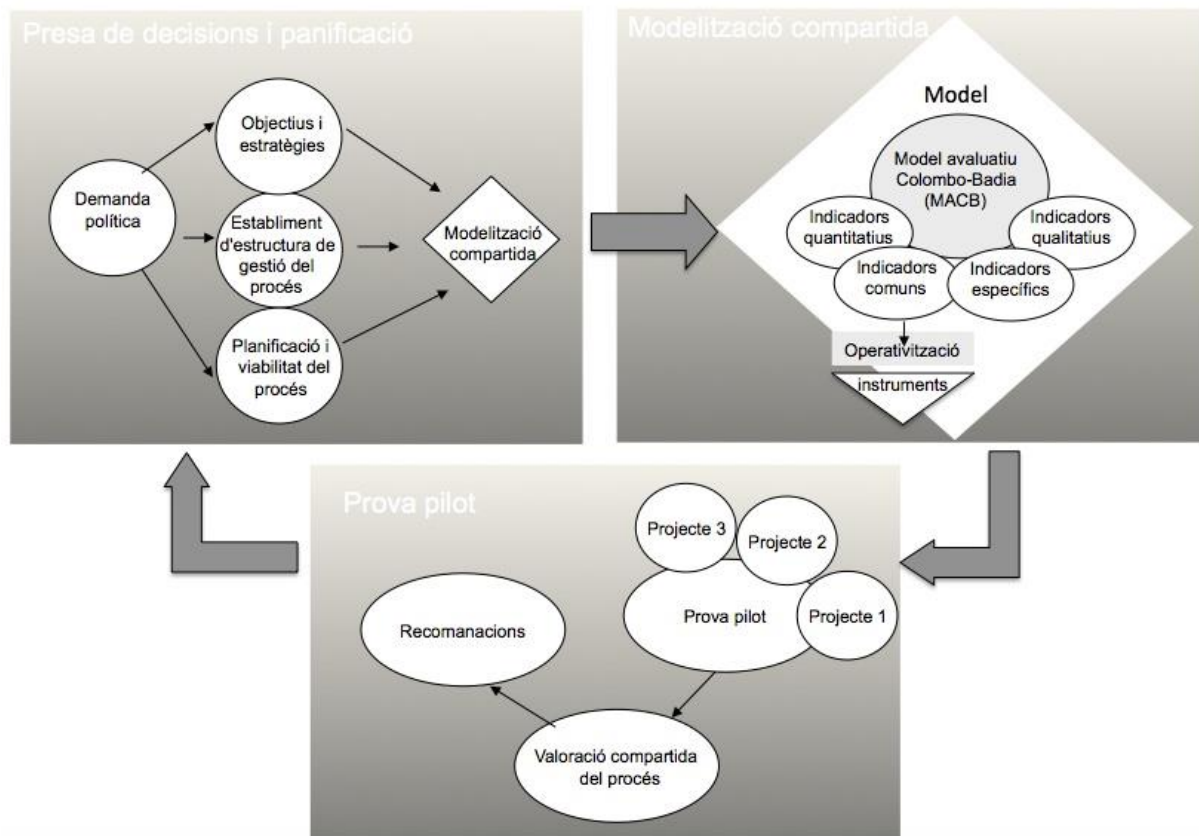
Actualment ens trobem que s'ha fet un gran esforç tant per part de les FC, dels experts, com de l'Administració per començar a traçar un procés que hauria de formar part del que seria el procés avaluatiu compartit. Aquest té l'objectiu principal de ser una eina d'avaluació de l'activitat desenvolupada per les FC que exerciti la millora contínua. Per això es considera que el procés ha de ser compartit, coordinat i consensuat tant per les FC i l'administració, com per l'ens gestor, en els casos que aquest sigui diferent de l'Administració.

Seguidament s'exposa en quin moment som actualment, després dels dos encàrrecs desenvolupats entre el 2018 i el 2020, per poder passar en el següent punt a observar la totalitat del que seria el procés avaluatiu compartit.

6.1. Moment actual: modelització compartida

Fins ara, és a dir, amb el primer encàrrec de disseny de model, i amb el segon encàrrec centrat en l'operativització, s'ha treballat de forma coordinada amb els agents implicats per trobar una manera d'aplicar i operativitzar una proposta estratègica per a l'avaluació. Per tant, estem en el procés d'identificar conjuntament una manera de treballar que acabi formulant el mateix procediment, és a dir, el que hem anomenat la *modelització compartida*.

Figura 1. Modelització compartida

Font: elaboració pròpia

En aquesta imatge es pot veure les tres grans etapes vinculades a la modelització compartida: la primera, en què es prenen les decisions com a resultat de l'impuls de la demanda política; una segona en què es planteja i operativitza el model, i una tercera en què es fa una prova pilot de la qual resulten les recomanacions que s'han de tenir en compte de cara a noves aplicacions. Per tant, després d'aquests encàrrecs ens trobaríem en la segona etapa, en què es genera i dissenya el model consensuat, incloent-hi l'operativització d'una part dels indicadors proposats pel model MACB.

Donada la gran diversitat de les fàbriques, la tria dels casos en què s'aplicarà la prova pilot s'haurà de fer seguint uns criteris objectius basats en les característiques del model⁸.

⁸ Pel que fa l'operativització de la prova pilot, es recomana que es tinguin en compte les taules de l'apartat 5.3 d'aquest informe (taula 5 i 6) ja que ambdues donen moltes orientacions de quines són les eines i els instruments que es proposen, qui els hauria de fer, o contestar, així com quan i com s'han de desenvolupar. Per tant es recomana que es tinguin en consideració aquestes propostes a l'hora de dissenyar els instruments, ja que així s'assegurarà coherència amb la feina desenvolupada fins ara.

6.2. Totalitat del procés avaluatiu compartit

Després d'identificar on som actualment, considerem necessari fer l'exercici de visualitzar la totalitat del que és el procés avaluatiu compartit, que està format per les diferents fases següents.

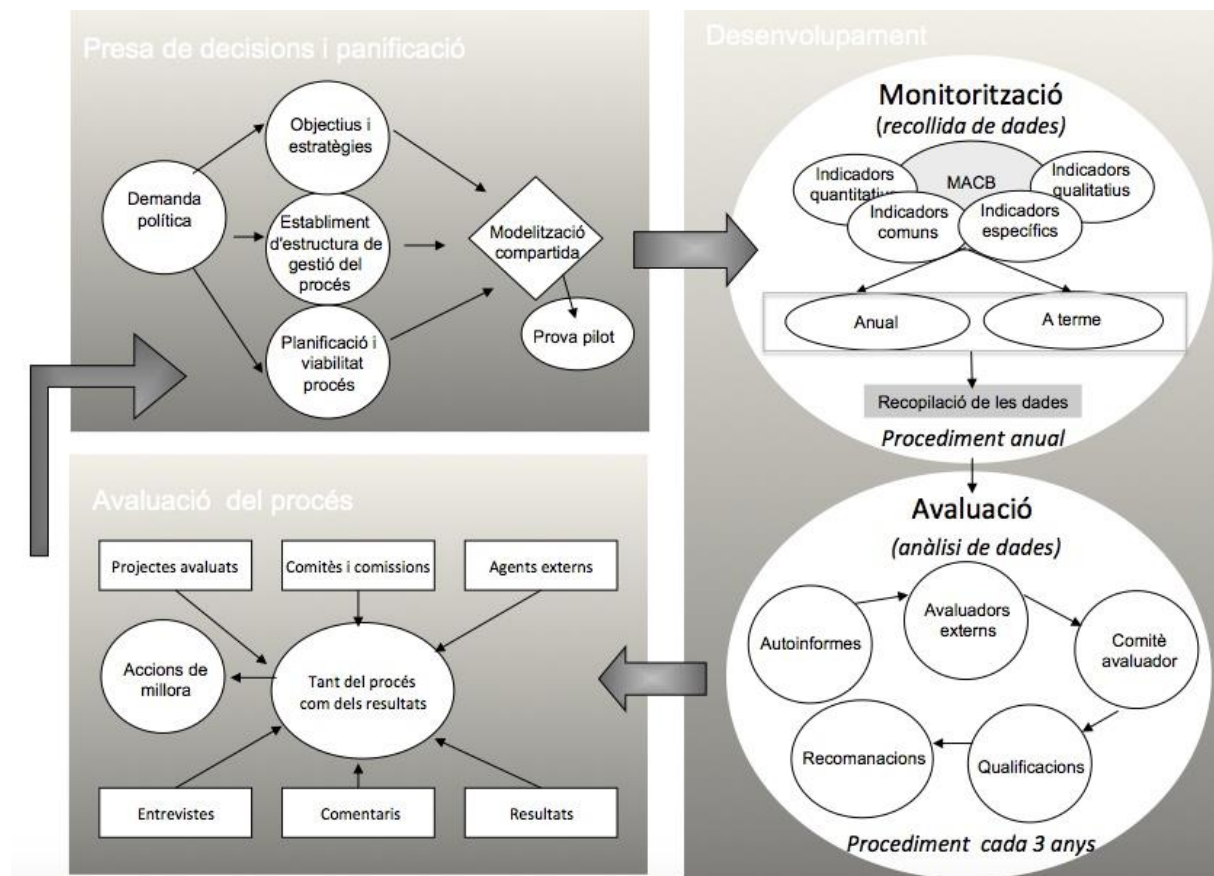
1. Presa de decisions i planificació: com ja s'ha vist anteriorment, tot s'inicia a partir d'un impuls polític que defineix els objectius, l'estructura, la planificació i la viabilitat del procés. Al final d'aquesta fase, i a través de la modelització compartida i de la prova pilot, es fa la proposta específica de quin serà el model, els instruments i la temporalitat de la mesura que s'aplicarà. S'entén que, en aquesta fase, l'Administració té una participació principal, encara que en la modelització compartida hi tindran un paper destacat tant les FC com els experts.
2. Desenvolupament: en aquesta fase es duu a terme el procés de recollida i anàlisi de dades, el que hem anomenat *monitorització* i *avaluació*.
  - a. *Monitorització* (recollida de dades sistemàtica): és el moment en què s'aplica el MACB com a model i en concret la part operativitzada i adequadament provada a través de la prova pilot⁹. Com s'ha explicat, es recomana que es faci amb una temporalitat diferenciada i que es reculli tot en una mateixa plataforma digital de gestió de dades, per agilitar i facilitar tot el procediment. Aquesta monitorització ha de permetre disposar en un moment determinat de totes les dades generades per tots els projectes avaluats.
  - b. *Avaluació* (anàlisi de les dades): per dur a terme adequadament aquest procés és necessari que hi hagi diferents actors que hi intervinguin i que es faci de la manera més transparent possible. Per tant, tal com es pot veure en la imatge següent, es proposa un procés obert, que s'inicia amb un exercici d'autoavaluació fet per les fàbriques i s'acaba amb unes qualificacions i recomanacions de millora. Aquesta fase es fa cada tres anys, fet que permet disposar del gruix de les dades rebudes per part de cada una de les fàbriques durant aquest període. En aquesta fase hi ha participació, tant de les fàbriques com de l'Administració, d'experts i d'agents independents.

---

⁹ S'ha de tenir en compte que aquesta s'ha de dissenyar tenint en compte el que s'ha comentat en el peu de pàgina anterior i que encara queda certa feina a desenvolupar abans de poder aplicar el pilot.

3. Avaluació del procés: en aquesta ultima fase es fa una reflexió sobre tot el procés, cosa que permet la millora constant del mateix procediment. S'analitza tant l'estructura, la planificació, totes i cada una de les fases, com els resultats obtinguts. Aquesta anàlisi es fa amb diferents agents participants per permetre tenir una visió general feta amb diferents perspectives. Al final d'aquesta fase s'estableixen recomanacions i aspectes de millora que han de servir per a aplicacions posteriors.

Figura 2. Procés avaluatiu compartit

Font: elaboració pròpia

Com es pot comprovar en la imatge, es tracta d'un procés avaluatiu estructurat en tres grans fases que no només permet assegurar un bon funcionament, sinó que també preveu la millora contínua, essent constantment revisat per garantir que es fa sota uns paràmetres de qualitat i transparència. La participació de diferents agents al llarg de tot el procés també s'orienta a garantir diferents angles d'anàlisi que permetin tenir en consideració una diversitat de posicionaments per assegurar així que es tenen en compte tots els agents participants en el marc de les fàbriques.

6.3. Proposta de passos següents per desenvolupar

Considerem que els passos següents que s'haurien de dur a terme són els següents.

- Prova pilot de la part de monitorització: per dur a terme adequadament aquest pas, primer s'han de dissenyar totes les eines específiques que s'han exposat a les taules 5 i 6 d'aquest informe (enquestes, memòries i matrius), després s'han d'aplicar i, finalment, si escau, identificar recomanacions de millora. Es recomana que en aquest primer exercici es comenci a considerar un repositori digital per assegurar així també la prova d'aquesta eina. Si no és possible es pot iniciar una prova pilot dels indicadors i els instruments utilitzant les eines digitals existents i posteriorment provar una eina específica.
- Disseny de la fase d'avaluació: es tracta de dissenyar el procés, però també tota la documentació necessària per poder-lo dur a terme.
- Posada en marxa de la monitorització amb totes les fàbriques: es recomana que aquest inici es faci en el marc d'un any, tenint la possibilitat al final de fer certes recomanacions de millora. Seguidament s'hauria de fer la monitorització constant durant un període de tres anys.
- Disseny de la fase d'avaluació del procés: també es tracta de dissenyar el procés tenint en compte els materials, la documentació i el model d'anàlisi necessari per poder-lo dur a terme.
- Posada en marxa del procés avaluatiu: al cap de tres anys de la monitorització de les dades s'ha d'iniciar el procés avaluatiu.
- Fase final d'anàlisi del procés per identificar i comprovar com ha anat tot el procés avaluatiu.

Aquests passos construeixen, i hi donen forma coherent, ordenada i consensuada, un procediment que no només segueix les línies actuals de les tendències d'avaluació internacional de processos, sinó que també dona resposta a la voluntat de garantir una millora constant dels projectes, a través de l'avaluació compartida, que n'asseguri la qualitat.

7. Recomanacions

Degut al fet que aquest informe no només suposa donar resposta als objectius del segon encàrrec, sinó que també ha volgut fer una mirada general del que podria ser el procés avaluatiu en el seu conjunt, es considera necessari fer una sèrie de recomanacions que s'han de tenir en compte per seguir endavant:

- En primer lloc, es considera altament important desenvolupar l'exercici de la prova pilot, de forma consensuada entre els projectes, els experts i l'Administració, ja que així es podrà garantir que les recomanacions que se n'obtinguin puguin ser aplicables a la totalitat de les fàbriques.
- Pel que fa a les eines i els instruments de mesura que s'han de dissenyar per poder desenvolupar la prova pilot, es recomana que es facin seguint les indicacions que s'han recollit en la taula 5 d'aquest informe i que determinen els indicadors de què ha d'informar cadascun dels instruments.
- Es recomana que es consideri alguna plataforma o eina digital (per no augmentar pressupost es podrien fer servir eines existents o algunes de les que ja es fan servir per part del CUB) que permeti la recopilació automatitzada i l'arxivament de les dades, així com l'anàlisi d'aquestes dades. Idealment, aquesta eina hauria d'estar disponible en el moment de fer l'aplicació de la prova pilot per tal de poder ser testada. Actualment hi ha diferents eines i plataformes digitals que poden donar aquest servei, i a la vegada poden servir per agilitar la fase d'anàlisi posterior. Així, doncs, es recomana que en la mesura que sigui possible es consideri alguna plataforma o eina que permeti no només la recopilació automatitzada i d'arxivament, sinó també la gestió posterior de les dades per analitzar-les.

Finalment, també considerem important recordar que aquesta operativització, per ara, s'ha centrat en els indicadors comuns deixant de banda els indicadors específics proposats pel MACB. Recordem que els indicadors específics són els que han estat elaborats per aportar les diferències i els detalls de cada una de les fàbriques i entendre-les com a úniques i independents dins del propi conjunt. Pensem, doncs, que tant l'operativització com la seva aplicació es poden fer en una altra etapa, en què els punts comuns ja hagin estat implantats. Tot i així, recordem que els indicadors específics han d'estar estretament vinculats als plans estratègics de cada una de les fàbriques, programes que normalment van lligats a les

direccions de cada un dels centres. Per tant, pensem que en el moment de ser desplegats s'haurien de revisar segons la situació en què es trobi cada una de les fàbriques.

8. Conclusions

Tot i que el producte final d'aquest informe és el procés avaluatiu exposat fins aquí, volem acabar amb algunes idees a manera de conclusions i una reflexió final, vinculada al context que vivim en el moment de lliurar-lo.

Els processos avaluatius que es fan actualment són complexos i amplis, ja que garanteixen diferents dimensions per assegurar la identificació de dades, però també de matisos que els fan més rics i complets. En aquest procés que fem conjuntament s'hi ha afegit el consens com a element diferenciador que assegura una avaluació feta en conjunt per garantir la transparència del treball amb la voluntat de millora constant. Per tant, considerem que encara que tot procés avaluatiu és complex, no només s'ha de veure com a procés final de mesura de resultats d'una acció, sinó també com a part del disseny i l'elaboració d'aquesta acció, ja que l'orientarà a la millora constant.

Considerem que som davant d'un procés avaluatiu, que no només és complex en si mateix, sinó també degut a l'objecte d'anàlisi, les fàbriques de creació, ja que són projectes que es regeixen per les seves especificats, les seves diferències i en un context en què la cultura de l'avaluació entesa com a part del procés està poc introduïda. Per tant, hem iniciat aquesta proposta amb un dels programes amb més dificultats per a l'anàlisi, i per això el fa més ric, i segurament aplicable en altres àmbits i sectors culturals.

Així mateix, i ja que ens trobem al començament d'un camí que pot ser llarg, considerem important que no es desestimi degut a la seva complexitat, sinó que es vagi construint a través de poques peces que acabin podent fer el tot. Per tant, es recomana que tots els passos que es facin a partir d'ara vagin orientats a seguir treballant en la mateixa línia, és a dir, que encara que siguin accions separades i puntuals, puguin donar resposta a l'encaix de totes les peces.

Finalment, el mes d'abril del 2020, no podem deixar de considerar l'afectació que ha tingut en la vida social, política, econòmica i cultural el COVID-19; és una evidència que ens deixa la

gran incògnita de com serà el món en el moment que puguem sortir del nostre confinament. El que sí que es pot deduir és que serà molt diferent i que el sector cultural en serà especialment afectat. Per tant, a partir d'ara tot el que es pugui plantejar haurà d'anar estretament vinculat a la nova realitat de la situació que ens tocarà viure.

Malauradament, tot sembla indicar que el sector cultural viurà un canvi radical degut a la situació de crisi que haurà d'assumir i caldrà estar molt atents a com la reconstrucció del sector ofereix finestres d'oportunitat, no per tornar on érem, sinó per buscar els espais de millora i intentar bastir una nova etapa a través de la qualitat i l'equitat. En aquest sentit, la cultura de l'avaluació com a transparència i millora contínua pot ser un element que ajudi a gestionar aquest canvi, i així no voldríem entendre l'avaluació com a procés d'anàlisi posterior, sinó com a espai de reflexió constant que pugui fer valer la innovació i la capacitat de trobar solucions creatives a realitats complexes.

9. Referències i documents d'interès

ARTIMETRÍA. (2013). Sistema d'indicadors. Comparació entre el sistema bàsic inicial i l'actual. Barcelona: Fàbriques de Creació, Institut de Cultura, Ajuntament de Barcelona.

AULADELL, J. (2014). *Avaluació estratègica. Model teòric i aplicació*. Informes. CONCA. Consell Nacional de la Cultura i les Arts, Generalitat de Catalunya.

BARCELONA CULTURA. (2017). *Nou impuls al Programa Fàbriques de Creació de Barcelona*. [Mesura de govern]. Institut de Cultura de Barcelona, Ajuntament de Barcelona. http://www.bcn.cat/cultura/docs/SOCOLInforme_Final_Estudi_Avaluacio_Quali_Fabriques.pdf [consultat: abril de 2020]

CALAFELL, M., IÑIGUEZ, L. i MORENO, E. (2015). *Estudi per a l'avaluació qualitativa de la Xarxa de Fàbriques de Creació*. SÓCOL. Parc de Recerca UAB.

CARGO COLLECTIVE. (s. d.). *Acompañamiento Artístico*. <https://cargocollective.com/loloweb/Acompanamiento-Artistico-1> [consultat: març de 2020]

COLOMBO, A. (2013). Efectos, impactos y outcomes: variantes tipológicas versus metodologías de análisis. A Martibell, A. *Impactos de la dimensión cultural al desarrollo* (pàg. 201-214). Documenta Universitaria. ISBN 978-84-9984-226-4 SPI: ICEE 0.082

COLOMBO, A. (2016). How to evaluate cultural impacts of events? A model and methodology proposal. *Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism* 16. ISBN: 1502-2250. Routledge. [doi/abs/10.1080/15022250.2015.1114900](https://doi.org/10.1080/15022250.2015.1114900) [consultat: abril de 2020]

COLOMBO, A. i BADIA, T. (2018). *Fàbriques de Creació. Objectius comuns i indicadors per al diagnòstic de la realitat d'acció. Proposta d'indicadors qualitius i quantitius per a una avaluació compartida dels projectes que conformen el Programa de Fàbriques de Creació de l'Ajuntament de Barcelona*. Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona <https://www.barcelona.cat/barcelonacultura/ca/icub/estudis-i-informes-destacats> [consultat: abril de 2020]

CONCA. (2014). *Avaluació estratègica. Model teòric i aplicació*. Informes CONCA (IC7). Generalitat de Catalunya. http://conca.gencat.cat/web/.content/arxius/publicacions/avaluacio_estrategica_model_teoric/T1-AV_CAT.pdf [consultat: abril de 2020]

CONCA. (2018). *Programes de residència artística a Catalunya. Anàlisi de la funció de les residències artístiques als centres de creació i producció*. Informes CONCA (IC14). Generalitat de Catalunya. http://conca.gencat.cat/web/.content/arxius/publicacions/informe_programa_reidencies_artistiques_catalunya/IC14_Residencies_CAT.pdf [consultat: abril de 2020]

CONSONNI. (2011). Directorio de Fábricas de la Creación en la Unión Europea. Gobierno Vasco. Departamento de Cultura. <https://cercles.diba.cat/documentsdigitals/pdf/E130002.pdf> [consultat: abril de 2020]

CUBELES, X. (2018). *Metodologies per a l'estudi de l'impacte social dels esdeveniments i activitats culturals locals*. EureCat. Diputació de Barcelona.

DELGADO, M. S. (2018). *Guía Práctica de Accesibilidad Cultural*. Argentina: Dirección Nacional de Innovación Cultural, Ministerio de Cultura. <https://www.apropacultura.cat/sites/default/files/manual-de-accesibilidad-en-contenidos-culturales.pdf> [consultat: abril de 2020]

DIVERSOS AUTORS. (2014). Jornades Factorial, 28, 29 i 30 d'octubre de 2014. Barcelona: Fabra i Coats, ICUB.

DIVERSOS AUTORS. (2019). ¿Los artistas como trabajadores? Sobre el trabajo artístico y la excepción. *Artishock, Revista de Arte Contemporáneo*. <https://artishockrevista.com/2019/05/16/artistas-trabajadores-proyecto-ocio/> [consultat: 25 de març de 2020]

FAMP. (s. d.). Glosario. A *Guía FAMP de evaluación de los Servicios Culturales municipales*. http://www.famp.es/export/sites/famp/.galleries/documentos-obs-cultura-local/9_Glosario.pdf [consultat: abril de 2020]

GALVANI, M. (2001). The Social Impact of Culture – Empirical Content. A *Thinking outside the Box: Arguments for IADB's Involvement in the Preservation and Development of Heritage*. Washington, DC: Inter-American Development Bank.

GASCÓ, M. (2013). *L'avaluació de les polítiques públiques culturals: estudi empíric a l'Administració local*. Barcelona: Escola d'Administració Pública de Catalunya, Generalitat de Catalunya.

GENERALITAT DE CATALUNYA, DEPARTAMENT DE TREBALL, AFERS SOCIALS I FAMILIES. (s. d.). *Accesibilitat universal i autonomia personal*. https://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematicos/persones_amb_discapacitat/accessibilitat_intern/accessibilitat_i_autonomia/ [consultat: abril de 2020]

GILHESPY, I. (1999). Measuring the performance of cultural organisations; a model. *International Journal of Arts Management* 2(1), 38-52. HEC Montréal.

GILHESPY, I. (1999). Measuring the performances of art organizations: a model. *International Journal of Arts Management* 2(1), 38-52. HEC Montréal

INSTITUT CATALÀ D'AVALUACIÓ DE POLÍTIQUES PÚBLIQUES. (2011). *Guia pràctica 8. La metodologia qualitativa en l'avaluació de polítiques públiques*. Barcelona: Ivàlua (Col·lecció Ivàlua de guies pràctiques sobre avaluació de polítiques públiques).

LORAN, M. (2019). *Baròmetre social dels museus. Primer Fòrum de Museus*. Actuació de Museus 2030. Pla de Museus de Catalunya, Generalitat de Catalunya https://cultura.gencat.cat/web/.content/dgpc/museus/02-dimensio_social/barometre_social/destacats/03_presentacio_barometre_social_def.pdf [consultat: abril de 2020]

MADDEN, C. (2007). Indicators for Arts and Cultural Policy. *Cultural Trends* 14(3). [/doi.org/10.1080/09548960500436824](https://doi.org/10.1080/09548960500436824) [consultat: abril de 2020]

MERCER, C. (2003). *Passer des indicateurs à la gouvernance au courant dominant du grand public: Outils de politiques culturelles et de citoyenneté*. Nottingham: Royaume-uni.

MERCER, C. (2005). Cultural Capital and Capabilities: defining and measuring the cultural field. *The Third Global Forum on Human Development: Cultural identity, democracy and global equity* (París). Cultural Capital.

MONTALTO, V. (2012). Measuring the economic impact of CCIs policies. *Tafer Journal* 49(49). <http://www.taferjournal.it/2012/07/02/measuring-the-economic-impact-of-ccis-policies/> [consultat: abril de 2020]

MONTALTO, V., IGLESIAS, M. i KERN, P. (2012). Towards a "Benchmarking Raster": a Selection of Indicators to Measure and Assess Policies for Cultural and Creative Industries. *Quaestiones Geographicae* 31(4), 33-42.

MORAGA, E. (2016). *Impulsando los Programas de Compañías Residentes de Danza. Propuestas para su implantación y mejora en España*. http://feced.org/wp-content/uploads/2016/10/Inf_Impulsando_ProgCiasResid_DEF_20161107.pdf [consultat: 25 de març de 2020]

NIETO, D. H. (2015). *La experimentación como ruptura a las formas de expresión canónicas del arte posmoderno. Cuando el experimento se vuelve obra de arte*.

<http://dspace.ucuenca.edu.ec/bitstream/123456789/21698/1/Tesis.pdf.pdf> [consultat: abril de 2020]

OBSERVATORIO VASCO DE LA CULTURA. (2017). *Análisis de modelos de residencias*. https://www.kultura.eigv.euskadi.eus/contenidos/informacion/keb_argit_egonaldi_eredua_2017/es_def/adjuntos/analisis_modelos_residencias_2017.pdf [consultat: 25 de març de 2020]

OMC Open Method of Coordination Working Group of EU Member States Experts on Artists' Residencies. (2014). *Policy Handbook on Artists' Residencies*. European Agenda for Culture. Work Plan for Culture 2011-2014. European Union. https://ec.europa.eu/assets/eac/culture/policy/cultural-creative-industries/documents/artists-residencies_en.pdf [consultat: 25 de març de 2020]

SIMONS, D. i DANG, S. R. (2006). *International Perspectives on Cultural Indicators: A review and compilation of cultural indicators used in selected projects*. Simon Fraser University: Centre of Expertise on Culture and Communities / Creative City Network of Canada.

SUBIRATS, J., FINA, X. BARBIERI, N., PARTAL, A. i MERINO, E. (2008). *El retorn social de les polítiques culturals*. Institut de Govern i Polítiques Públiques (IGOP, UAB).

VARBANOVA, L. (2013). *Strategic Management in the Arts*. Nova York: Routledge.

VÁSQUEZ, C. (1987). *Los procesos de producción artística*. http://www.chalenasvasquez.com/wp-content/uploads/2015/07/los_procesos_de_produccion_artistica.pdf [consultat: 26 de març de 2020]

10. Nota sobre els autors

Dra. Alba Colombo

És professora agregada de Sociologia de la cultura als Estudis d'Arts i Humanitats de la Universitat Oberta de Catalunya. Doctora en Ciències Socials per la Universitat de Girona (2012), actualment és directora del màster universitari de Gestió Cultural de la UOC, i també del postgrau de Gestió d'Esdeveniments Culturals, Esportius i Corporatius de la mateixa universitat. És especialista en models d'avaluació d'accions, organitzacions i esdeveniments relacionats amb la cultura. La seva recerca més recent se centra en l'anàlisi de factors socials generats per la cultura, i estudia temes com la capacitat social transformadora, les metodologies de recerca per mesurar efectes intangibles o l'evolució de projectes culturals en els marcs de situacions socials incertes. Ha participat en diferents projectes de recerca R+D nacionals, i també en projectes de recerca internacionals com l'Euro-Festival, finançat pel setè Programa marc de la Comissió Europea (2007-2010), entre d'altres. Actualment és investigadora principal del projecte europeu Festivals, Events and Inclusive Public Space in Europe, del programa Humanities in the European Research Area (HERA) (2019-2022). Per a més informació, es pot consultar la web https://www.researchgate.net/profile/Alba_Colombo.

Sr. Martí Font

És graduat en Antropologia Social i Cultural per la Universitat de Barcelona i ha finalitzat els estudis del Postgrau de Cultura de Pau de la Universitat Autònoma de Barcelona. Ha participat en investigacions relacionades amb l'àmbit de la gestió i l'avaluació d'organismes culturals (museus, espais de creació, centres culturals, etc.), així com amb l'àmbit dels Drets Humans i la memòria històrica. Actualment duu a terme una investigació sobre la pràctica i la significació de l'autogestió als espais culturals independents de Medellín (Colòmbia).

11. Annex

11.1. Classificació dels conceptes

S'ha desenvolupat una feina de classificació de conceptes que ha permès anar identificant quins eren els que havien de ser descrits i de quina manera. La taula següent presenta una relació dels conceptes que es proposen per elaborar el glossari terminològic classificats segons la seva importància estratègica en tres nivells diferents:

- **Centrals:** tenen una importància cabdal en el marc de la proposta, ja que són els que orienten i delimiten cadascun dels blocs temàtics que es preveu avaluar. Representen els tres eixos d'anàlisi principals que es tindran en compte al llarg del procés avaluatiu: acompanyament, cura de les condicions de treball i retorn obert.

- **Estratègics:** tenen una importància molt significativa, ja que són els que configuren les diferents dimensions que s'avaluaran a l'interior de cada bloc temàtic. Representen els diferents elements i objectius que es mouen a l'interior i a l'entorn de les fàbriques de creació: experimentació i risc, recerca, creadors, tallers, residències, col·laboradors externs, etc.
- **Accessoris:** tenen una importància relativa en comparació amb els termes centrals i estratègics, ja que són elements que tenen una dimensió més metodològica que conceptual o teòrica: dedicació, intensitat, participació, interès, etc. Tot i que no tindran la seva pròpia fitxa, aquests termes es treballaran en relació amb els diferents indicadors de cadascuna de les taules.

CENTRALS	ESTRATÈGICS	ACCESSORIS
Acompanyament (taula 2)	Accions ¹⁰	Accessibilitat
Cura del treball (taula 3)	Agents ¹¹	Acompliment
Retorn obert (taula 4)	Creació	Canals de suport
	Difusió	Dedicació
	Exhibició	Implicació
	Experimentació i risc	Intensitat
	Formació	Interès
	Innovació	Participació
	Òrgans de presa de decisions ¹²	Resultats
	Processos	Seguiment
	Producció	Serveis
	Qualitat	Temporalitat
	Recerca	
	Recursos	
	Residència	

11.2. Fitxes dels conceptes

¹⁰ Inclou *activitats, tallers, programms*, etc.

¹¹ Inclou *artistes, creadors, usuaris, treballadors, col·laboradors externs, equip tècnic, comunitat del projecte*, etc.

¹² Inclou *comissions i consells de presa de decisions, junta directiva, assemblea*, etc.

Seguidament s'adjunten les fitxes academicotècniques que s'han anat desenvolupant dels conceptes per treballar cada una de les definicions que ens permet tenir certa coherència tant amb el que s'ha identificat en el pla acadèmic com amb els usos que se n'han fet en el pla tècnic. Per tant, es vol remarcar que el glossari s'ha desenvolupat a partir d'aquests fitxes que han ajudat a comprendre el que s'havia d'identificar per a cada un dels conceptes i també el que no entra en la mateixa definició.

Les fitxes s'han desenvolupat per cada un dels conceptes que es consideren essencials.

11.2.1. Acompanyament

INTERPRETACIÓ I APLICABILITAT DEL TERME

*Què entendrem per **acompanyament**?*

En l'àmbit de la proposta d'objectius i indicadors per a l'autoavaluació, entendrem l'**acompanyament** com el conjunt d'accions i activitats que es promouen des de l'FC amb l'objectiu de brindar atenció, suport i assessorament artístic als creadors i de generar espais de diàleg i transferència d'opinions i valoracions que permetin enfortir i enriquir el seu procés creatiu en les condicions adequades. Exemples d'aquest tipus d'acció són l'assessorament artístic i tècnic dels creadors per part dels diferents agents que formen la comunitat del projecte, les reunions o tutories valoratives amb la direcció artística de la fàbrica, les trobades amb altres creadors residents a la fàbrica, les mentories amb professionals artístics, etc.

*Què **no** entendrem per **acompanyament**?*

Així mateix, entendrem que **no** formen part de l'**acompanyament** que reben els artistes les accions i activitats que o bé no són promogudes des de l'FC o bé no tenen com a objectius específics l'atenció, el suport i l'assessorament artístic dels creadors, així com la generació d'espais de diàleg i transferència d'opinions i valoracions amb aquests. Exemples d'això serien els tallers formatius impartits pels mateixos creadors, les trobades informals amb altres creadors residents, els tallers que organitza la fàbrica i en què no participen els creadors, etc.

*Aplicabilitat del terme **acompanyament** en la proposta d'objectius i indicadors comuns*

A banda de ser un dels conceptes transversals en totes les taules, en la proposta d'objectius i indicadors comuns per a l'autoavaluació (Colombo i Badia, 2018), el terme **acompanyament** apareix referenciat de manera específica en els indicadors, els paràmetres o les dimensions qualitatives següents:

a) «Qualitat de l'**acompanyament**» (dimensió qualitativa 2.1.1.QL.1): s'entendrà que formen part d'aquesta dimensió qualitativa els indicadors que reflexionen entorn de les consideracions i les valoracions sobre l'assessorament artístic que reben els creadors, les consideracions sobre els canals d'interlocució amb l'FC, el nombre de persones dedicades a l'acompanyament i el nombre d'hores que hi dediquen, etc. Així mateix, entendrem que **no** en formen part els indicadors que reflexionen sobre les consideracions i valoracions sobre l'àmbit del treball, les consideracions sobre les activitats de retorn, les valoracions sobre les activitats dels formadors fora del centre, les consideracions sobre els valors que s'atribueixen des de l'FC als processos d'experimentació i risc, etc.

b) «Accés a l'**acompanyament** de qualitat» (paràmetre 2.1.1.QL.1.b): entendrem com a facilitats d'accés a l'**acompanyament** l'existència de diferents modalitats de pagament de les quotes d'associació, la possibilitat de portar a terme col·laboracions no-econòmiques, la fluïdesa dels canals d'atenció als dubtes i les inquietuds del creadors, etc. Així mateix, entendrem com a dificultats d'accés els obstacles econòmics o administratius que interposa l'FC, la manca d'empatia per part dels diferents agents de l'FC en relació amb les necessitats dels creadors, els canals d'interlocució poc fluids o inexistents, etc.

JUSTIFICACIÓ TEORICOPRÀCTICA

*El concepte d'**acompanyament** en l'àmbit cultural i artístic*

El terme **acompanyament** pot ser utilitzat en una àmplia varietat de contextos i situacions, ja sigui en l'àmbit pedagògic i educatiu, l'àmbit de la salut, l'àmbit de la intervenció social, o l'àmbit artístic i cultural, entre d'altres. Malgrat els matisos que presenta cada cas, en pràcticament tots aquests àmbits el significat de l'**acompanyament** s'acostuma a basar en la idea de donar suport a un individu o col·lectiu, assessorar-lo, orientar-lo, estimular-lo i

dialogar-hi en el marc d'un procés determinat i amb l'objectiu d'afavorir la seva autonomia, el seu empoderament i la consecució dels seus objectius (CoNCA, 2018) .

El procés d'**acompanyament** es fonamenta en una idea de corresponsabilitat, respecte i empatia entre qui acompanya i qui és acompanyat, i s'inclina per metodologies cooperatives i de complementarietat.

L'**acompanyament**, per tant, no busca forçar o obligar canvis des d'una perspectiva paternalista o vertical, sinó que s'entén com un procés finit en el temps en què la voluntat de treball de la persona acompanyada es veu corresposta per l'atenció i la guia de l'acompanyant, en un procés dinàmic d'empoderament:

«L'objectiu de l'acompanyament artístic és guiar l'artista en la cerca de recursos al llarg del procés creatiu i així, a través d'una mirada externa, poder aclarir conceptes que li permetin organitzar aquelles activitats que consideri fonamentals per la bona comunicació i culminació del seu projecte. Així mateix, també suposa facilitar la realització i la cerca de determinats requeriments, aconseguint així que l'artista pugui centrar-se en la seva producció.» (Cargo Collective, s. d.)

En l'àmbit cultural i artístic, l'**acompanyament** s'acostuma a relacionar amb el procés d'assessorament, guiatge, atenció i suport als artistes en les diferents etapes del seu procés de creació, investigació i experimentació artística (Observatorio Vasco de la Cultura, 2017). Aquest **acompanyament** pot ser portat a terme per altres artistes o per professionals de l'àmbit cultural, i sovint té lloc en espais destinats a la creació i l'experimentació artística, com per exemple les fàbriques de creació. Si bé és cert que l'acompanyament pot tenir diferents modalitats i dimensions, és habitual que els projectes que el duen a terme ho facin des de l'oferiment d'espais físics per a l'assaig i l'experimentació, els recursos materials i immaterials necessaris per a la creació, així com els serveis que els i les artistes requereixen per poder desenvolupar i fer créixer la seva proposta artística, com ara l'assessorament tècnic i artístic per part d'altres artistes o professionals del sector.

L'acompanyament en l'MG Nou impuls al programa Fàbriques de Creació

El terme **acompanyament** és un dels elements de més centralitat en la mesura de govern d'octubre de 2017 titulada *Nou impuls al programa Fàbriques de Creació de Barcelona* :

«Les fàbriques de creació són equipaments dedicats a l'atenció i l'**acompanyament** de tot el que succeeix en el context de les pràctiques artístiques actuals que acullen projectes artístics singulars i diferenciats. La missió d'un equipament dedicat a la creació és ser capaç d'atendre i escoltar cada procés de creació que acull i també de dialogar-hi.» (Barcelona Cultura, 2017)

Segons l'MG, una de les missions fonamentals de les fàbriques de creació és l'**acompanyament** dels projectes artístics, raó per la qual aquestes han de ser capaces d'atendre, escoltar els processos creatius que acullen i dialogar-hi. En aquest sentit, els mecanismes a través dels quals les FC duen a terme la seva tasca de suport a la creació han d'incloure «l'oferiment d'espais, recursos i serveis d'acompanyament adequats per a la creació i l'experimentació en bones condicions tècniques i relacionals».

11.2.2. Creació

INTERPRETACIÓ I APLICABILITAT DEL TERME

*Què entendrem / què **no** entendrem per **creació**?*

En l'àmbit de la proposta d'objectius i indicadors per a l'autoavaluació, s'entendrà que el concepte de **creació** pot fer referència, d'una banda, al fet mateix de dissenyar i elaborar una proposta artística i, de l'altra, a l'estadi concret de la seqüència creativa en què els artistes, havent transitat per una primera fase de recerca i investigació, inicien el procés d'elaboració i consolidació d'una idea o proposta artística que, en etapes posteriors, podrà ser produïda i consolidada com a obra o producte cultural, sense que això sigui un requisit imprescindible. Agafant com a referència aquesta segona accepció, i a tall d'aclariment, entendrem que tota pràctica artística té una naturalesa processual i que, per tant, és possible parlar de processos creatius quan fem referència a l'itinerari que transiten els artistes des del plantejament de la primera idea fins a l'exhibició del producte final. Les diferents dimensions en què es basa la pràctica artística, com ara la recerca i la investigació, l'experimentació, l'assaig, la producció, la difusió i la mateixa **creació**, no es plantejaran sinó com a etapes o estadis d'aquest procés creatiu.

En la proposta d'objectius i indicadors per a l'autoavaluació, el concepte de **creació** s'emprarà de manera habitual seguint la segona accepció proposada, és a dir, com un estadi de la seqüència creativa, tal com parlaríem de la recerca, la producció o la difusió. En determinats casos, però, l'ús del concepte *procés de creació* servirà per fer referència al conjunt d'estadis que configuren aquesta seqüència creativa.

*Aplicabilitat del terme **creació** en la proposta d'objectius i indicadors comuns*

A banda de ser un dels elements transversals en totes les taules, en la proposta d'objectius i indicadors comuns per a l'autoavaluació (Colombo i Badia, 2018), el terme **creació** apareix referenciat de manera específica en els indicadors, els paràmetres o les dimensions qualitatives següents:

a) «Impuls de nous formats de **creació**» (paràmetre 2.2.1.QL.1.e): entendrem que formen part d'aquest indicador els formats de creació que busquen innovar des de l'originalitat de les propostes, la cerca de nous públics, la multidisciplinarietat, etc. Així mateix, entendrem que **no** en formen part les propostes artístiques que parteixen de formats clàssics o que no posen el focus en la innovació, l'adaptació i reproducció d'espectacles anteriors, etc.

b) «Accions destinades a incentivar el risc i l'experimentació en la **creació**» (indicador 2.2.1.QT.1): entendrem que forma part d'aquest indicador el conjunt d'actuacions que es duen a terme des de l'FC amb l'objectiu de promoure la recerca, la investigació, la innovació artística i, en definitiva, les pràctiques artístiques que impliquen una determinada aposta per l'experimentació i el risc. Consegüentment, s'entendrà que no en formen part totes les actuacions que no tenen aquest propòsit específic o que **no** impliquen una determinada aposta per l'experimentació i el risc.

c) «Canals de suport a la **creació** al marge de les residències» (indicador 2.2.1.QT1): entendrem que forma part d'aquest indicador el conjunt d'iniciatives, programes o activitats que es promouen des de l'FC i que, si bé no poden ser incloses en cap de les tipologies de residència, representen igualment canals o vies de suport a la creació, com ara els vivers de creació, els *workshops* i els tallers formatius, els laboratoris de creació, els espais de transmissió de coneixements, els cursos monogràfics, etc. Així mateix, entendrem que **no** formen part d'aquest indicador les

iniciatives, els programes o les activitats que, tot i promoure's des de l'FC i no estar incloses en cap de les tipologies de residència, no estan específicament orientades al suport a la creació, sinó a d'altres necessitats o objectius, com per exemple l'exhibició, la comunicació, la difusió o, fins i tot, la formació d'artistes i creadors usuaris, treballadors o públics.

d) Recursos materials destinats al suport a la **creació** (indicador 3.2.1.QL.1): entendrem que formen part d'aquest indicador recursos com les beques o els honoraris, el finançament per desplaçaments, etc. (recursos materials econòmics); les sales de creació o assaig exclusives, els espais de *coworking*, etc. (recursos materials d'espai); el personal tècnic, els assessors artístics, etc. (recursos materials personals); l'utilatge, el vestuari, l'escenografia, etc. (altres recursos materials). Així mateix, entendrem que **no** en formen part els béns que, tot i estar a la disposició dels creadors i tenir un caràcter tangible, no estan destinats de manera específica al suport a la creació, sinó a altres aspectes relatius als àmbits de l'exhibició, la difusió, la comunicació, la programació, el manteniment de l'espai, etc.

e) Recursos immaterials destinats al suport a la **creació** (indicador 3.2.1.QL.1): entendrem que formen part d'aquest indicador recursos com ara les trobades de suport amb tècnics, amb artistes, etc. (assessorament artístic i tècnic als projectes); els tallers, xerrades, seminaris, cursos, etc. (activitats i programes); l'accés a entorns creatius multidisciplinaris, la col·laboració amb altres artistes, etc. (altres recursos immaterials). Així mateix, entendrem que **no** en formen part els béns, els mitjans i els serveis que, tot i estar a la disposició dels creadors i tenir un caràcter intangible, no estan destinats de manera específica al suport a la creació, la producció i la recerca, sinó a d'altres aspectes relatius als àmbits de l'exhibició, la difusió, la comunicació, la programació, el manteniment de l'espai, etc.

JUSTIFICACIÓ TEORICOPRÀCTICA

*El concepte de **creació** en l'àmbit cultural i artístic*

En l'àmbit cultural i artístic, el concepte de **creació** sovint s'utilitza per designar diferents idees i plantejaments, a vegades amb una certa ambigüïtat i de manera desconnectada, que poden arribar a dificultar-ne la interpretació. En termes generals, la **creació** pot ser entesa com «el

disseny d'una idea o proposta que doni una resposta nova a una determinada necessitat [...], idea que posteriorment la innovació implementa de manera reeixida» (CONCA, 2018). La relació entre **creació** i innovació, com es pot deduir d'aquesta definició, és significativa en tant que permet visualitzar la naturalesa processual de la primera. Així, i tal com se sol afirmar, els projectes de **creació** són «processos creatius intencionals i planificats en els quals es defineixen uns objectius, els llenguatges artístics que s'aplicaran, la seqüència creativa que es vol desenvolupar, el temps de realització i els recursos necessaris».

Atès això, es pot afirmar que el concepte de **creació** pot fer referència a diferents elements: d'una banda, al fet mateix de dissenyar i elaborar una proposta artística —és a dir, al conjunt del procés de **creació**—, i de l'altra, a una fase concreta de la seqüència creativa en què es basa qualsevol projecte de **creació**, concretament a la que té lloc després de l'etapa de recerca i abans de la d'innovació. Aquesta idea de seqüència creativa porta inevitablement a la necessitat de parlar de processos creatius, un concepte que adopta una importància especial en l'àmbit de la cultura i les arts, i que permet pensar la **creació artística** com un cicle dinàmic que consta de diverses etapes o fases: 1) la recerca i la investigació, 2) la creació, 3) la producció artística i 4) l'exhibició i la difusió, cadascuna amb valor propi. Pensar els projectes creatius com un procés permet visualitzar i destacar l'autonomia de cada estadi de la seqüència, de manera que es minimitza la importància dels resultats o del producte final, i es posa el focus en la importància de la recerca, l'experimentació, l'assaig i el risc en tot projecte artístic (Vásquez, 1987).

La creació en l'MG Nou impuls al programa Fàbriques de Creació

El terme **creació** es troba referenciat en la mesura de govern d'octubre de 2017 titulada *Nou impuls al programa Fàbriques de Creació de Barcelona*.

«Les fàbriques de creació són equipaments dedicats a l'atenció i l'acompanyament de tot el que succeeix en el context de les pràctiques artístiques actuals que acullen projectes artístics singulars i diferenciats. La missió d'un equipament dedicat a la **creació** és ser capaç d'atendre i escoltar cada procés de **creació** que acull i també de dialogar-hi.»

En aquesta MG, la **creació** és considerada un dels eixos principals de l'activitat de les fàbriques de creació. Més concretament, s'argumenta que les fàbriques han de disposar dels recursos necessaris per fer possible el desenvolupament del talent i la creativitat mitjançant

els diferents serveis i programes d'acompanyament i suport a la **creació**. Així mateix, entre els diferents criteris que, segons l'MG, han de definir el funcionament de les fàbriques, hi ha «la promoció i l'exhibició de treballs de **creació** i experimentació, [...] com la formació bàsica o especialitzada en el terreny de la **creació**», així com el fet de «vetllar perquè la **creació** contemporània es nodreixi de temes, inquietuds i problemes de la societat contemporània o hi respongui» (Barcelona Cultura, 2017).

11.2.3. Experimentació i risc

INTERPRETACIÓ I APLICABILITAT DEL TERME

*Què entendrem per **experimentació**?*

En l'àmbit de la proposta d'objectius i indicadors per a l'autoavaluació (Colombo i Badia, 2018) s'entendrà que l'**experimentació i risc** fa referència a la pràctica de generar noves idees, continguts, dinàmiques i propostes artístiques, des d'un enfocament processual i no centrat en els resultats, i prioritant la recerca, la investigació o la innovació artística a través d'una determinada aposta pel risc, l'experimentació, l'exploració de nous formats creatius, etc. Exemples de processos focalitzats en l'**experimentació i el risc** serien els processos artístics en fase de recerca o investigació, els processos artístics impulsats per companyies o creadors emergents, els processos artístics que experimenten amb formats multidisciplinaris, etc.

*Què **no** entendrem per **experimentació**?*

Així mateix, entendrem que l'**experimentació i el risc no** fan referència a tots els projectes, les pràctiques i les actuacions que **no** tenen com a prioritat cap dels objectius esmentats abans i que, consegüentment, no es pot considerar que impliquin una determinada aposta pel risc, l'experimentació i l'exploració de nous formats creatius. Exemples d'això serien els projectes creatius que no són inèdits o que ja tenen un cert recorregut, les propostes estètiques que no busquen innovar mitjançant nous formats, etc.

En la proposta d'objectius i indicadors comuns per a l'autoavaluació, el terme **experimentació i risc** apareix referenciat de manera específica en els indicadors, els paràmetres o les dimensions qualitatives següents:

a) Descripció sobre els processos artístics d'**experimentació i risc** (indicador 2.2.1.QL.1): com hem mencionat en els apartats anteriors, entendrem que formen part d'aquest indicador els processos artístics en fase de recerca o investigació, els processos artístics impulsats per companyies o creadors emergents, els processos artístics que experimenten amb formats multidisciplinaris, etc.

b) «Accés als espais d'**experimentació i risc**» (paràmetre 2.2.1.QL.1.b): entendrem com a facilitats d'accés la possibilitat de participar en laboratoris de creació i experimentació, la possibilitat de generar propostes estètiques diferents i innovadores, etc. Així mateix, entendrem com a dificultats d'accés el fet que les activitats de retorn no estiguin obertes al conjunt de la ciutadania, que l'FC obstaculitzi els compromisos adquirits amb els creadors dificultant la utilització de recursos o espais necessaris per fer les activitats, etc.

c) «Accions destinades a incentivar el **risc i l'experimentació** en la creació» (indicador 2.2.1.QT.1): entendrem que forma part d'aquest indicador el conjunt d'actuacions que es duen a terme des de l'FC amb l'objectiu de promoure la recerca, la investigació, la innovació artística i, en definitiva, les pràctiques artístiques que impliquen una determinada aposta per l'experimentació i el risc. Consegüentment, s'entendrà que no en formen part totes les actuacions que no tenen aquest propòsit específic o que **no** impliquen una aposta determinada per l'experimentació i el risc.

d) Accions de documentació dels processos d'**experimentació i risc** (indicador 2.2.1.QL.2): entendrem que forma part d'aquest indicador el conjunt d'actuacions que es promouen des de l'FC amb la finalitat d'enregistrar —i deixar-ne constància— els processos artístics que tenen com a prioritat la recerca, la investigació o la innovació artística i que, consegüentment, impliquen una determinada aposta pel risc, l'experimentació i l'exploració de nous formats creatius. Exemples d'això serien l'enregistrament audiovisual dels processos i els tallers d'experimentació, l'enregistrament de les dinàmiques artístiques que sorgeixen als laboratoris de

creació, etc. Així mateix, entendrem que **no** formen part d'aquest indicador altres tipus d'accions com ara les gravacions que puguin fer els creadors amb els seus mitjans dels seus propis processos artístics, l'enregistrament d'espectacles o mostres artístiques, etc.

JUSTIFICACIÓ TEORICOPRÀCTICA

El concepte d'experimentació i risc en l'àmbit cultural i artístic

L'**experimentació i risc** «ha tingut una presència molt important en totes les conjectures, els processos i els sistemes que es fan amb la finalitat de buscar i mirar de trobar resultats innovadors o diferents dels ja coneguts. Aquest terme implica tots els experiments que es tracten en totes les ciències i els àmbits relacionats amb l'ésser humà, com la sociologia, la medicina i altres, incloent-hi l'art, explorant el nombre infinit d'opcions que s'encaren des de la reflexió i la problematització, amb una praxi meticulosa» (Nieto, 2015). Com es desprèn d'aquesta afirmació, en l'àmbit cultural i artístic, l'**experimentació i el risc** acostumen a concebre's com l'exercici o la pràctica de generar noves idees, continguts, dinàmiques i propostes artístiques, des d'un enfocament processual i no centrat en els resultats, i a través de metodologies pròpies de la recerca i la investigació, com ara l'assaig, la provatura i l'error, l'intercanvi d'idees amb altres creadors, etc. (CoNCA, 2018).

L'**experimentació i el risc** sovint s'identifiquen també com una fase o dimensió de la pràctica artística en la qual la producció de resultats no té una importància central, sinó més aviat perifèrica, i en què l'objectiu principal dels creadors és posar el focus sobre el propi procés creatiu i sobre les possibilitats que aquest genera en relació amb el mateix projecte, així com amb la perspectiva de la innovació artística i cultural.

L'experimentació i el risc en l'MG Nou impuls al programa Fàbriques de Creació

El terme **experimentació** és referenciat en la mesura de govern d'octubre de 2017 titulada *Nou impuls al programa Fàbriques de Creació de Barcelona*:

«La fàbrica de creació respon a uns objectius generals de promoció, dinamització, actualització i **experimentació** en una determinada pràctica artística, incloent-hi també la multidisciplinarietat, i d'acord amb aquests objectius aporta activitat, idees, debat i projectes a la ciutat, presta serveis de diferents tipus a artistes, companyies i usuaris, i dona suport a creadores i creadors.» (Barcelona Cultura, 2017)

Segons aquesta MG, un dels objectius principals de les fàbriques de creació és garantir i fomentar l'**experimentació** en la pràctica artística, ja sigui mitjançant l'oferiment de recursos i serveis als creadors, la promoció d'activitats o altres accions de generació de continguts (tallers, debats, etc.), o el suport i l'acompanyament en els àmbits de la recerca i la innovació dels llenguatges artístics.

Així mateix, l'MG exposa que, malgrat no ser la seva prioritat, «les Fàbriques han de concebre l'exposició pública i el contacte amb els espectadors com una part més del procés de creació i **experimentació** artística» (2017, pàg. 18), raó per la qual han d'oferir, en la mesura del que és possible, disponibilitat d'espais d'exhibició i exposició pública.

11.2.4. Recursos

INTERPRETACIÓ I APLICABILITAT DEL TERME

*Què entendrem / què **no** entendrem per recursos?*

En l'àmbit de la proposta d'objectius i indicadors per a l'autoavaluació (Colombo i Badia, 2018), el concepte de **recursos** es farà servir pràcticament sempre per fer referència als **recursos** que es destinen al suport a la creació, que poden ser de tipus material i immaterial.

En aquest sentit, entendrem que són **recursos** materials tots els béns o els mitjans de caràcter tangible que la fàbrica de creació posa a disposició dels creadors o de les companyies en residència amb la finalitat de facilitar i fer possible el desenvolupament dels seus projectes i processos creatius. Així mateix, entendrem que els recursos en qüestió poden ser classificats en una tipologia similar a la següent: a) recursos econòmics, 2) recursos d'espai, 3) recursos personals, 4) altres recursos. Exemples d'aquest tipus de **recursos** serien les beques o els honoraris, el finançament per desplaçaments, etc. (recursos

materials econòmics); les sales de creació o assaig exclusives, els espais de *coworking*, etc. (recursos materials d'espai); el personal tècnic, els assessors artístics, etc. (recursos materials personals); l'utilitatge, el vestuari, l'escenografia, etc. (altres recursos materials). Així mateix, i en aquest mateix àmbit, entendrem que **no són recursos** tots els béns que, tot i estar a la disposició dels creadors i tenir un caràcter tangible, no estan destinats de manera específica al suport a la creació, sinó a d'altres aspectes relatius als àmbits de l'exhibició, la difusió, la comunicació, la programació, el manteniment de l'espai, etc. Exemples d'això serien la cessió d'espais per a l'exhibició, l'accés a espais comuns i a la cuina, l'elaboració de materials comunicatius, les entrades per a espectacles, l'allotjament, les ajudes a la manutenció, etc.

D'altra banda, entendrem que són **recursos** immaterials tots els béns, els mitjans i els serveis de caràcter intangible que l'FC posa a disposició dels creadors o de les companyies en residència amb la finalitat de facilitar i fer possible el desenvolupament dels seus projectes i processos creatius. Així mateix, entendrem que els recursos en qüestió poden ser classificats en una tipologia similar a la següent: 1) assessorament artístic i tècnic als projectes, 2) activitats i programes, 3) altres recursos immaterials. Exemples d'això serien les trobades de suport amb tècnics, amb artistes, etc. (assessorament artístic i tècnic als projectes); els tallers, les xerrades, els seminaris, els cursos, etc. (activitats i programes); l'accés a entorns creatius multidisciplinaris, la col·laboració amb altres artistes, etc. (altres recursos immaterials). Així mateix, i en aquest mateix àmbit, entendrem que **no són recursos** tots els béns, els mitjans i els serveis que, tot i estar a la disposició dels creadors i tenir un caràcter intangible, no estan destinats de manera específica al suport a la creació, la producció i la recerca, sinó a altres aspectes relatius als àmbits de l'exhibició, la difusió, la comunicació, la programació, el manteniment de l'espai, etc. Exemples d'això serien les trobades professionals amb programadors, el suport comunicatiu, l'opció de participar en gires d'exhibició, l'accés a xarxes nacionals i internacionals, etc.

*Aplicabilitat del terme **recursos** en la proposta d'objectius i indicadors comuns*

En la proposta d'objectius i indicadors comuns per a l'autoavaluació, el terme **recursos** apareix referenciat de manera específica en els indicadors, els paràmetres o les dimensions qualitatives següents:

a) «**Recursos** materials destinats al suport a la creació» (indicador 3.2.1.QL.1): entendrem que formen part d'aquest indicador totes les accions que es descriuen en l'apartat 1.1 d'aquesta mateixa fitxa, és a dir, les beques o els honoraris, el finançament per desplaçaments, etc. (recursos materials econòmics); les sales de creació o assaig exclusives, els espais de *coworking*, etc. (recursos materials d'espai); el personal tècnic, els assessors artístics, etc. (recursos materials personals); l'utilatge, el vestuari, l'escenografia, etc. (altres recursos materials).

b) «**Recursos** immaterials destinats al suport a la creació» (indicador 3.2.1.QL.2): entendrem que formen part d'aquest indicador totes les accions que es descriuen en l'apartat 1.1 d'aquesta mateixa fitxa, és a dir, les trobades de suport amb tècnics, amb artistes, etc. (assessorament artístic i tècnic als projectes); els tallers, les xerrades, els seminaris, els cursos, etc. (activitats i programes); l'accés a entorns creatius multidisciplinaris, la col·laboració amb altres artistes, etc. (altres recursos immaterials).

JUSTIFICACIÓ TEORICOPRÀCTICA

Els recursos en l'àmbit cultural i artístic

Si bé és cert que una primera accepció del concepte **recursos** pot fer referència al «conjunt de mitjans necessaris que fan possible la transformació d'unes matèries primeres en productes acabats», en l'àmbit cultural i artístic aquesta definició esdevé orientativa però insuficient. Per poder-ne acotar el significat, convé assenyalar que, en el sector de la cultura, quan es parla de **recursos** sovint es fa referència al «conjunt de mitjans, bàsicament humans, infraestructurals i programàtics, amb què una administració cultural afronta la seva gestió en el territori que li correspon» (FAMP, s. d.).

En termes generals, i pel que es desprèn d'aquesta definició, es poden considerar **recursos** tots els béns i els serveis, ja siguin de caràcter material o immaterial, dels quals disposa una determinada institució o organisme cultural a l'hora de fer front als diferents reptes, objectius i línies de treball que es proposa assolir (Observatorio Vasco de la Cultura, 2017), sigui en l'àmbit de l'exhibició, la dinamització cultural, el suport a la creació artística, etc.

Els recursos en l'MG Nou impuls al programa Fàbriques de Creació

El terme **recursos** es troba referenciat en la mesura de govern d'octubre de 2017 titulada *Nou impuls al programa Fàbriques de Creació de Barcelona*:

«Les fàbriques han de disposar dels **recursos** que els permetin desenvolupar el talent i la creativitat (sales d'assaig, tallers, bucs i equipament tècnic) i oferir serveis d'acompanyament a la creació (assessorament tècnic i artístic, i seguiment), així com desenvolupar un projecte artístic propi [...] que enriqueixi l'ecosistema cultural a través de cursos, seminaris o guiatge artístic, i afavoreixi les línies de recerca que promoguin el talent i la innovació per tot el sector de la ciutat.»

L'MG no especifica de manera clara quins són els **recursos** de què han de disposar les fàbriques de creació. A grans trets, no obstant això, sí que distingeix entre els **recursos** destinats principalment a fer possible que els creadors puguin assajar, experimentar i fer provatures, i els **recursos** que es destinen al suport a la creació i que tenen un caràcter més aviat d'acompanyament, com ara les mentories, les activitats formatives, etc. A banda d'això, i encara que de passada, l'MG també distingeix entre «**recursos** tècnics, humans [...] i econòmics» (Barcelona Cultura, 2017, pàg. 19).

11.2.5. Accessibilitat

INTERPRETACIÓ I APLICABILITAT DEL TERME

*Què entendrem per **accessibilitat**?*

En l'àmbit de la proposta d'objectius i indicadors per a l'autoavaluació (Colombo i Badia, 2018), s'entendrà que l'**accessibilitat** d'un equipament, una activitat o un servei cultural està directament relacionada amb si les seves característiques materials i immaterials faciliten o dificulten que puguin ser utilitzats, gaudits i aprofitats pel màxim nombre de persones o col·lectius en condicions d'igualtat, seguretat i confort, oferint les mateixes possibilitats a tots els usuaris i sense discriminar per raons i criteris que no siguin estrictament artístics.

Què **no** entendrem per **accessibilitat**?

Així mateix, no s'entendrà l'**accessibilitat** en un sentit restringit a l'àmbit de la mobilitat, sinó com una condició aplicable als diferents serveis i espais que les fàbriques de creació ofereixen als artistes durant la seva estada o residència. Així, doncs, no s'entendran com a accessibles els equipaments, les activitats o els serveis que siguin excloents o que tinguin característiques que en limitin la utilització o la participació per part dels creadors o altres usuaris, segons cada cas.

*Aplicabilitat del terme **accessibilitat** en la proposta d'objectius i indicadors comuns*

En la proposta d'objectius i indicadors comuns per a l'autoavaluació, el terme **accessibilitat** apareix referenciat en els contextos següents:

a) «**Accés** a l'acompanyament de qualitat» (paràmetre 2.1.1.QL.1.b): entendrem com a *facilitats d'accés* l'existència de diferents modalitats de pagament de les quotes d'associació, la possibilitat de fer col·laboracions no econòmiques, la fluïdesa dels canals d'atenció als dubtes i inquietuds del creadors, etc. Així mateix, entendrem com a *dificultats d'accés* els obstacles econòmics o administratius que interposa l'FC, la manca d'empatia per part dels diferents agents de l'FC en relació amb les necessitats dels creadors, els canals d'interlocució poc fluids o inexistents, etc.

b) «**Accés** als espais d'experimentació i risc» (paràmetre 2.2.1.QL.1.b): entendrem com a *facilitats d'accés* la possibilitat de participar en laboratoris de creació i experimentació, la possibilitat de generar propostes estètiques diferents i innovadores, etc. Així mateix, entendrem com a *dificultats d'accés* l'existència de condicions materials i immaterials a l'experimentació artística, la imposició de línies estètiques per part de l'FC, la supeditació de la recerca i la creació a les necessitats de l'exhibició, etc.

c) «**Accessibilitat** de les accions de retorn» (paràmetre 4.1.4.QL.1.i): entendrem com a *facilitats d'accés* el fet que les activitats de retorn siguin obertes a la ciutadania, que els creadors puguin disposar de les infraestructures necessàries per dur a terme les activitats, etc. Així mateix, entendrem com a *dificultats d'accés* el fet que les activitats de retorn no estiguin obertes al conjunt de la ciutadania, que l'FC obstaculitzi els

compromisos adquirits amb els creadors dificultant la utilització de recursos o espais necessaris per fer les activitats, etc.

JUSTIFICACIÓ TEORICOPRÀCTICA

*El concepte **accessibilitat** en l'àmbit cultural i artístic*

En l'àmbit cultural i artístic, l'**accessibilitat** s'acostuma a relacionar amb el conjunt de factors que faciliten o dificulten que un equipament, una activitat o un servei cultural determinat —un museu, un festival, un espectacle, etc.— puguin ser utilitzats pel màxim nombre de persones possible, sense discriminacions de cap mena i en igualtat de condicions (Generalitat de Catalunya, Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, s. d.). Des d'aquest punt de vista, es pot plantejar que el grau d'**accessibilitat** d'un bé cultural estarà directament relacionat amb si les seves característiques materials o immaterials faciliten o dificulten que pugui ser utilitzat, gaudit o aprofitat per més o menys persones sense importar quines siguin les seves capacitats o característiques personals.

Així mateix, i encara en aquest mateix camp, l'**accessibilitat** cultural es pot plantejar com el fet de brindar iguals condicions de participació a totes les persones que formen part d'una societat determinada, que per alguna raó física o cognitiva es veuen impossibilitades pel ple exercici dels seus drets, tenint en compte les barreres provocades per les actituds i els ambients que les envolten. En aquest sentit, fomentar l'**accessibilitat** cultural equival a garantir que totes les persones tinguin accés a llocs on s'ofereixen representacions o serveis culturals, com ara teatres, museus, cinemes, etc. (Delgado, 2018).

En l'actualitat, l'horitzó de l'**accessibilitat** universal ha esdevingut un dels principals objectius que es volen treballar de cara a la protecció del dret a la cultura¹³ i a l'assoliment de majors quotes d'inclusió i participació en els diferents equipaments i activitats que configuren l'ecosistema i la vida cultural de les societats. Des d'aquesta perspectiva, s'assumeix que la promoció de l'**accessibilitat** està estretament vinculada amb la voluntat d'ampliar i fomentar la participació, la inclusió i la igualtat d'oportunitats mitjançant la supressió dels diferents tipus

---

¹³ Segons la Resolució de l'ONU 28/96, «El dret a la cultura és un dret inalienable i inherent a la persona. La igualtat d'oportunitats pel que fa a l'accés a la cultura, a les obres d'art, al patrimoni i a les pràctiques artístiques és un valor de la identitat».

de barrera —físiques, lingüístiques, econòmiques, etc.— que limiten les formes més bàsiques d'activitat humana, com ara la mobilitat, la comunicació o l'expressió.

L'accessibilitat en l'MG Nou impuls al programa Fàbriques de Creació

El terme **accessibilitat** és referenciat en la mesura de govern d'octubre de 2017 titulada *Nou impuls al programa Fàbriques de Creació de Barcelona*:

«Com a caràcter general, les fàbriques funcionaran segons criteris d'**accessibilitat** (obertura i accés als recursos, les propostes i els espais de decisió), criteris de democràcia interna (formes de presa de decisions democràtiques i participades), criteris de transparència (existència de mecanismes de control externs al projecte) i criteris de retorn [...].»

En aquesta MG, l'**accessibilitat** és concebuda com un dels criteris bàsics que han de regir el funcionament dels projectes inclosos en el programa Fàbriques de Creació. Més concretament, el segon punt de l'apartat «Criteris per a una definició del programa» fa referència, sense entrar a definir-ne el significat, a «criteris d'accés obert, criteris d'accés als recursos, criteris d'accés a les propostes i criteris d'accés als espais de decisió» (Barcelona Cultura, 2017).

11.2.6. Treball

INTERPRETACIÓ I APLICABILITAT DEL TERME

*Què entendrem / què no entendrem per **treball**?*

En l'àmbit de la proposta d'objectius i indicadors per a l'autoavaluació, s'entendrà que formen part del **treball** totes les activitats que es fan en el marc del dia a dia de les fàbriques de creació i que tenen com a finalitat la producció d'un benefici, ja sigui material o immaterial, gaudit per uns o pels altres. S'entendrà, així mateix, que el concepte de **treball** inclou dimensions múltiples i variades, les quals es tradueixen en diferents formes i expressions professionals, siguin administratives, directives, artístiques, tècniques, etc., així com en diferents modalitats, com ara el **treball** assalariat, voluntari, etc. En qualsevol d'aquests

casos, s'entendrà que el **treball** es pot donar en condicions millors o pitjors i que, per tant, existeix la responsabilitat empresarial o institucional de tenir cura d'aquestes per tal que no es vulnerin els drets laborals i professionals dels diferents agents que posen les seves energies i el seu temps en els diferents projectes que tenen lloc a la fàbrica.

*Aplicabilitat del terme **treball** en la proposta d'objectius i indicadors comuns*

En la proposta d'objectius i indicadors comuns per a l'autoavaluació (Colombo i Badia, 2018), el terme **treball** apareix referenciat de manera específica en els indicadors, els paràmetres o les dimensions qualitatives següents:

a) «Valoració del procés de **treball** a la fàbrica» (indicador 3.3.1.QL.1): entendrem que formen part d'aquest indicador les opinions i les valoracions dels diferents agents que formen la comunitat del projecte amb relació a diversos paràmetres relacionats amb la dimensió professional i laboral de l'FC, com ara el tracte amb els creadors, les relacions interpersonals en la quotidianitat del projecte, el respecte a l'autonomia i la independència dels projectes creatius, etc. Així mateix, entendrem que **no** formen part d'aquest indicador les consideracions relatives a les condicions, els drets i les relacions laborals que s'estableixen entre l'FC i els treballadors.

b) «Respecte al **treball** com a pràctica emancipada» (paràmetre 3.3.1.QL.1.c): entendrem que aquest concepte al·ludeix a la deferència mostrada per part de l'equip tècnic envers el procés de treball realitzat pels creadors i les companyies residents, a la seva autonomia i a la independència creativa de cada projecte. Exemples d'això serien la llibertat creativa i la independència dels artistes, els formats d'assessorament no impositiu i respectuosos amb les inquietuds i les voluntats dels creadors, etc.

c) «Acompliment del **treball** a les fàbriques» (indicador 3.3.1.QL.2): entendrem que aquest indicador fa referència a la satisfacció o la realització dels diferents objectius de treball planificats pels creadors i les companyies residents en relació amb el seu projecte creatiu, ja sigui en l'àmbit de la creació, la recerca, l'experimentació, la producció o l'exhibició artística, i en el marc de la seva estada a l'FC. Conseqüentment, **no** s'entendrà com a compliment del **treball** la simple finalització de la residència o del conveni estipulat entre l'FC i els creadors o les companyies, sinó la deguda realització dels objectius de treball planificats i acordats a l'inici de la seva estada al projecte.

JUSTIFICACIÓ TEORICOPRÀCTICA

*El concepte de **treball** en l'àmbit cultural i artístic*

El concepte de **treball** no està unànimement homogeneïtzat per la literatura acadèmica. Així, podem trobar diferents perspectives com treball assalariat, treball domèstic, treball voluntari, treball familiar, treball remunerat, ocupació, etc. Des d'una altra perspectiva també es pot parlar de treball socialment útil, treball productiu, treball improductiu. No obstant això, una definició sovint acceptada és la del **treball** entès com l'activitat que produeix un benefici extern a l'execució de la mateixa activitat i que pot ser gaudit per uns altres. El que interessa destacar aquí, això no obstant, és la concepció de **treball** que té lloc en l'àmbit artístic i cultural, així com en l'entorn concret de les fàbriques de creació.

En l'àmbit cultural, la identificació de la pràctica cultural amb el **treball** ha estat sempre un tema de debat i discussió. En molts moments de la història recent, la creença del **treball** artístic com a excepció, és a dir, com una forma de producció que no segueix les regles ni els modes habituals en altres àmbits, així com les resistències que s'han ofert des del camp cultural i artístic a considerar la pràctica artística com un procés de producció equiparable al de qualsevol altra mena de recurs, han provocat que la labor artística adquireixi una singularitat difícilment comparable a la de cap altra disciplina. Ara bé, aquesta singularitat també ha contribuït molt sovint a la precarització de les condicions dels artistes:

«[La singularitat artística] es materialitza, molt sovint, en una condició de persona singular enfront de la contingència, operant de manera individual i desproveïda de tota garantia social. Així com no coneixen les vacances ni els festius, molts artistes tampoc no tenen contractes indefinits, cotitzacions provisionals per la vellesa o cobertura de salut. L'excepció s'experimenta, en aquest sentit, com una carència.» (diversos autors, 2019)

Precisament per aquesta raó, i independentment dels motius que porten a la pràctica artística a ser considerada un **treball** d'excepció, esdevé absolutament necessari concebre i posar en pràctica les mesures necessàries per tal que la labor artística, i els artistes, puguin tenir les mateixes garanties i cobertures que qualsevol altra activitat o professional de l'espectre laboral. Per això, però, esdevé imprescindible que la reflexió entorn a la pràctica artística com

a pràctica de **treball** sigui capaç d'atendre a les singularitats d'aquest medi sense descuidar la necessitat de protegir i garantir els drets laborals de les persones que hi transiten.

En aquest sentit, la cura de les condicions de **treball** es pot definir com la salvaguarda i la protecció d'aquests drets, atenent-se sempre a les especificitats del context en què es desenvolupa. Pel que fa al cas de les fàbriques de creació, convé assenyalar que el **treball** que s'hi desenvolupa adopta múltiples expressions, ja sigui de tipus assalariat, de tipus voluntari, de tipus domèstic, etc., a la vegada que és portat a terme per diferents agents, treballadors amb contracte, treballadors sense contracte però amb nòmina, col·laboradors externs i, com és lògic, artistes i creadors. En cadascun d'aquests casos, la tipologia de **treball** que es fa és d'un ordre o un altre i, en conseqüència, requereix una anàlisi específica que prengui en consideració tots els elements que envolten la pràctica professional.

*El **treball** en l'MG Nou impuls al programa Fàbriques de Creació*

El terme **treball** no està referenciat de manera explícita en la mesura de govern d'octubre de 2017 titulada *Nou impuls al programa Fàbriques de Creació de Barcelona* (Barcelona Cultura, 2017), tot i que les referències a la labor dels artistes i els creadors residents a les fàbriques hi són habituals. En tot cas, cap de les mencions és prou significativa perquè representi una aportació conceptual d'interès a la qüestió.

11.2.7. Residència

INTERPRETACIÓ I APLICABILITAT DEL TERME

Què entendrem per residència?

En l'àmbit de la proposta d'objectius i indicadors per a l'autoavaluació, s'entendrà que les **residències** són tots els programes impulsats per l'FC amb l'objectiu de donar suport a diferents projectes, processos i iniciatives de creació, producció, experimentació, innovació o investigació artística, a través de l'escolta i l'acompanyament creatiu, l'assessorament tècnic, el proveïment de recursos materials i immaterials, la formació i la capacitació en gestió de projectes culturals, la internacionalització dels processos artístics, etc. D'altra banda,

entendrem que el concepte de residència és extremadament ampli i que pot adquirir expressions múltiples i variades en funció dels criteris següents:

- a) Tipologia i orientació: residències creatives, tècniques d'investigació, etc.
- b) Disciplina o ús artístic: projectes teatrals, de dansa, de circ, audiovisuals, plàstics, etc.
- c) Temporalitat: residències de curta durada, mensuals, anuals, bianuals, etc.
- d) Àrea d'actuació per àmbit sectorial: adreçades al sector cultural, de les arts escèniques, etc.
- e) Àrea d'actuació per àmbit geogràfic: escala municipal, nacional, internacional, etc.
- f) Cost: residències de pagament, residències becaades, etc.
- g) Públic objectiu: creadors individuals, companyies, etc.

Alguns exemples d'això són els programes de suport a la creació que promouen les fàbriques de creació, els programes de suport a la recerca i la investigació, els programes d'internacionalització per a creadors, els programes que inclouen estades a la fàbrica de creació per a artistes que desenvolupen un projecte creatiu, etc.

*Què **no** entendrem per residència?*

Així mateix, entendrem que **no** formen part del concepte de **residència** tots els programes que, tot i ser impulsats per la fàbrica de creació, no tenen com a objectiu específic el suport als diferents projectes, processos i iniciatives de creació, producció, experimentació, innovació o investigació artística, sinó que estan orientats a altres necessitats o objectius, com per exemple l'exhibició, la comunicació, la difusió o, fins i tot, la formació d'artistes i creadors usuaris, treballadors o públics. Alguns exemples d'això serien els laboratoris de creació, els vivers de creació, els cursos i tallers oberts, les conferències i xerrades, així com tots els canals de suport a la creació que no estan específicament inclosos en els programes de residències de cada fàbrica de creació.

*Aplicabilitat del terme **residència** en la proposta d'objectius i indicadors comuns*

En la proposta d'objectius i indicadors comuns per a l'autoavaluació (Colombo i Badia, 2018), el terme **residència** apareix referenciat de manera específica en els indicadors, els paràmetres o les dimensions qualitatives següents:

a) «Descripció de les **residències**» (indicador 3.1.1.QL.1): entendrem que formen part d'aquest indicador totes les accions que es descriuen en els apartats 1.1 i 1.2 d'aquesta mateixa fitxa, és a dir, els programes de suport a la creació que promouen les fàbriques de creació, els programes de suport a la recerca i la investigació, els programes d'internacionalització per a creadors, els programes que inclouen estades a la fàbrica de creació per a artistes que desenvolupen un projecte creatiu, etc.

b) «Canals de suport a la creació al marge de les **residències**» (indicador 2.2.1.QT1): entendrem que forma part d'aquest indicador el conjunt d'iniciatives, programes o activitats que es promouen des de l'FC i que, si bé no poden ser inclosos en cap de les tipologies de residència, representen igualment canals o vies de suport a la creació, com ara els vivers de creació, els *workshops* i els tallers formatius, els laboratoris de creació, els espais de transmissió de coneixements, els cursos monogràfics, etc. Així mateix, entendrem que **no** formen part d'aquest indicador les iniciatives, els programes o les activitats que, tot i promoure's des de l'FC i no estar inclosos en cap de les tipologies de residència, no estan específicament orientats al suport a la creació, sinó a altres necessitats o objectius, com ara l'exhibició, la comunicació, la difusió o, fins i tot, la formació d'artistes i creadors usuaris, treballadors o públics.

JUSTIFICACIÓ TEORICOPRÀCTICA

*El concepte de **residència** en l'àmbit cultural i artístic*

Tal com se sol apuntar, actualment no és fàcil trobar una definició homologada del concepte de **residència** artística. A banda del fet de tractar-se d'un terme polisèmic, és a dir, que pot tenir diferents significats segons el context en què és utilitzat, la pluralitat d'interpretacions existent en la literatura especialitzada, en l'àmbit local i internacional, així com la diversitat de discursos que formulen les organitzacions culturals sobre aquest tema, són amplíssimes. Respecte a aquesta complexitat teòrica i conceptual, pot ser interessant rescatar de bon

començament l'aclariment amb què Eva Moraga introdueix l'informe *Impulsando los Programas de Compañías Residentes de Danza*:

«La paraula **residència** s'utilitza tant quan es parla de "residències artístiques" — individuals o d'una companyia, de caràcter breu i temporal en un espai— com quan es parla de "companyies residents" que estan "en residència" en un lloc de manera més o menys estable o permanent. No obstant això, i encara que fa referència a dos conceptes que en aparença poden semblar similars, tenen força diferències entre si.»

La distinció que fa Moraga entre fer una residència —quelcom que implica una estada breu de caràcter temporal i sense relacions estretes amb la comunitat— i ser resident —que implica establir-se de manera permanent durant un temps extens, normalment superior a un any, i amb relacions estretes amb la comunitat i el territori— és una de les tantes distincions a què es pot sotmetre el concepte de **residència** i que deixen entreveure l'enorme diversitat de formats que aquesta pot adoptar (Moraga, 2016).

Respecte a la complexitat teòrica i conceptual que això suposa, una primera definició aclaridora del concepte **residència** seria la proposada per l'Open Method Coordination Working Group de la Unió Europea en el seu *Policy Handbook on Artists' Residencies*:

«El concepte de residència és obert i líquid. Una primera aproximació permet definir-la com una oportunitat que una organització amfitriona ofereix a un creador convidat per treballar en un entorn nou, fora de les limitacions i les pressions de la vida quotidiana. Proporciona a l'artista i a altres professionals creatius el temps, l'espai i els recursos per treballar, individualment o col·lectivament, en àrees vinculades a la seva pràctica artística, donant-los la possibilitat d'aprofundir en el seu treball a través d'una immersió intensiva.» (OMC, 2014)

Segons aquesta mateixa interpretació, de manera típica les **residències** ofereixen als artistes un conjunt de recursos que van des de l'allotjament fins a l'assessorament artístic, passant pel suport a la producció o la cessió d'instal·lacions per a la presentació de les obres, entre d'altres. Segons Moraga, aquesta definició permet constatar la preeminència de quatre grans elements que estan presents en qualsevol format de **residència** i que són: el temps, l'espai, els recursos, i el suport i la col·laboració.

Una altra definició complementària a l'anterior és la proporcionada pel CONCA en el seu informe *Programes de residència artística a Catalunya*, segons el qual «s'entén que les **residències** artístiques són estades temporals que fan agents creadors en un context no habitual que conté espais de creació i un conjunt de serveis d'acompanyament i de suport en què conviuen amb altres creadors per dur a terme un projecte de creació artística». Segons l'informe del CONCA, els diferents formats i tipologies de **residència** depenen fonamentalment del factors que s'enumeren a continuació:

- 1) la temporalitat de les estades (estades de curta durada per projectes ocasionals, estades de llarga durada per cicles creatius basats en la recerca, etc.),
- 2) el tipus d'agent que hi participa (creadors professionals o no professionals, creadors emergents o consolidats, creadors individuals o grups, altres professionals, etc.),
- 3) el context en què es desenvolupa (segons el tipus d'espai —espais de creació i producció, altres equipaments culturals, etc.—, segons el tipus d'entorn —entorn urbà, natural, fabril, etc.—, segons les prestacions i contraprestacions —segons els tipus de recursos oferts als creadors, amb allotjament o no, amb retorn social, amb contraprestació econòmica, etc.),
- 4) les finalitats de les estades (desenvolupar un projecte de creació en les condicions adequades, rebre acompanyament artístic, enriquir el projecte a partir de l'intercanvi amb altres artistes, etc.),
- 5) el tipus de convivència amb altres creadors (relacions informals, relacions organitzades per mitjà d'activitats, etc.) (CONCA 2018).

Tal com es desprèn de l'enumeració anterior, la diversitat de formats i modalitats de **residència** és pràcticament inabastable, raó que complica enormement l'intent de fer taxonomies o classificacions tipològiques sobre aquest punt. No obstant això, l'Observatori Basc de la Cultura estableix, en el seu informe *Análisis de modelos de residencias*, un conjunt de criteris combinables que permeten plantejar una classificació eventual de les **residències** (Observatorio Vasco de la Cultura, 2017):

- 1) Segons l'especialització (arts visuals, arts escèniques, música, etc.)
- 2) Segons la duració (estades breus, estades llargues per a projectes de recerca, etc.)
- 3) Segons l'organització amfitriona (espais de creació, institucions artístiques i festivals, etc.)

4) Segons l'objectiu (residències d'investigació, temàtiques, de producció, d'intercanvi, etc.)

La residència en l'MG *Nou impuls al programa Fàbriques de Creació*

El terme **residència** està referenciat en la mesura de govern d'octubre de 2017 titulada *Nou impuls al programa Fàbriques de Creació de Barcelona*, tot i que de manera molt anecdòtica i ambigua. Concretament, en el primer apartat de l'informe (línia d'actuació) s'enumeren dues propostes relacionades amb aquest concepte: la primera, «l'establiment d'una convocatòria de projectes de **residència** compartida entre les fàbriques, així com la creació d'una finestra comuna on totes puguin presentar regularment els resultats dels processos dels creadors residents», i la segona, la creació d'un «espai de **residència** d'artistes compartit per tota la xarxa que pugui donar lloc a intercanvis amb espais de creació internacionals i atraure talent a la ciutat». Malgrat tot, cap d'aquestes dues mencions té un interès significatiu des del punt de vista de la definició conceptual del mateix terme (Barcelona Cultura, 2017).

11.2.8. Retorn obert

INTERPRETACIÓ I APLICABILITAT DEL TERME

*Què entendrem per **retorn**?*

En l'àmbit de la proposta d'objectius i indicadors per a l'autoavaluació, s'entendrà el **retorn** com el conjunt d'accions i actuacions que són promogudes i portades a terme pels creadors i les companyies com a part del compromís adquirit amb l'FC i a canvi de les prestacions rebudes en el marc d'una residència de qualsevol mena, ja sigui de creació, tècnica, etc. Exemples d'això serien les mostres obertes en què es facin públics els processos artístics dels creadors, els espectacles tancats o en procés de treball, les activitats relacionades amb la formació de públics vinculades amb el procés dels creadors, etc.

*Què **no** entendrem per **retorn**?*

Així mateix, entendrem que **no** formen part del **retorn** les accions i les actuacions que no es poden entendre com a part del compromís que les companyies i els creadors adquireixen amb l'FC en el marc d'una convocatòria de residència i a canvi de les prestacions o els

recursos de suport a la creació acordats al començament d'aquesta. Exemples d'això serien les activitats formatives en què els creadors no tenen el rol de formador o d'assessor, les activitats de difusió dels mateixos espectacles; etc.

*Aplicabilitat del terme **retorn** en la proposta d'objectius i indicadors comuns*

En la proposta d'objectius i indicadors comuns per a l'autoavaluació (Colombo i Badia, 2018), el terme **retorn** apareix referenciat de manera específica en els indicadors, els paràmetres o les dimensions qualitatives següents:

a) «Descripció de les accions de **retorn**» (indicador 4.1.4.QL.1): com ja s'ha mencionat en l'apartat 1.1 d'aquesta fitxa, entendrem que formen part d'aquest indicador les mostres obertes en què es facin públics els processos artístics dels creadors, els espectacles tancats o en procés de treball, les activitats relacionades amb la formació de públics vinculades amb el procés dels creadors, etc. Així mateix, entendrem que **no** en formen part, les activitats formatives en què els creadors no tenen el paper de formador o d'assessor, les activitats de difusió dels mateixos espectacles, etc.

b) «Interès de les accions de **retorn**» (paràmetre 4.1.4.QL.1.i): entendrem que formen part d'aquest indicador les valoracions dels creadors, els treballadors i el públic sobre la pertinença i la idoneïtat de les activitats de **retorn** que sorgeixen de les residències a l'FC i sobre la seva capacitat per generar expectatives, afectacions, motivacions i afinitats artístiques en els espectadors. Així mateix, s'entendrà que **no** formen part d'aquest indicador les valoracions que no tinguin a veure específicament amb la pertinença i la idoneïtat de les activitats de retorn que sorgeixen de l'FC, com ara les consideracions sobre l'originalitat de les propostes artístiques, les consideracions sobre aspectes relacionats amb el valor estètic de les propostes, etc.

c) «Qualitat de les accions de **retorn**» (paràmetre 4.1.4.QL.1.g): entendrem que formen part d'aquest indicador les valoracions dels creadors, els treballadors i el públic sobre la capacitat que tenen les diferents activitats de retorn que sorgeixen de l'FC de resoldre i satisfer les expectatives que ells mateixos generen en l'espectador, valorant els diferents aspectes artístics i tècnics que fan possible aquest propòsit, com ara la creativitat, l'estètica i el risc de les propostes, entre d'altres. Així mateix, entendrem que **no** formen part d'aquest indicador les valoracions que no tinguin a veure

específicament amb la capacitat de les activitats de retorn de resoldre les expectatives que generen elles mateixes, així com de fer valer aspectes com la creativitat, l'estètica, el risc, etc., com per exemple les consideracions sobre l'originalitat de les propostes artístiques, les valoracions sobre la pertinença dels projectes, les consideracions sobre l'ús de noves metodologies, etc.

d) «Innovació de les accions de **retorn**» (paràmetre 4.1.4.QL.1.h): entendrem que formen part d'aquest indicador les valoracions dels creadors, els treballadors i el públic sobre la capacitat que tenen les diferents activitats de retorn que sorgeixen de les residències a l'FC de generar idees, propostes, metodologies, formats i posades en escena originals o inèdites. Així mateix, entendrem que **no** formen part d'aquest indicador, per exemple, les consideracions sobre l'estètica de les propostes, les valoracions sobre la qualitat dels projectes, les consideracions relatives a l'accessibilitat, etc.

e) «Accessibilitat de les accions de **retorn**» (paràmetre 4.1.4.QL.1.i): entendrem com a facilitats d'accés el fet que les activitats de retorn siguin obertes a la ciutadania, que els creadors puguin disposar de les infraestructures necessàries per dur a terme les activitats, etc. Així mateix, entendrem com a dificultats d'accés el fet que les activitats de retorn no estiguin obertes al conjunt de la ciutadania, que l'FC obstaculitzi els compromisos adquirits amb els creadors dificultant la utilització de recursos o espais necessaris per fer les activitats; etc.

JUSTIFICACIÓ TEORICOPRÀCTICA

*El concepte de **retorn** en l'àmbit cultural i artístic*

En l'àmbit cultural i artístic, les subvencions i les ajudes públiques que les administracions atorguen als diferents agents culturals privats se sustenten sobre el principi que les activitats o els espais subvencionats tenen un interès de caràcter públic, és a dir, que generen repercussions o beneficis a escala social per al conjunt de la població. Aquesta contrapartida social, que pot tenir caràcter material o simbòlic, és el que en l'àmbit de les polítiques culturals s'anomena *el **retorn***.

Des de la dècada de 1980, l'avaluació de les polítiques culturals i l'anàlisi del seu **retorn** social ha donat lloc a dues grans perspectives teòriques: d'una banda, la que posa l'èmfasi en

el valor de les polítiques culturals com a element de desenvolupament de les societats, i de l'altra, la que posa l'accent en el valor públic de la cultura. Mentre que la primera emfatitza el paper de les externalitats de les polítiques culturals, és a dir, la seva capacitat per contribuir al desenvolupament d'altres objectius i polítiques socials (medi ambient, urbanisme, educació, etc.), la segona rebutja l'ús instrumental de la cultura i defensa la necessitat d'establir mecanismes que permetin valorar-la en si mateixa, i no necessàriament amb relació a altres àmbits de la realitat social i econòmica. Així, doncs, més que centrar-se en l'impacte de la cultura, aquesta segona perspectiva se centra en el seu valor públic, «identificant elements transversals dels beneficis de les polítiques culturals, i no les seves externalitats o capacitats instrumentals» (OMC, 2014).

El retorn en l'IMG Nou impuls al programa Fàbriques de Creació

El terme **retorn** està referenciat en la mesura de govern d'octubre de 2017 titulada *Nou impuls al programa Fàbriques de Creació de Barcelona*:

«Com a caràcter general, les fàbriques funcionaran segons criteris d'accessibilitat (obertura i accés als recursos, les propostes i els espais de decisió), criteris de democràcia interna (formes de presa de decisions democràtiques i participades), criteris de transparència (existència de mecanismes de control externs al projecte) i criteris de retorn: al territori, a les comunitats, a la col·lectivitat d'allò que es genera, en l'àmbit simbòlic i material.» (Barcelona Cultura, 2017, pàg. 17)

En l'IMG, el **retorn** és concebut com un dels criteris bàsics que han de regir el funcionament dels projectes inclosos en el programa fàbriques de creació, juntament amb l'accessibilitat, la democràcia interna i la transparència. En aquest sentit, el **retorn** s'entén com una devolució simbòlica i material que les fàbriques han de dur a terme a partir del que generen i que ha de tenir com a públic objectiu la població del territori, de les comunitats o de la col·lectivitat en què s'emmarquen.

11.2.9. Formació

INTERPRETACIÓ I APLICABILITAT DEL TERME

*Què entendrem / què **no** entendrem per **formació**?*

En l'àmbit de la proposta d'objectius i indicadors per a l'autoavaluació (Colombo i Badia, 2018, es distingiran dos tipus de **formació**: d'una banda, la que s'adreça als creadors i les companyies residents, i de l'altra, la que és oberta als altres públics.

Pel que fa a la primera, entendrem que la **formació** fa referència al conjunt d'accions i actuacions de caràcter formatiu i pedagògic que tenen lloc a l'FC, que estan adreçades de manera específica a les companyies i als creadors, ja siguin residents o usuaris de l'espai, i que consegüentment formen part d'algun programa específic de suport a la creació impulsat per l'FC. Exemples d'això són els tallers de **formació** contínua, els *workshops*, les xerrades i les conferències, els cursos impartits per altres creadors, els intensius temàtics, etc. Així mateix, i encara en aquest àmbit, entendrem que **no** són **formació** les accions i les actuacions que o bé no tenen caràcter formatiu i pedagògic o bé no estan adreçades específicament a les companyies i creadors, ja siguin residents o usuaris de l'espai, i consegüentment no formen part de cap programa específic de suport a la creació impulsat per l'FC. Exemples d'això són els cursos oberts al conjunt de la ciutadania, les conferències i xerrades no específiques per als creadors, les activitats d'exhibició i mostres artístiques; etc.

Pel que fa a la segona, entendrem que la **formació** fa referència al conjunt d'accions i actuacions de caràcter formatiu i pedagògic que tenen lloc a l'FC però que no estan adreçades de manera específica a les companyies o creadors, ja siguin residents o usuaris de l'FC, sinó al conjunt de la ciutadania i al públic en general. Exemples d'això serien els cursos i els tallers oberts, les xerrades i les conferències obertes, els cursos i els programes adreçats al públic en general, etc. Així mateix, en aquest mateix àmbit, entendrem que **no** són **formació** les accions i les actuacions que o bé no tenen caràcter formatiu i pedagògic o bé estan adreçades específicament a les companyies i els creadors, ja siguin residents o usuaris de l'FC. Exemples d'això serien els tallers de formació contínua exclusius per als creadors, les xerrades i les conferències a porta tancada, els intensius per a creadors, etc.

*Aplicabilitat del terme **formació** en la proposta d'objectius i indicadors comuns*

En la proposta d'objectius i indicadors comuns per a l'autoavaluació, el terme **formació** apareix referenciat de manera específica en els indicadors, els paràmetres o les dimensions qualitatives següents:

a) «Descripció de les accions de **formació** dels creadors» (indicador 4.1.1.QL.1): entendrem que formen part d'aquest indicador totes les accions que es descriuen en l'apartat 1.1 d'aquesta fitxa, és a dir, els tallers de **formació** contínua, els *workshops*, les xerrades i les conferències, els cursos impartits per altres creadors, els intensius temàtics, etc.

b) «Descripció de les accions de **formació** no específiques dels creadors» (indicador 4.4.1.QL.2): entendrem que formen part d'aquest indicador totes les accions que es descriuen en l'apartat 1.1 d'aquesta fitxa, és a dir, els cursos i els tallers oberts, les xerrades i les conferències obertes, els cursos i els programes adreçats al públic en general, etc.

JUSTIFICACIÓ TEORICOPRÀCTICA

*El concepte de **formació** en l'àmbit cultural i artístic*

En l'àmbit cultural i artístic, la **formació** acostuma a relacionar-se amb el desenvolupament de capacitats relacionades amb l'experiència de l'art que ens permeten tenir criteri i apreciar, percebre, entendre, interpretar o gaudir les obres d'art. Es tracta d'accions tendents a augmentar la sensibilitat i la creativitat. En el terreny de la creativitat, es pot afirmar que la **formació** sovint apel·la a l'aprenentatge i l'adquisició de tècniques i habilitats específiques per a l'expressió artística. No obstant això, la **formació** també es pot identificar amb altres moments o aspectes del procés artístic, com ara la investigació i la recerca, l'intercanvi d'experiències amb altres creadors, etc. (Observatorio Vasco de la Cultura, 2017).

En el terreny del suport a la creació, la **formació** sovint es canalitza per diverses experiències basades en el diàleg, el debat, l'assessorament, la mentoria i l'intercanvi amb altres creadors o professionals de l'art, com ara els tallers, els laboratoris de creació, les conferències i les xerrades, etc.

La formació en l'MG Nou impuls al programa Fàbriques de Creació

El terme **formació** està referenciat en la mesura de govern d'octubre de 2017 titulada *Nou impuls al programa Fàbriques de Creació de Barcelona*:

«[...] en l'àmbit de les fàbriques de creació, les activitats de formació més o menys especialitzada també han de ser concebudes com una peça més del seu programa d'activitats.» (Barcelona Cultura, 2017, pàg. 20)

Segons l'MG, la **formació** és un dels criteris bàsics que regeixen el funcionament de les fàbriques de creació, especialment pel fet que «són projectes, la major part consolidats, que actuen en cooperació amb els diferents sectors culturals de la ciutat, que hi aporten idees, projectes i talent, i que ofereixen eines de **formació** o suport per al treball dels artistes i creadors» (2017, pàg. 13). Tot i que l'MG no especifica quina mena de **formació** han d'oferir les fàbriques, sí que deixa clar que un dels objectius principals d'aquestes és oferir eines formatives als creadors i els artistes que acullen per tal que puguin pensar i desenvolupar el seu projecte artístic.

11.2.10. Difusió

INTERPRETACIÓ I APLICABILITAT DEL TERME

*Què entendrem per **difusió**?*

En l'àmbit de la proposta d'objectius i indicadors per a l'autoavaluació, entendrem la **difusió** com el conjunt d'accions i actuacions que es promouen i es porten a terme des de la fàbrica de creació amb l'objectiu de donar a conèixer els diferents programes, residències, cursos, tallers i altres activitats que es desenvolupen durant el període avaluat a les seves instal·lacions, així com els resultats i els continguts relacionats amb els creadors i els seus processos artístics. Exemples d'això serien les accions de promoció i difusió de les mostres artístiques, les accions comunicatives relacionades amb l'oferta de cursos i taller de l'FC, les estratègies comunicatives a xarxes socials, etc.

*Què **no** entendrem per **difusió**?*

Així mateix, entendrem que **no** formen part de la **difusió** les accions i les actuacions que no tinguin com a objectiu específic donar a conèixer l'oferta de cursos, residències i tallers de l'FC, així com els resultats i els continguts relacionats amb els creadors i els seus processos artístics. Exemples d'això serien les accions que no tinguin un propòsit específicament comunicatiu o divulgatiu, les accions de promoció d'espectacles i funcions pròpies de la programació oberta de l'FC, etc.

*Aplicabilitat del terme **difusió** en la proposta d'objectius i indicadors comuns*

En la proposta d'objectius i indicadors comuns per a l'autoavaluació (Colombo i Badia, 2018), el terme **difusió** apareix referenciat de manera específica en els indicadors, els paràmetres o les dimensions qualitatives següents:

- a) «Descripció de les accions de **difusió**» (indicador 4.1.2.QL.1): entendrem que formen part d'aquest indicador totes les accions que es descriuen en els apartats 1.1 i 1.2 d'aquesta mateixa fitxa, és a dir, les accions de promoció i difusió de les mostres artístiques, les accions comunicatives relacionades amb l'oferta de cursos i tallers de l'FC, les estratègies comunicatives en xarxes socials, etc. Així mateix, no en formaran part, com ja s'ha mencionat, les accions que no tinguin un propòsit específicament comunicatiu o divulgatiu, les accions de promoció d'espectacles i les funcions pròpies de la programació oberta de l'FC, etc.

JUSTIFICACIÓ TEORICOPRÀCTICA

*El concepte de **difusió** en l'àmbit cultural i artístic*

En l'àmbit cultural i artístic, el concepte de **difusió** sovint s'identifica amb la idea de «promoure les expressions artístiques i culturals i donar-hi publicitat, fomentant l'intercanvi i la generació d'espais de trobada entre artistes i públic en general» (Observatorio Vasco de la Cultura, 2017). D'aquesta definició se'n desprèn una idea important, que és que un dels objectius principals de la **difusió** és aprofundir en la democratització de la cultura garantint l'accés de la població a la programació artística, cosa que està relacionada amb la promoció de les activitats artístiques, l'impuls de nous circuits, la formació de públics, l'oferiment d'infraestructures tècniques i serveis a la creació i la producció, etc.

En termes generals, el concepte de **difusió** pot ser entès de dues maneres diferents. D'una banda, es pot entendre en un sentit molt pròxim al de l'exhibició, és a dir, com la mostra pública d'un contingut o d'una expressió cultural determinada, tot permetent la seva apreciació i interpretació per part del conjunt de la població. Entesa d'aquesta manera, la **difusió** sovint es planteja com una de les últimes etapes del procés de creació, concretament aquella en què els artistes i els creadors socialitzen el resultat del seu treball, es tracti d'un producte acabat o no (Moraga, 2016).

D'altra banda, la **difusió** també pot fer referència a una altra dimensió d'aquest procés, que és la de la comunicació i la promoció de l'exercici concret en el qual els artistes i els creadors duen a terme l'exhibició dels resultats del seu treball, ja sigui mitjançant l'ús de recursos comunicatius convencionals —com ara l'elaboració de cartells, tríptics, pamflets, etc.—, com de plataformes i eines virtuals en línia.

La difusió en l'MG Nou impuls al programa Fàbriques de Creació

El terme **difusió** es troba referenciat en la mesura de govern d'octubre de 2017 titulada *Nou impuls al programa Fàbriques de Creació de Barcelona* (Barcelona Cultura, 2017):

«[...] són tasques imprescindibles, malgrat calgui concretar-les en funció de les característiques de cada sector, la disponibilitat directa o indirecta (mitjançant acords amb altres equipaments) d'espais de **difusió** que permetin contrastar socialment (no necessàriament de manera comercial) els projectes realitzats [...].» (2017, pàg. 17)

En l'MG, el concepte de **difusió** es planteja com un dels mecanismes essencials a partir dels quals les fàbriques de creació duen a terme la seva tasca de suport a la creació artística. Més concretament, aquesta definició dona a entendre que la **difusió** cal plantejar-la com un exercici de contrast dels projectes portats a terme pels creadors amb l'exhibició o la mostra dels resultats del procés creatiu, sense que això impliqui necessàriament connotacions comercials. Paral·lelament a això, l'MG posa èmfasi en la necessitat que les fàbriques disposin d'espais destinats a aquesta finalitat, ja siguin propis o d'equipaments i entitats col·laboradores.